

Ion Hobana prezintă

maeștrii anticipației clasice

Emilio Salgari

Minunile anului 2000

MINERVA

„Instrumentele noastre, perfecţionate de mulţi savanţi, au ajuns să fie atât de puternice, încât am putea să comunicăm chiar cu Soarele, dacă acolo ar fi locuitori şi receptoare. Vreme de mai multe luni, am lansat unde electrice, fără nici un rezultat; într-o zi, spre marea noastră bucurie, am auzit aparatele sunând: în sfârşit marţienii ne răspundeau."

…olină de lângă
…sufleţit al unui
…ortând
…ilia. Înaintea
acestui gest definitiv, scrisese trei misive. În cea către copiii săi, o mărturisire tragică: „Sunt un învins… cadavrul meu va fi găsit într-unul dintre boscheţii pe care-i cunoaşteţi, pentru că mergeam acolo împreună pentru a culege fiori. “În cea către editori, un reproş amar: „Vouă, care v-aţi îmbogăţit din truda mea, vă cer doar să vă gândiţi la funeraliile mele. Vă salut, frăngându-mi pana. “Iar în cea către ziare, o rugăminte dureroasă: „Vă rog, domnilor directori, să deschideţi o subscripţie, pentru a-i smulge din mizerie pe cei patru copii ai mei…”. Teribile aceste cuvinte ale autorului unui număr impresionant de romane şi povestiri, tipărite în sute de mii de exemplare. Din păcate, n-a ştiut să-şi pună în valoare cunoştinţele şi talentul, încheind contracte dezavantajoase cu cei care s-au îmbogăţit din truda lui.
Emilio Salgari s-a născut la Verona, la 21 august 1862. După absolvirea Şcolii Tehnice, s-a înscris la Institutul Nautic „P. Sarpi”, dar rezultatele nesatisfăcătoare obţinute la materiile de specialitate l-au determinat să se retragă în al doilea an. Ceea ce nu l-a împiedicat să-şi aroge titlul de „Căpitan” şi să susţină, de-a lungul vieţii, că-l poartă pe merit. De fapt, unica lui experienţă maritimă datează din 1880, când a fost pasager pe o navă de pe linia Veneţia – Brindisi, făcând o escală pe coasta dalmată. În imaginaţia lui mereu inflamată, acest episod a căpătat dimensiunile unui periplu homeric.
Primele povestiri i-au apărut în 1883. Primul roman, în 1887. În acelaşi an, a cunoscut-o pe Ida Peruzzi, o tânără artistă din Verona, cu care s-a căsătorit în 1892. În 1893, s-au stabilit la

Torino, unde s-au născut cei patru copii ai lor – trei băieţi şi o fată – ultimul în 1900. Pentru a-şi putea întreţine familia, trebuie să scrie şi să câştige mai mult. Fiind legat de un editor cu un contract de exclusivitate, este obligat să-şi publice romanele şi sub diverse pseudonime. Apoi soţia lui prea iubită se îmbolnăveşte şi este internată într-un ospiciu. Epuizat de eforturile necesare asigurării unei vieţi tot mai dificile, ameninţat cu pierderea vederii şi nemaisperând că situaţia s-ar putea schimba în bine, se sinucide în acea seară de aprilie.
Salgari era numit „Jules Verne-ul italian “şi se pare că apelativul nu-i displăcea, de vreme ce l-a citat într-o scrisoare din 1900. Din nefericire pentru el, asemănările cu gloriosul autor al „Călătoriilor extraordinare “trebuie circumscrise la sfera unor teme şi subiecte abordate în mod preferenţial, biografiile celor doi neavând mai nimic în comun.
Despre Jules Verne s-a spus, se mai spune şi astăzi, că ar fi fost un „călător în fotoliu”, culoarea locală a romanelor sale datorându-se exclusiv documentării ample şi riguroase. O legendă născută din ignoranţă, dacă ne gândim la numeroasele ţări pe care le-a vizitat, la croazierele efectuate la bordul celor trei iahturi ale sale şi la trecerea Atlanticului cu „Great Eastern “în 1867, când Salgari avea cinci ani. Cu adevărat sedentar a fost, cum am văzut, acesta din urmă, chiar dacă îşi construise un trecut de căpitan de cursă lungă, care ar fi trăit aventuri dramatice în Malaezia şi în Caraibe, unde se desfăşoară acţiunea multora dintre cărţile sale.
Pe de altă parte, cu toate că Verne şi Salgari au fost la fel de neobosiţi truditori ai condeiului, destinele lor au urmat căi diferite. Nu este vorba doar despre celebritatea scriitorului francez, tradus pretutindeni pe glob, în raport cu preţuirea mult mai modestă de care a avut parte confratele său italian. După apariţia primei „Călătorii extraordinare”, Cinci săptămâni în balon, Jules Verne a dus o viaţă lipsită de griji materiale. Emilio Salgari, în schimb, a îndurat un adevărat calvar al sărăciei, până la sfârşitul său tragic.
Cât despre asemănările din sfera creaţiei, ele se datorează seducţiei exercitate asupra amândurora de tărâmurile exotice, învăluite într-un abur de legendă. Verne a consacrat însă un segment important al operei sale anticipaţiei, la a cărei întemeiere şi consolidare a contribuit substanţial. Salgari a fost

mai puţin interesat de acest aspect, principala sa preocupare constând în exaltarea isprăvilor unor eroi îndrăgiţi şi astăzi, ca Sandokan şi Corsarul Negru. „Invenţiile “verniene pot fi totuşi regăsite în câteva dintre romanele sale. Inginerul american Ned Kelly construieşte aerostatul perfecţionat „Washington “cu care, după multe peripeţii, ajunge pe celălalt ţărm al oceanului (Traversând Atlanticul în balon, 1896). Nava submarină „Tavmir”, comandată de misteriosul căpitan Nikirka, ajunge La Polul Nord (1898), navigând numai pe sub apă. Fiii văzduhului (1904) şi Regele văzduhului (1907) aduc în scenă mirabilul aparat zburător „Şoimul”, cu ajutond căruia la fel de enigmaticul „Căpitan “îi salvează pe cei condamnaţi pe nedrept şi îi pedepseşte pe răufăcători. Nu sunt greu de identificat modelele acestor vehicule imaginare: „Victoria” din Cinci săptămâni în balon, „Nautilus” din Douăzeci de mii de leghe sub mări, „Albatrosul” şi „Groaza “din Robur Cuceritorul şi Stăpânul lumii, ca şi ale personajelor-cheie: Fergusson, Nemo, Robur.
Împrumuturile sunt evidente şi în plan narativ. Traversarea Africii este înlocuită cu aceea a Atlanticului, iar călătoria subacvatică spre Polul Sud cu aceea spre Polul Nord; încercările de a afla identitatea comandanţilor submarinului şi al aeronavei sunt sortite eşecului etc. Un alt exemplu de migraţie a ideii anticipatoare îl constituie „Regele Mării “(1906), în care un om de ştiinţă american a inventat o armă capabilă să arunce în aer, la distanţă, navele inamice; ne amintim că acelaşi lucru se întâmplă în romanul vernian În faţa steagului, inventatorul fiind de astă dată francezul Thomas Roch.
Cea mai ambiţioasă incursiune salgariană pe tărâmul anticipaţiei este, fără îndoială, Minunile anului 2000. Istoria romanului merită să fie cunoscută. Scriitorul semnase un contract de exclusivitate cu editorul genovez A. Donaţii, când concurentul florentin al acestuia, R. Bemporad, i-a propus să scrie şi pentru el, sub pseudonimul Guido Altieri, folosit şi cu alte prilejuri. Strâmtorat ca de obicei, Salgari a fost nevoit să accepte, rodul acestei tranzacţii secrete fiind tocmai Minunile anului 2000, manuscrisul datând, foarte probabil, din 1903, dată fiind resuscitarea eroilor în 2003. Dar Bemporad a aşteptat să expire contractul cu Donath, publicând romanul în 1907, pentru a beneficia de avantajul numelui real, mult mai vandabil, al autorului.

Călătoria în viitor nu constituia o noutate în literatura conjecturală. Având de ales între mai multe soluţii fanteziste, Salgari a recurs la „suspendarea vieţii “graţie unei substanţe miraculoase, extrasă din „floarea reînvierii “găsită într-un străvechi mormânt egiptean. În treacăt fie zis, această foare apăruse într-un alt roman salgarian, Fiicele faraonilor (1905), sursa documentară constituind-o un articol intitulat tocmai Floarea reînvierii, apărut în „La Gazzetta del Popolo della Domenica “din Torino, la 26 aprilie 1891, şi semnat cu pseudonimul Ramfis. În ceea ce priveşte conservarea trupurilor celor doi crononauţi prin scăderea temperaturii la douăzeci de grade sub zero, Salgari s-ar fi putut inspira din destul de numeroasele opere care recurg la hibernarea artificială pentru a-şi trimite eroii în viitor peste câteva decenii (Edmond About, Omul cu urechea ruptă, 1862) sau chiar peste câteva milenii (Louis Boussenard, Zece mii de ani într-un bloc de gheaţă, 1889). Dar ceea ce ne interesează îndeosebi, dincolo de modalitatea săvârşirii saltului în timp, sunt „minunile “pe care le descoperă, cu o perpetuă şi zgomotoasă uimire, doctorul Toby Holker şi fostul bolnav de spleen James Brandok, după resuscitarea lor în secolul douăzeci şi unu.
Cele mai multe dintre aceste miracole ştiinţifice şi tehnice pot fi întâlnite în lucrări anterioare, unele aparţinând autorilor italieni. Salgari citise, fără îndoială, romanul utopic al lui Paolo Mantegazza, Anul 3000. Vis (1897). Paolo şi Maria călătoresc de la Roma, capitala Statelor Unite ale Europei, la Andropoli cu o aeronavă electrică putând atinge 150 de kilometri pe oră; modul de propulsie şi viteza sunt proprii şi „Condorului “din anul 2000. Cât despre faptul că aripile acestuia din urmă sunt batante, nu trebuie să-l învinuim pe Salgari de rămânere în urmă faţă de proiectele şi realizările timpului său, cum fac unii comentatori: autorul şi-a însuşit sistemul preconizat de Jules Verne pentru „Groaza “din Stăpânul lumii (1904).
Principalul izvor de „minuni” îl constituie însă romanul lui Albert Robida, Secolul douăzeci, apărut în librării în 1883 şi tradus în Italia după numai doi ani. Regăsim jurnalul radio şi TV, mâncărurile trimise abonaţilor printr-un sistem de tuburi, trenurile cu aer comprimat etc. Dar textul prezintă interes şi astăzi nu atât datorită acestor anticipaţii, cărora trebuie să le adăugăm autoservirea complet automatizată în restaurante,

vehiculul amfibiu, tunelul polar, folosirea radiului pentru iluminat şi încălzit, obţinerea electricităţii din Golfstream. Societatea viitoare imaginată de Salgari este produsul imaginar al convingerilor, aspiraţiilor şi temerilor unui spirit neliniştit, preocupat de soarta individului şi a omenirii în epoca sa şi peste un secol. Viziunea schimbărilor survenite pe harta lumii include obţinerea independenţei de către Polonia şi Ungaria, realizată abia după 1918, destrămarea Imperiului Britanic etc. Sau iată ce spune ciceronele resuscitaţilor, strănepotul de soră al lui Holker, despre socialismul căruia „i se prezicea un mare viitor „în 1903: „…a dispărut după o seamă de experienţe care i-au nemulţumit pe toţi şi n-au satisfăcut pe nimeni. Era o frumoasă utopie, care nu putea da niciun rezultat în practică, ducând, în cele din urmă, la un fel de sclavie. Aşa că ne-am întors la situaţia dinainte şi azi sunt săraci şi bogaţi, patroni şi angajaţi…”. Nu este ignorat nici pericolul reprezentat de anarhişti – teroriştii din 1903! — combătuţi cu mijloace drastice, mergând de la izolarea în locuri greu accesibile, până la eliminarea celor care se dedau la violenţe şi la crime.
Elogiind progresul înregistrat în cele mai variate domenii, Holker şi Brandok constată, pe propria lor piele – cum constatăm şi noi astăzi – că „natura n-a pierdut nimic din violenţa ei brutală. Aceşti oameni moderni, cu adevărat minunaţi, n-au reuşit să o pună în lanţuri Cele mai impresionante realizări tehnologice ale anului 2000 sunt spulberate de furia vânturilor şi a valurilor. Cu aripile şi elicele sfărâmate, „Centaurul “este silit să amerizeze. Smuls de pe stânca de care era prins cu stâlpi de oţel, oraşul submarin este nimicit, împreună cu locuitorii lui…
Surprinzătoare este imaginea vieţii. Frenetice din acest viitor fictiv:
Oamenii aceia parcă ar fi mâncat jeratic, observă Brandok. Vin şi se duc aproape alergând.
(…)
— Mergea altfel lumea acum o sută de ani? întrebă Holker (strănepotul), uşor surprins.
— Oamenii erau mult mai calmi, pe când acum văd că până şi doamnele merg în pas alergător, ca şi cum le-ar fi teamă că pierd trenul.
— De când m-am născut, văd lumea la fel de grăbită.

— Acum înţeleg! exclamă Toby. Marea tensiune electrică acţionează asupra nervilor. Lumea a înnebunit, sau aproape. “ Tensiunea îi afectează mult mai grav pe călătorii în timp. În preajma Niagarei, „marea uzină electrică a Statelor Unite”, „...o excitaţie puternică pusese stăpânire pe Toby şi pe Brandok. Muşchii lor tresăltau, membrele le tremurau şi, pieptănându-şi părut, dădeau naştere unor scânteiaceste simptome se accentuează, devenind tot mai greu de suportat. „Mă tem că această electricitate intensă, care a saturat întreg văzduhul globului şi cu care nu suntem obişnuiţi, să nu ne fie fatală… Suntem oameni din alte vremuri." Diagnosticul lui Toby Holker se dovedeşte a fi exact. Cei doi sunt declaraţi nebuni incurabili, strănepotul doctorului conchizând, cu amărăciune: „Ar fi fost mai bine dacă nu s-ar fi trezit din somnul lor secular (...) Şi mă întreb dacă, tensiunea electrică fiind în creştere, întreaga omenire nu va sfârşi prin a înnebuni, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat. “Un final care ne face să privim cu alţi ochi textul cu titlu înşelător. Utopia promisă este, de fapt, o anti-utopie. Agitaţia febrilă, goana oamenilor şi a maşinilor, stresul tot mai greu de suportat au ieşit din paginile romanului şi ne-au invadat existenţa. Vreau să cred că nu este prea târziu pentru a pune în acord minunile progresului inevitabil cu dorinţa legitimă de a ne păstra echilibrul mintal şi de a nu renunţa la bucuriile simple ale vieţii.

Ion Hobana

Minunile anului 2000

PARTEA ÎNTÂI

Floarea reînvierii în dimineaţa aceea, vaporaşul care asigură serviciul poştal, o dată pe săptămână, între New York, cel mai populat oraş din Statele Unite, şi targuşorul de pe insula Nantucket intrase în micul port ducând un singur pasager. Toamna, după încheierea sezonului balnear, se întâmpla deseori ca foarte puţine persoane să debarce pe insula, locuită doar de vreo mie de familii de pescari, a căror singură îndeletnicire era aceea de a-şi amnca năvoadele în apele Atlanticului.

— Am ajuns, domnule Brandok! strigase pilotul, când amarase de puntea de lemn.

Pasagerul, care rămăsese aşezat la proră în timpul traversării, fără să schimbe un cuvânt cu cineva, se ridicase cu un aer uşor plictisit, observat de pilot şi de cei patru marinari.

— Se pare că distracţiile New York-ului nu l-au vindecat de spleen, spuse încet timonierul, întorcându-se către oamenii lui. Şi totuşi, ce-i lipseşte? Frumos, tânăr, bogat… De ce nu sunt eu în locul lui?
Pasagerul era, într-adevăr, un tânăr arătos, având între douăzeci şi cinci şi douăzeci şi opt de ani, înalt şi bine legat, cum sunt în mod obişnuit toţi americanii, aceşti fraţi gemeni ai englezilor, cu trăsături armonioase, ochi albaştri şi părul blond.
Avea însă în priviri o undă de tristeţe şi de nesiguranţă care-i izbea imediat pe cei din preajmă, iar în mişcări o lipsă de vioiciune şi o oboseală care contrastau cu aspectul lui viguros şi prosper.
S-ar fi putut crede că un rău misterios îi macină tinereţea şi sănătatea, cu toată nuanţa trandafirie a pielii, acea nuanţă care indică abundenţa şi calitatea sângelui puternicelor rase anglo-saxone.
Aşa cum am spus, auzind vocea pilotului, domnul Brandok se ridicase, parcă trebuind să facă un efort şi ca şi cum s-ar fi trezit în clipa aceea dintr-un somn îndelungat.
Căscă de două, trei ori, aruncă o privire adormită spre ţărm, atinse uşor borul pălăriei, răspunzând salutului respectuos al marinarilor, şi coborî fără grabă pe puntea de lemn.
În loc să se îndrepte spre targul ale cărui căsuţe se înşirau la două sute de paşi de micul port, pomi de-a lungul plajei, cu mâinile în buzunarele pantalonilor şi cu ochii pe jumătate închişi, ca şi cum ar fi fost prada unui fel de somnambulism.
Ajungând la celălalt capăt al targului, se opri şi deschise ochii, aţintindu-i asupra unui grup de ştrengari, desculţi în pofida aerului rece, care se jucau de-a prinselea printre dune, râzând şi ţipând.
— Iată nişte făpturi fericite, murmură el cu invidie în glas. Măcar ei nu ştiu ce înseamnă spleenul.
Rămase câteva clipe nemişcat, apoi clătină din cap, scoase un lung suspin şi îşi reluă mersul, pentru a se opri, după câteva minute, în faţa unei frumoase vile cu două etaje, complet albă, cu persienele lăcuite şi cu o mică grădină împrejmuită cu un gard de lemn.
— Ce-o fi făcând doctorul? murmură el, privind ferestrele. O fi chinuind vreun cobai sau vreun biet iepure de casă. Secretul de a putea să trăieşti din nou după douăzeci de ani, ce idee! Cred

că Toby îşi pierde vremea degeaba. Şi totuşi, e mult mai fericit decât mine.
Oftă din nou, traversă încet grădiniţa, a cărei poartă era deschisă şi urcă pe scară, aproape fără să răspundă salutului unei servitoare grase şi roşii în obraji, care-i strigase din bucătărie:
— Bună ziua, domnule Brandok! Stăpânul e în cabinetul lui.
Tânărul ajunse la etajul al doilea. Deschise o uşă şi intră într-o cameră încăpătoare, luminată de două ferestre; de jur împrejur erau dulapuri din lemn de nuc, pline cu nenumărate retorte şi sticle de diferite culori.
În mijloc, aplecat asupra unei mese, se afla un bărbat cam de cincizeci şi cinci de ani, cu forme aproape herculeene, cu o barbă lungă, puţin încărunţită, care observa, concentrat, un iepure mort sau adormit.
Auzind că se deschide uşa, îşi scoase ochelarii şi se întoarse cu o mişcare rapidă, exclamând cu o voce veselă:
— Te-ai întors, amice James? New York-ul te-a obosit repede şi mi se pare că nu eşti prea mulţumit.
Tânărul se lăsă să cadă pe un scaun de lângă masă şi surâse melancolic.
— Deci? întrebă bărbatul mai vârstnic, după o scurtă tăcere.
— Sunt şi mai plictisit ca înainte şi mă aflu aici printr-un miracol, răspunse Brandok.
— Cum aşa?
— Hotărâsem să fac un salt de pe Farul Libertăţii* şi să mă zdrobesc de dig.
— O mare prostie, dragă James. La douăzeci şi şase de ani, cu un milion de dolari…
— Şi o sută de milioane de motive de plictiseală, care mă fac să casc de dimineaţa până seara, îl
* E vorba de Statuia Libertăţii, plasată ca far la intrarea în portul New York, în 1886 (n.t.).
întrerupse tânărul. Viaţa devine cu fiecare zi mai insuportabilă şi până la urmă am să mă sinucid. Nu mi-ar displăcea o călătorie pe lumea cealaltă. Poate că acolo m-aş plictisi mai puţin.
— Mai bine călătoreşte în lumea asta, prietene.
— Unde să mă duc, Toby? replică Brandok. Am vizitat Australia, Asia, Africa, Europa şi jumătate din America. Ce să mai văd?

Doctorul începuse să se plimbe prin cameră, cu mâinile la spate, cu capul în piept, preocupat parcă de un gând. Se opri brusc în faţa iepurelui, spunând:
— James, ţi-ar plăcea să vezi cum va arăta lumea peste o sută de ani?
Tânărul Brandok îşi ridicase capul, pe care-l ţinuse plecat pe un umăr, privindu-l pe doctor cu ochi întrebători.
— Da, reluă Toby, eu vreau să văd ce va deveni America după douăzeci de lustri. Cine ştie ce minuni vor inventa oamenii până atunci. Maşini extraordinare, nave colosale, baloane dirijabile şi mii de alte lucruri uluitoare. Geniul uman nu mai poate fi stăvilit şi inventatorii răsar asemenea ciupercilor.
— Ai găsit, în fine, mijlocul de a prelugi viaţa? îl întrebă Brandok, cu o uşoară ironie.
— Nu, doar de a o suspenda.
— Ah!
— Vrei o dovadă?
— Să fie cu putinţă o astfel de descoperire? exclamă Brandok, stupefiat. Ştiu că faci de mulţi ani anumite experienţe…
— Care au reuşit deplin, spuse doctorul. Vezi acest iepure?
— E mort?
— Nu, doarme de paisprezece ani.
— Dar e imposibil!
— Curând am să-l fac să reînvie, cu o simplă injecţie şi o baie călduţă.
— Ce filtru magic ai descoperit? Nu râzi de mine, Toby?
— În ce scop? Să închidem uşa, ca nimeni să nu ne audă sau să ne vadă şi vei asista la o minunată reînviere.
Întoarse cheia în broască, împinse puţin ferestrele, apropie un scaun de masă şi, după ce-i oferi tânărului său prieten o ţigară, spuse:
— Acum ascultă! Apoi va urma experienţa.
Rămase câteva clipe tăcut, adâncit în gânduri, se ridică şi luă dintr-un dulap un vas de sticlă conţinând o mică plantă uscată, care părea unică în felul ei.
— Ai mai văzut vreuna asemănătoare, prietene James?
Tânărul Brandok îl privi pe doctor, uşor surprins:
— Aş vrea să ştiu ce legătură există între această mică plantă şi iepurii care dorm de atâţia ani. Sper că n-ai intenţia de a-mi spori plictiseala!

— Nici vorbă, răspunse Toby, imperturbabil. Nu cunoşti deci această floare, cu toate că ai călătorit atât de mult?
— Ştii bine că botanica nu m-a interesat niciodată.
— Şi nici n-ai auzit vorbindu-se despre floarea reînvierii?
— Nu, niciodată, spuse tânărul.
— Atunci ascultă-mă! Povestea e interesantă şi nu te va plictisi. Acum cincizeci de ani, colegul meu, doctorul Dek, călătorea în Egiptul de Sus, în căutarea unei vechi mine metalifere, în care lucraseră cândva supuşii faraonilor. Într-o zi, întâlni un arab foarte bolnav şi îl îngriji cu devotament, salvându-i viaţa. Fiul deşertului era sărac, dar vru să-şi răsplătească salvatorul dăruindu-i o comoară mai valoroasă decât toate pietrele preţioase de pe Pământ.
— Despre ce era vorba? întrebă Brandok, care începea să fie foarte interesat de povestea asemănătoare celor din O mie şi una de nopţi.
— Despre o mică plantă uscată, descoperită de arab într-un mormânt străvechi, pe pieptul unei preotese egiptene de o frumuseţe fără egal. Ascultând elogiile aduse acelei floricele, îngropată cu cine ştie câte veacuri înaintea erei creştine şi purtând muguri arşi de soare şi îngălbeniţi, doctorul Dek nu-şi putuse ascunde un zâmbet.
— Aş fi făcut la fel, declară Brandok.
— Şi ai fi greşit, spuse Toby, pentru că arabul luă planta, o udă cu câteva picături de apă şi, sub ochii doctorului, se petrecu un miracol. Abia umezită, planta începu să freamăte, apoi să se agite, tulpina ei se îndreptă, mugurii se umflară, apoi se deschiseră. După un somn de mai bine de douăzeci de secole, floarea se întorcea încet-încet la viaţă, desfacându-şi petalele uşoare, care se întindeau ca nişte raze superbe în jurul unui punct central, pline de graţie şi de prospeţime.
— Straniu fenomen! exclamă Brandok, care părea să-şi fi uitat spleenul.
— Floarea aceea, continuă doctorul, semăna cu o margaretă culeasă dintr-o grădină fermecată. Reînvierea misterioasă dură câteva minute, apoi frumoasa trezită din somn îşi desfăcu puţin câte puţin corola cu nuanţe irizate, lăsând să se vadă câteva grăunţe foarte vechi. Vai! Preţioasa sământă, păstrată cu atâta grijă de floarea reînvierii, de atâtea veacuri, era iremediabil

stearpă. Cărui pământ să-i încredinţezi acele grăunţe? Ce soare ar fi putut să le dea viaţă?
Surprins şi uimit, doctorul luă minunata plantă şi repetă de sute de ori, în Europa, experienţa bătrânului arab; de fiecare dată, mica floare a deşertului, misterioasa plantă a faraonilor reînvie în veşnica ei frumuseţe, graţie câtorva stropi de apă. Murind, doctorul Dek dărui floarea reînvierii discipolului şi prietenului său James, care efectuă şi el, cu acelaşi succes, prodigioasa experienţă. În sfârşit, planta egipteană fu oferită lui Alexander von Humboldt şi marele naturalist o reînvie de mai multe ori, în faţa docţilor săi colegi. Floarea misterioasă renăscu şi muri în mâinile lui, fără ca el să-i poată desluşi secretele; de fiecare dată spunea, cu tristeţea geniului neputincios: „Nimic din natură nu seamănă cu această plantă! “.
— Şi nimeni n-a putut să dezlege misterul acelei plante care, după mii de ani, ieşea din mormântul său, pentru a reînvia sub o picătură de apă şi a-şi desface veşnic frumoasa corolă, ca pentru a spune lumii uimite: „Iată cum arătam în timpul faraonilor!? întrebă Brandok.
— Ba da, unul singur: eu, răspunse Toby.
— Tu!
— Da, eu, repetă doctorul.
— Aşadar?…
— E un secret, James. Acum douăzeci şi cinci de ani, călătorind în Egipt, am putut să obţin una din acele flori, să cercetez şi chiar să-mi explic misterele reînvierii. Floarea aceea mi-a sugerat ideea de a suspenda viaţa omenească, făcând-o să palpite din nou după un număr mai mare sau mai mic de ani. Dacă putea să retrăiască o modestă floricică, de ce n-ar fi putut face la fel un organism atât de complex cum e acela al omului? Iată întrebarea pe care mi-am pus-o şi a cărei soluţionare mi-a cerut douăzeci şi cinci de ani de studii neîntrerupte.
— Şi ai reuşit?
— Întru totul, răspunse Toby.
Se ridicase, apropiindu-se de masă, şi luase în mâini iepurele, care părea neînsufleţit, picioarele şi capul fiindu-i ţepene.
— Miroase-l, James. Crezi că e mort?
— Da, e rece şi inima nu-i mai bate.
— Şi totuşi, viaţa lui e doar suspendată, de paisprezece ani.
— Ai descoperit deci moartea artificială?

— O simplă injecţie cu filtrul meu magic a fost de ajuns pentru a-i opri bătăile inimii şi a-l conserva un timp atât de îndelungat.
— Minunat lucru!
— Poate mai puţin decât pare, spuse doctorul. Ştii ce sunt fachirii?
— Indieni fanatici care fac experienţe miraculoase.
— Şi care, îngropaţi fiind patruzeci sau chiar cincizeci de zile, într-o ladă sigilată, cu gura şi nările astupate cu ceară, reînvie, fără să pară că ar fi suferit. O baie cu apă caldă, un pic de unt pe limbă, pentru a-i reda elasticitatea şi iată-i întorşi la viaţă. Acum priveşte!
Luă de pe un raft o mică fiolă, plină cu un lichid roşiatic, umplu cu el o seringă şi-i făcu iepurelui două injecţii, spre inimă şi în gât.
Animalul nu dădu niciun semn de viaţă şi îşi păstră rigiditatea.
— Aşteaptă, James, spuse doctorul, văzând că pe buzele tânărului apare un zâmbet sceptic.
Într-un colţ se afla un lighean de metal, aşezat deasupra flăcării unei lămpi cu alcool. Doctorul încercă apa cu degetul, apoi ridică ligheanul şi-l puse pe masă.
— Vrei să faci baie mortului? întrebă Brandok.
— Adormitului, îl corectă doctorul. Trebuie să redau vioiciunea nervilor care nu mai funcţionează de atâţia ani.
— Dacă izbuteşti să readuci la viaţă acest animal, te proclam cel mai mare savant al lumii!
— Nu cer atât de mult, replică Toby, râzând.
Cufundă iepurele în lighean, având grijă să-i ţină capul deasupra apei, apoi începu să-i ridice şi să-i coboare picioarele din faţă, ca pentru a-l face să respire, şi aşteptă, privindu-şi prietenul, care nu mai zâmbea.
— S-ar părea că începi să crezi în succesul acestei ciudate proceduri, spuse doctorul.
— Nu încă.
— Totuşi, capul iepurelui începe să se încălzească.
— E efectul căldurii apei.
— Iar carnea tremură.
— Dar picioarele nu se mişcă.
Deodată, tânărul scoase un strigăt: iepurele îşi deschisese ochii şi-l fixa pe doctor, cu pupilele dilatate.

— Ţi se mai pare şi acum că e mort? întrebă doctorul, pe un ton ironic.
— Te priveşte!
— Văd.
— Mişcă labele!
— Şi chiar respiră.
— E un miracol!… Un miracol!…
— Mai încet, James.
— Minunată reînviere.
— Nu te contrazic.
— O descoperire care va întoarce lumea pe dos.
— Deloc, pentru că voi avea grijă să n-o divulg. Suntem doar trei persoane care o cunoaştem: eu, tu şi notaml din targ, eminentul domn Max.
— De ce trebuie să o cunoască şi notarul? întrebă Brandok, din ce în ce mai uimit.
— Vei afla mai târziu; deocamdată priveşte rezultatul.
Doctorul scosese iepurele din lighean şi-l pusese pe masă, înfaşurându-l într-o bucată de stofa de lână.
Micul animal avea ochii deschişi, respira fără efort, zbârcind din nas, dar se vedea că era foarte slăbit, neizbutind să se ţină pe picioare şi neîncercǎnd să fugă. Trebuia să fie încă amorţit.
— Va muri? întrebă Brandok.
— În seara asta ai să-l vezi mâncând şi alergând împreună cu ceilalţi prin grădină. Nu e primul pe care-l reînviez; săptămâna trecută am readus la viaţă, în faţa notarului, un altul, care dormea şi el de paisprezece ani. Acum mănâncă, ţopăie şi doarme, toate organele lui funcţionând perfect.
— Toby! exclamă Brandok, cu profundă admiraţie. Eşti un om mare; eşti cel mai mare savant al secolului.
— Al acestuia sau al următorului?
— Ce întrebare e asta?
— Dragă James, cred că ţi-e foame şi prânzul e gata. Aerul marin face poftă de mâncare şi bătrâna Magge mi-a promis un delicios fel de peşte. Să lăsăm aici iepurele şi să mergem la masă; bucătăreasa trebuie să fie furioasă că am întârziat. La pudding va fi şi notarul.
— De ce notarul?…
În loc să răspundă, doctorul se duse la fereastră şi, văzând un tânăr care uda straturile de flori din grădină, strigă:

— Tom, spune-i lui Magge că suntem gata să degustăm barbunii şi heringii, iar la ora două să înhami poneiul. Trebuie să facem un drum până la stânca lui Retz.

Cinci minute mai târziu, doctorul şi Brandok, aşezaţi într-o mică şi elegantă sufragerie, la o masă frumos rânduită, mâncau cu poftă marile stridii din New Jersey, cele mai gustoase care se găsesc pe coastele de est ale Americii septentrionale, heringii şi barbunii gătiţi de iscusita Magge, însoţind fiecare din aceste feluri cu un excelent vin alb din Florida.

Doctorul nu scotea un cuvânt; părea preocupat doar de devorarea acelor peşti delicioşi, poate cei mai bun din Atlanticul de Nord.

Brandok, dimpotrivă, lucru absolut nou pentru el, părea să nu mai fie posedat de spleen; vorbea pentru amândoi, bombardându-şi prietenul cu întrebări privind minunata descoperire care, în opinia lui, ar fi trebuit să revoluţioneze lumea. Nu reuşea însă decât să-i smulgă câte un surâs.

— Aceşti barbuni şi aceşti heringi te-au amuţit! strigă deodată Brandok, care începuse să se înfurie. Sunt douăzeci de minute de când dinţii tăi continuă să lucreze, dar limba îţi rămâne nemişcată.

— Nu, dragă James, cuget, răspunse doctorul, râzând.

— Parcă ţi-ai fi uitat descoperirea.

— Dimpotrivă.

— Atunci să discutăm despre ea.

— La pudding.

— Ce legătură poate fi între un desert şi…

— Ţi-am spus că va veni să se înfrupte din el şi notarul targului, domnul Max.

— Şi el ce amestec are?

— Cum să n-aibă? Şi dacă, după o sută de ani, nimeni nu şi-ar mai aminti de mine şi m-ar lăsa să dorm pentru totdeauna? Ar fi ca şi cum aş fi murit de-a binelea.

— Toby, ce-ai de gând să faci? exclamă Brandok.

— Doar să văd cum va arăta lumea peste o sută de ani.

— Cum? Ai vrea…

— Să trag un somn de douăzeci de lustri.

— Ai înnebunit?

— Nu cred, răspunse doctorul calm.

Brandok izbi masa cu atâta putere, încât făcu să se zdruncine paharele şi răsturnă o sticlă.
— Ai vrea… strigă el.
— Să mă las închis în adăpostul pe care l-am pregătit în vârful stâncii lui Retz, ca să mă trezesc după o sută de ani. Vor avea grijă de asta urmaşii notarului şi viitorul primar al Nantucketului, sau succesorii lui. Le las douăzeci de mii de dolari tocmai pentru a mă reînvia, împreună cu fiola conţinând lichidul misterios pe care vor trebui să mi-l injecteze în locurile indicate în testamentul meu.
— Te vei sinucide!
— Asta înseamnă că n-ai nicio încredere în marea mea descoperire.
— Ba da, am o încredere deplină; dar tu nu eşti un iepure, iar o sută de ani sunt altceva decât paisprezece, spuse Brandok.
— Avem sânge şi muşchi ca ai animalelor şi inima noastră funcţionează ca a lor. Voiam să-ţi propun să te adorm împreună cu mine; acum renunţ.
— Te-ai gândit la mine?
— Da, sperând că, odihnindu-te o sută de ani, spleenul tău va dispărea.
— Acum câteva zile voiam să mă arunc de pe Farul Libertăţii, aşa că vezi cât preţ pun pe viaţa mea! Vrei să te însoţesc, Toby? Sunt gata. Chiar dacă aş muri, n-aş pierde nimic.
— Deci îţi place ideea mea?
— Foarte sincer, da.
— Eşti excentric ca un englez.
— Poate că sunt englez, râse Brandok.
Doctorul se ridică, se duse să ia de pe o măsuţă o sticlă prăfuită, care trebuia să aibă mulţi ani vechime şi-i scoase dopul, umplând cele două pahare.
— Vin de Medoc, din o mie opt sute optzeci şi opt. După atâta repaos, trebuie să fie excelent. Pentru reînvierea noastră în anul 2003! exclamă el, ridicând paharul.
Îl goli dintr-o sorbitură, stătu câteva clipe pe gânduri şi reluă:
— Câţi bani ai, James?
— Un milion de dolari.
— În titluri de stat?
— Da.

— Trebuie să le schimbi în aur, prietene. S-ar putea ca, peste o sută de ani, titlurile acelea să nu mai aibă nicio valoare, în vreme ce aurul rămâne întotdeauna aur, în formă de lingouri sau de monede. Eu am optzeci de mii de dolari, dar sper că-mi vor fi de ajuns, chiar şi peste o sută de ani, ca să nu mor de foame. Se află de pe acum într-o mică subterană săpată sub mormântul meu, într-o casă de fier cu încuietoare secretă.
— Şi eşti sigur că trupurile noastre se vor păstra intacte?
— Absolut, răspune doctorul. Ne vom conserva ca şi cum am fi cărnuri îngheţate.
— Vom îngheţa?
— Da.
— Şi cine va pune gheaţă în cavoul nostru?
— Nu va fi nevoie. Am descoperit un lichid care va face să scadă temperatura la douăzeci de grade. Sub zero.
— Şi se va menţine?
— Până când vor sparge cupola de cristal pentru a ne reînvia. Te asigur că vom sta foarte bine acolo înăuntru. Ah, iată-l pe simpaticul notar! Vine la timp pentru a gusta puddingul şi a bea un pahar din acest delicios Medoc.
În încăperea vecină, Magge striga:
— Domnule Max, sunteţi mereu în întârziere! Dacă mai treceau cinci minute, n-aţi mai fi gustat puddingul. Data viitoare o să mă faceţi să-l ard.
Uşa sufrageriei se deschisese cu zgomot şi notarul intrase cu paşi atât de greoi, încât făcu să zăngăne sticlele şi paharele. Domnul Max era un bărbat cam de şaizeci de ani, gros ca un butoi şi cu un chip îmbujorat, în centrul căruia trona un nas care putea fi comparat, fără exagerare, cu cel al gasconului Cyrano de Bergerac.
— Poftă bună, domnilor! strigă el, cu o voce de grenadier. Cum vă simţiţi, domnule Brandok? V-a trecut spleenul, după vizita la New York?
— Începe să mă cruţe un pic, domnule Max, şi sper ca peste câteva zile să mă lase în pace pentru un secol. Apoi, vom vedea.
— Am înţeles, spuse notarul râzând. Toby şi-a găsit un însoţitor.
— Care-mi va ţine bună companie, spuse doctorul, turnând vin într-un pahar. Gustă Medocul ăsta, dragă notarule; nici în Franţa nu se găseşte unul asemănător.

În momentul acela, Magge intră în cameră ducând pe o tavă de argint o budincă superbă, cu coaja aurită, care scotea aburi, răspândind un miros îmbietor.
— Poneiul e înhămat? întrebă doctorul.
— Da, stăpâne, răspunse bucătăreasa.
— Atunci să ne grăbim.
În câteva minute, făcură să dispară puddingul, goliră câte o ceaşcă de ceai, apoi coborâră în curtea interioară, unde-i aştepta un docar tras de un căluţ alb, care părea nerăbdător să pornească.
— Să mergem, spuse doctorul, luând hăţurile într-o mână şi biciul în cealaltă. Într-o jumătate de oră vom fi la stânca lui Retz.
Era o splendidă zi de toamnă, împrospătată de o briză înviorătoare, impregnată de săruri marine, suflând dinspre nord. Oceanul Atlantic era liniştit, cu toate că fluxul arunca printre stâncile de pe ţărm valuri care se spărgeau cu mii de zgomote, înaintând şi retrăgându-se. Bărcile pescarilor, cu frumoasele lor pânze galbene şi roşii, cu dungi şi pete negre care le făceau să semene cu nişte fluturi imenşi, se conturau viu pe albastrul întunecat al apelor, înaintând încet spre larg, în vreme ce deasupra lor se roteau fără ţintă stoluri de mari păsări marine, fregate şi pescăruşi.
Ieşind din curte, căluţul o luase pe un drum destul de larg, pe ţărmul oceanului, lansându-se într-un trap iute, fără să fi fost nevoie ca doctorul să-l îndemne cu biciul.
Brandok redevenise taciturn, ca şi cum spleenul l-ar fi stăpânit din nou; notarul nu vorbea nici el, prea ocupat cu fumatul pipei sale care scotea un fum gros, de parcă ar fi fost coşul unui vapor. Doctorul avea grijă ca poneiul să gonească drept, să nu nimerească în vreo crăpătură sau să se apropie prea mult de marginea stâncii, care, în locul acela, se afla chiar deasupra oceanului.
Din când în când, câţiva băieţi se iveau dintre pâlcurile de pini şi de brazi care se prelungeau spre interiorul insulei şi alergau un timp pe lângă docar, strigând cât îi ţinea gura:
— Drum bun, domnule doctor!
Peisajul se schimba rapid, devenind tot mai sălbatic, pe măsură ce se apropiau de ţărmul răsăritean al insulei. Nu se mai vedeau nici căsuţe, nici locuitori. Doar pâlcurile de pini şi de brazi deveneau mai numeroase şi mai dese, iar stâncile mai înalte şi

mai abrupte. Valurile Atlanticului se spărgeau cu atâta violenţă, încât parcă s-ar fi auzit nişte canonade în adâncul micilor fiorduri săpate de eterna zbatere a apelor. Era un bubuit continuu, mereu mai puternic, care-i împiedica pe cei trei călători să-şi vorbească.
Drumul dispăruse, dar poneiul continua să meargă la trap, fără să dea vreun semn de oboseală, făcând însă docarul să se zdruncine foarte tare. Se opri brusc în faţa unui perete de stâncă, dincolo de care oceanul mugea furios.
— Am ajuns, spuse doctorul, sărind pe sol. Aceasta este stânca lui Retz.
— Şi mormântul nostru e pregătit acolo, sus? întrebă Brandok.
— Locul e superb, răspunse doctorul. Zgomotul valurilor va fi cântecul nostru de leagăn, neîncetat, până în ziua când vom reînvia.
— Dacă ne vom întoarce la viaţă.
— Te mai îndoieşti, James?
— Să nu-ţi faci griji, chiar dacă aş mai avea vreun dubiu. Ţi-am spus că viaţa a devenit prea apăsătoare pentru mine, aşa că puţin mi-ar păsa dacă nu m-aş mai trezi. Arată-mi ultima noastră locuinţă.
— Nu ultima.
— Cum vrei să-i spui.
— Vino, James!
Doctorul legă poneiul de trunchiul unui mesteacăn, pornind apoi pe o potecă săpată în stâncă şi urcând în zigzag. Masivul numit impropriu stânca lui Retz era de mari dimensiuni, înalt de vreo sută de metri şi constituia piscul cel mai de sus al insulei, spre est. Fruntea lui enormă, tăiată perpendicular pe sol, era un formidabil obstacol în faţa asaltului valurilor Atlanticului, nefiind vreun pericol să cedeze nici după o sută de ani.
Ajunşi în vârf, care era plat şi nu ascuţit, Brandok văzu un zid circular, cu o circumferinţă de patru sau cinci metri, încununat de o cupolă de cristal, prevăzută cu un paratrăsnet foarte înalt.
— Asta e ultima noastră locuinţă?
— Da, răspunse doctorul.
— Când ai construit-o?
— Anul trecut.
— Locuitorii ştiu despre existenţa ei?
— Nu, pentru că am adus lucrătorii şi sticlăria de la New York.

— Şi au s-o respecte?
— Stânca e a mea: am cumpărat-o de la comună, cu acte în regulă şi notarul a primit dispoziţii să distrugă drumul care duce până aici şi să încingă masivul cu un gard de fier foarte înalt.
— Pe care l-am şi comandat, spuse Max. Nimeni nu vă va tulbura somnul.
— Să intrăm, spuse doctorul.
Deschise, cu o cheie specială, o portiţă de fier atât de joasă, încât nu se putea trece prin ea decât de-a buşilea şi intrară toţi trei în ciudata clădire. Pereţii erau din sticlă groasă, prinsă în rame solide de aramă; mai erau acolo un pat foarte larg şi scund, cu învelitori grele şi o mică etajeră pe care se aflau sticluţe şi seringi.
— Iată locuinţa mea sau mai curând a noastră, spuse Toby, întorcându-se către James. Îţi displace?
— Nicidecum, răspunse tânărul, care privea oceanul prin cupola transparentă. Sper că nimeni nu ne va tulbura înaintea zilei fixate în testamentul nostru. Ce plăcut e să auzi vuietul valorilor! O frumoasă companie.
— Cred că nu e nevoie de încă un pat. Acesta e prea destul pentru amândoi.
— Şi subterana unde ţi-ai depozitat avutul?
Doctorul se apleacă, ridică o placă subţire de fier de la picioarele patului şi îi arătă o scară îngustă, săpată în stâncă:
— Casa de bani se află acolo, înăuntru.
— Am să pun în ea şi averea mea. Mâine am să mă duc la New York, ca să-mi schimb bancnotele şi acţiunile feroviare în aur. Vom avea de ajuns, când ne vom trezi. Când va începe somnul?
— Peste opt zile; îndată ce vor fi încins baza stâncii cu gardul de fier.
— Încă o întrebare, dragă doctore. Dacă ar uita să ne trezească? Ştii că n-am nicio rudă.
— Sora mea are şapte fii, răspunse Toby. Sper că, peste o sută de ani, va mai fi vreun strănepot care să ne redeschidă ochii sau să ia în stăpânire tezaurul nostru, dacă am fi morţi cu adevărat; apoi e notarul şi am depus un act şi la primar. Nu te teme, James: va veni cineva să primească valoroasa noastră moştenire.
— Fiţi sigur că succesorii mei nu vor uita de existenţa dumneavoastră, spuse Max.

— Mai ai vreo altă obiecţie, James? întrebă Toby.
— Nu, răspunse tânărul.
— Eşti hotărât să efectuezi experienţa?
— Ai cuvântul meu.
— Atunci să ne întoarcem la mine acasă, pentru ultimele pregătiri.
Ieşiră, închiseră portiţa, coborâră de pe stâncă şi se urcară în docar, fără să mai scoată vreun cuvânt.
Trebuie să mărturisim că toţi trei erau vizibil mişcaţi.
După opt zile, înainte de apusul soarelui, Brandok, doctorul şi notarul ieşeau neobservaţi din targ şi porneau spre stânca lui Retz.
Luaseră toate măsurile necesare pentru somnul acela care trebuia să dureze o sută de ani şi pentru ca în acel răstimp îndelungat nimeni să nu-i tulbure.
Domnul Brandok îşi transportase, noaptea, milionul şi-l închisese în casa de fier ascunsă în mica subterană; îşi vânduse toate proprietăţile, lăsând o parte din bani comunei, ca să vegheze asupra mormântului; doctorul îşi dăruise casa bucătăresei şi ridicase în jurul micii construcţii gardul de fier pe care fuseseră prinse mai multe plăci de metal purtând inscripţia: „Proprietate rezervată a doctorului Toby Holker “.
Când ajunseră în vârful stâncii, soarele era gata să apună într-un vârtej de foc.
Se opriseră toţi trei, privind oceanul care ardea sub razele amurgului, ondulându-se uşor la adierile serii.
În depărtare, un vapor scotea fum, îndreptându-se către coasta americană; câteva bărci de pescari pluteau încet de-a lungul barierelor de stânci ale insulei, întorcându-se în portul micului targ; valurile se spărgeau la picioarele masivului stâncos, tulburând liniştea oceanului imens. Cei trei bărbaţi tăceau; notarul părea foarte emoţionat, Brandok şi Toby, uşor preocupaţi. Rămaseră aşa câteva minute, privind când bărcile, când soarele care se cufunda parcă în apă; în sfârşit, doctorul se scutură, spunând:
— Nu-ţi pare rău de cuvântul dat, James?
— Nu, răspunse Brandok, calm.
— Chiar dacă ar fi să nu ne mai trezim?
— Chiar şi atunci.

— Domnule Max, să ne luăm rămas-bun şi să ne îmbrăţişăm, pentru că nu ne vom mai vedea niciodată, dacă nu se va întâmpla o minune.
— Ar trebui să trăiesc o sută patruzeci de ani, o vârstă imposibil de atins, suspină notarul. Eu voi muri, iar dumneavoastră veţi reînvia.
— O îmbrăţişare, prietene, şi să ne despărţim.
Profund mişcat, cu ochii umezi, Max îl strânse în braţe pe doctor, ţinându-l câteva clipe la pieptul lui.
— Adio, domnule Brandok, spuse el apoi, cu vocea sugrumată, întinzându-i mâna. Vă urez să reînviaţi şi să vă amintiţi de mine.
— Vă făgăduim, răspunse tânărul. Adio, domnule Max, noi mergem să dormim.
Notarul plecă, întorcându-se de mai multe ori, cu un gest de adio; apoi dispăru pe cărarea care ducea la baza masivului, unde aşezase un cartuş de dinamită, pentru a şterge orice urmă.
— Vino, James, spuse Toby, când rămaseră singuri. Priveşte oceanul pentru ultima oară.
— L-am privit destul şi de altfel, dacă vom reînvia, nu-l vom găsi schimbat.
Deschiseră portiţa şi intrară în mormântul lor, luminat destul de ultimele raze de soare, care făceau să scânteieze cupola de sticlă.
Toby luă de pe etajeră o sticlă şi două pahare.
— O sorbitură de şampanie, spuse el, destupând sticla şi umplând paharele cu nectarul înspumat. Pentru reînvierea noastră, James!
— Sau pentru moartea noastră, mie fiindu-mi egal, răspunse tânărul, străduindu-se să surâdă. Cel puţin aş scăpa de spleen…
Goliră paharele, apoi doctorul vâri câteva documente într-un plic, pe care-l puse într-o casetă metalică.
— Ce faci, Toby? îl întrebă Brandok.
— În casetă sunt fiolele cu lichidul care ne va reda viaţa; le-am adăuga instrucţiunile necesare celor care vor veni să ne trezească.
— Ai terminat?
— Da. Încă un pahar?
— Fie, răspunse Brandok.

Goliră sticla, apoi doctorul destupă o fiolă şi umplu două ceşcuţe. Era un lichid roşietic, destul de dens, având o aromă deosebită.
— Bea, spuse el, dându-i o ceşcuţă lui Brandok.
— Ce-i asta?
— Narcoticul care ne va adormi sau, mai bine zis, care ne va suspenda viaţa şi va împiedica descompunerea organismelor noastre.
Tânărul luă ceşcuţa cu o mână sigură, privi lichidul la lumină şi-l dădu peste cap, fără ca vreun muşchi al feţei să-i tresară.
— Nu e rău, cu toate că e foarte amar, spuse el. Ce frig mi-e, Toby! Parcă aş avea un bloc de gheaţă în locul inimii.
— Nu-i nimic şi va dura puţin. Întinde-te pe pat şi acoperă-te.
În vreme ce Brandok îi urma îndemnul, doctorul îşi bău şi el ccşcuţa, apoi se apropie clătinându-se de un vas de pământ care se afla într-un colţ şi, luând un ciocan, îi sfărâmă cu el capacul, întinzându-se lângă prietenul său.
Un ger siberian invadase camera. Se părea că din vasul misterios ieşise un val de aer îngheţat, ca acela care bântuie regiunile polare.
Doctorul îl privi pe Brandok: tânărul nu mai dădea semne de viaţă. Moartea îl lovise parcă dintr-o dată.
— Peste… o sută… de ani, mai apucă să murmure doctorul şi se prăbuşi lângă prietenul său.
În clipa aceea, ultima rază de soare se stingea şi primele umbre ale nopţii coborau asupra micului mormânt.

PARTEA A DOUA

1

O reînviere miraculoasă

Într-o dimineaţă a uneia dintre ultimele zile ale lui septembrie 2003, trei bărbaţi urcau încet pe stânca lui Retz, ajutându-se unul pe altul pentru a trece peste locurile mai dificile, întrucât nu era nicio urmă de cărare. Primul era mai în vârstă, între cincizeci şi şaizeci de ani, încă destul de viguros, Iară barbă şi mustăţi, cu braţele şi picioarele foarte lungi, chiar prea lungi în raport cu trunchiul, cu ochii foarte mari şi aproape albi. Ceilalţi doi erau mai tineri cam cu doisprezece ani, şi ei bine făcuţi, cu musculaturi puternice şi cu ochii la fel de albi şi de ficşi.
La toţi trei se observa o dezvoltare extraordinară a capului şi îndeosebi a frunţii. Hainele lor erau croite dintr-o stofa de

culoare cafeniu deschis, care părea a fi de mătase şi constau din bluze lungi, încheiate într-o parte, şi din pantaloni scurţi şi largi, ajungând până sub genunchi.
Ajungând pe marginea de sus a stâncii, se opriseră în faţa unui gard înalt de fier ruginit şi mâncat de săruri marine, care înconjura o construcţie mică, rotundă, încununată cu o cupolă de sticlă.
O placă de metal prinsă în vârful unui stâlp purta o inscripţie încă vizibilă: „Proprietate rezervată a doctorul Toby Holker “.
— Asta e, spuse bărbatul mai vârstnic, scoţând din buzunar o cheie foarte veche, cu o formă deosebită şi o hârtie îngălbenită. Ce chei frumoase se foloseau acum o sută de ani!
— Şi speraţi să-l readuceţi la viaţă pe strămoşul dumneavoastră, domnul Holker? îl întrebă unul dintre însoţitori.
— Îi vom găsi, cel puţin, oasele, ca şi pe acelea ale prietenului său, răspunse Holker.
— Şi milioanele, devreme ce sunteţi singurul moştenitor.
— Într-adevăr, domnule notar.
— Puteţi deschide?
— Să încercăm.
Vârî cheia în broască şi, după câteva eforturi, zăvorul se retrase în lăcaşul lui.
— Lăcătuşii erau pricepuţi în vremea aceea, spuse el, împingând poarta din gard. Nu credeam că încuietorile vor mai funcţiona după o sută de ani.
Mica incintă era acoperită de grozame, de mărăcini şi de ierburi uscate. Era limpede că nimeni nu intrase acolo de foarte mult timp.
— Să vedem, spuse Holker, croindu-şi drum printre mărăcini.
Nu fără a vădi o anumită emoţie, se apropie de clădire şi, înălţându-se cât era de lung, îşi lipi faţa de cupolă. Imediat, scoase un strigăt:
— Incredibil! Sunt amândoi acolo şi par neatinşi! Să fi reuşit cu adevărat strămoşul meu să descopere un filtru atât de miraculos încât să poată suspenda viaţa pentru un secol?
Însoţitorii lui aruncaseră şi ei o privire prin acoperământul transparent şi nu-şi putuseră stăpâni o exclamaţie de uimire:
— Sunt acolo! Sunt acolo!
— Şi parcă dorm, adăugă Holker, foarte mişcat.
— Să vă fi înşelat? întrebă notarul.

— Nu ştiu ce să spun; acum am o vagă speranţă că-l voi vedea viu pe strămoşul meu.
— Să intrăm. Aveţi cheia?
— Da, dar să nu intrăm imediat.
— De ce?
— Strămoşul meu a lăsat scris ca mai întâi portiţa să rămână deschisă câteva minute.
— Nu înţeleg motivul, declară însoţitorul notarului.
— Ca să nu ne expunem unei răceli straşnice, domnule primar, îl lămuri Holker. O pneumonie se dobândeşte foarte repede.
— Să fie atât de frig înăuntru?
— Se pare că, pe lângă filtru, doctorul Toby a descoperit un lichid care degajă un ger polar.
— Trebuie să fie în vasul din colţul acela.
— Deschide, domnule Holker, spuse notarul. Sunt nerăbdător să asist la reînvierea acestor doi oameni.
Dădură ocol micii construcţii, până ce descoperiră o portiţă de fier. Holker vârî cheia în broască şi deschise cu uşurinţă. Un val de aer extrem de rece îi cuprinse pe cei trei bărbaţi, obligându-i să se retragă rapid.
— E un sloi de gheaţă înăuntru! exclamă primarul. Ce poate să conţină vasul acela pentru a produce un frig atât de intens? Să fi fost savanţii de acum un secol mai valoroşi decât cei de azi?
— Mare om, strămoşul meu! spuse Holker. Voi face o impresie proastă, în comparaţie cu el!…
Aşteptară câteva minute, apoi, când frigul scăzu, intrară unul câte unul, de-a buşilea, prin portiţa joasă şi strâmtă. Se pomeniră într-o încăpere circulară, cu pereţii din plăci de sticlă bine prinse în rame de aramă. În mijloc era un pat destul de larg şi pe el, înveliţi cu pături groase de pâslă, doi oameni întinşi unul lângă altul. Feţele lor erau galbene, ochii închişi, iar braţele, ascunse sub pături, păreau rigide.
Nu se vedea nicio urmă de descompunere a cărnii.
Domnul Holker se apropiase repede de ei şi ridicase păturile.
— De necrezut! exclamă el. Cum s-au putut conserva astfel, după o sută de ani? E posibil să fie încă vii? Nimeni n-ar admite una ca asta.
Însoţitorii se apropiaseră şi priveau cu un fel de teroare, întrebându-se cu nelinişte dacă se aflau în faţa a două cadavre sau a doi bărbaţi adormiţi. Cel din dreapta era un tânăr frumos

de douăzeci şi cinci sau treizeci de ani, cu părul blond-roşcat, înalt şi zvelt; celălalt arăta de cincizeci sau şaizeci de ani, avea părul cărunt şi era mai scund şi mai solid. Amândoi erau perfect conservaţi; doar pielea feţei, cum spuneam, dobândise o tentă gălbuie, asemănătoare celei a raselor mongole.
— Care este strămoşul dumneavoastră? întrebă notarul.
— Cel mai bătrân, răspunse Holker. Celălalt e domnul James Brandok.
— Veţi acţiona imediat?
— Fără nicio amânare.
— E adevărat că sunteţi medic?
— Ca şi strămoşul meu.
— Ştiţi cum să procedaţi?
— Documentul lăsat de Toby Holker e foarte limpede. E vorba doar de două injecţii.
— Şi lichidul misterios?
— Trebuie să se afle în caseta aceasta, răspunse Holker, arătând spre cutia de metal din fundul patului.
— Se vor întoarce imediat la viaţă?
— Nu cred; poate după ce-i vom fi cufundat în apă caldă.
— Atunci, va trebuie să-i ducem în targ…
— Nu e nevoie, a replicat Holker. I-am poruncit mecanicului meu să vină aici cu „Condorul11 şi nu va întârzia. Am să-i duc pe strămoşul meu şi pe domnul Brandok la mine acasă, la New York. Doresc ca toată lumea să ignore, deocamdată, reînvierea lor, dacă voi reuşi să le redau viaţa.
În timp ce vorbea, deschisese caseta în care se vedeau documentele, două fiole de cristal pline cu un lichidul roşietic şi seringile.
— Lată filtrul misterios, spuse el, luând fiolele. Vom acţiona fără să pierdem vremea.
Dezgoli piepturile celor adormiţi, apoi introduse o seringă într-o fiolă:
— O injecţie spre inimă şi una în gâtlej; vom vedea dacă vor avea efectul dorit.
— Domnule Holker, spuse notarul, dumneavoastră care sunteţi medic… vi se pare că ar fi morţi? Au un aspect…
— De mumii egiptene?
— Nu, de vreme ce carnea lor are încă o oarecare elasticitate.

— Atunci, de fiinţe care n-au murit, spuse Holker. Să ştiţi că nu mi-am pierdut speranţa.
— Inima lor bate?
— Nu.
— Sunt reci?
— Nici nu-i de mirare, cu temperatura care domnea înăuntru! Sunt cufundaţi într-un fel de catalepsie, care îmi aminteşte de extraordinarele experienţe ale fachirilor indieni.
— Deci nu disperaţi?
— Nu pot să vă răspund; constat doar că sunt conservaţi în mod miraculos, după douăzeci de lustri. Ajutaţi-mă, domnule Sterken!
— Ce trebuie să fac?
— Doar să ţineţi una din aceste fiole, în vreme ce eu injectez lichidul descoperit de strămoşul meu.
— Şi dacă-i va fi fatal?
— Îi îndeplinesc ultima dorinţă; dacă moare, admiţând că încă doarme, nu va fi din vina mea. Să vedem!
Holker luă seringa, introduse acul foarte subţire în pieptul doctomlui, în zona inimii şi făcu o injecţie subcutanată. Repetă operaţia la gât, lângă vena jugulară, apoi aşteptă, cuprins de o profundă nelinişte, ţinând în mână încheietura strămoşului său, ca să-i simtă pulsul.
Toţi tăceau, cu privirile aţintite asupra celui adormit, sperând să surprindă pe chipul acela gălbui o mişcare care ar fi putut să însemne întoarcerea la viaţă. Se scurse un minut şi Holker lăsă să-i scape o exclamaţie:
— Nu-mi vine să cred!
— Ce anume? întrebară, într-un glas, notarul şi primarul.
— Omul acesta nu e mort!
— I-a revenit pulsul?
— Am simţit o uşoară vibraţie.
— Nu v-aţi înşelat? întrebă notarul, care devenise foarte palid.
— Nu, imposibil… pulsul bate… încet, dar bate… Nu visez.
— După o sută de ani!
— Linişte!… Să vedem dacă şi inima dă vreun semn de viaţă…
Holker îşi lipise urechea de pieptul larg al strămoşului său.
— Tot rece? întrebă primarul.
— Deocamdată, da.
— Semn rău: morţii sunt totdeauna reci.

— Răbdare, domnule primar, filtrul abia a început să acţioneze.
— Şi…
— Tăceţi! Minunat!… Incredibil!… Ce-a născocit strămoşul meu? Ce sunt, faţă de el, medicii moderni? Nişte asini, printre care mă număr şi eu!
— Aşadar, inima bate? întrebară primarul şi notarul.
— Da… bate…
— Nu vă înşelaţi?
— Sunt totuşi medic!
— Dar tenta gălbuie n-a dispărut, spuse notarul.
— După… poate după baie… Da, inima bate! E un miracol! întoarcerea la viaţă după o sută de ani! Cine m-ar crede? Ar spune că sunt nebun!
— Şi pulsul?
— Vibrează cu tot mai multă putere.
— Întrebam de cel al domnului Brandok, doctore, spuse primarul.
În clipa aceea, de afară se auzi un şuierat sonor.
— E „Condorul11 meu, spuse Holker. A ajuns la timp.
— Doriţi ceva de la mecanicul dumneavoastră? întrebă notarul.
— Să aducă o pârghie, ca să putem deschide subterana… Şi acum să ne ocupăm de domnul Brandok.
Repetă asupra tânărului operaţiile efectuate asupra lui Toby. După două minute, simţi un tremur uşor al pulsului şi constată că tenta gălbuie începe să dispară, pe obrajii celui adormit ivindu-se o uşoară roşeaţă.
— Ce miracol! repeta Holker. Mâine, oamenii aceşti vor vorbi ca noi.
Notarul se întorsese cu un negru impozant, un adevărat Hercule, cu umerii foarte laţi, braţele groase şi musculoase.
— Harry, ia aceste două persoane şi du-le pe „Condor11, îi spuse Holker gigantului. Ai grijă să nu le strângi prea tare.
— Da, stăpâne.
— Saltelele sunt pregătite?
— Şi cortul.
— Grăbeşte-te, băiete.
Holker dădu patul la o parte şi puse mâna pe o placă de fier circulară, prevăzută cu un inel:
— Dedesubt trebuie să fie subterana în care se află milioanele strămoşului meu şi ale domnului Brandok.

— Se vor mai afla acolo? întrebă notarul.
— Doar noi puteam şti unde le puseseră şi apoi am văzut că totul era în ordine înăuntru, aşa că nimeni n-a putut intra.
Trecu pârghia adusă de mecanic prin inel şi ridică placa, nu fără efort. Cum se făcuse întuneric, aprinse o lanternă şi zări o scăriţă săpată în stâncă. Coborî, urmat de notar şi de primar, şi se pomeni într-o încăpere de doi metri pătraţi, conţinând două seifuri de oţel.
— Milioanele sunt aici, înăuntru, spuse el.
— Le duceţi pe „Condor11? întrebă notarul.
— Aparţin strămoşului meu şi domnului Brandok. Întrucât trăiesc, nu am niciun drept asupra acestor bogăţii… Harry!
Negrul, care se întorsese după ce-i dusese pe Toby şi pe Brandok, coborî în subterană.
— Ajută-mă, îi spuse Holker.
— Mă descurc singur, stăpâne, replică gigantul. Am muşchi solizi şi umeri largi.
Luă seiful cel mai mare şi-l scoase afară.
— Domnilor, misiunea dumneavoastră s-a încheiat, spuse Holker, când şi al doilea seif fu ridicat de Harry. Domnul Brandok şi unchiul meu vă vor răsplăti curând pentru amabilitatea de care aţi dat dovadă.
— Îi vei aduce aici cândva? întrebă notarul.
— V-o făgăduiesc.
— Sunteţi sigur că vor reveni la viaţă? întrebă primarul.
— Sper că o vor face după o baie călduţă. Peste patru ceasuri vor fi la New York şi mâine vă voi da de veste.
Ieşiră din micul cavou şi din incintă, închizând poarta, şi se îndreptară spre marginea stâncii dinspre ocean, unde se zărea în întuneric ceva nelămurit, deasupra căruia se agitau nişte aripi monstruoase.
— Aprinde lanterna, Harry, spuse Holker.
O fâşie puternică de lumină sfâşie tenebrele, scoţând la iveală vârful stâncii şi obiectul care se agita la marginea lui. Era un fel de maşină zburătoare, cu patru aripi gigantice şi elice foarte mari, aşezate deasupra unei platforme de metal, lungă şi îngustă, cu o balustradă de jur-împrejur. În mijloc, culcaţi pe o saltea moale şi apăraţi de vânt de o perdea, doctorul Toby şi Brandok erau întinşi unul lângă altul. Negrul stătea la

extremitatea din faţă a platformei, îndărătul unui aparat prevăzut cu mai multe tuburi.
— La revedere, domnilor, şi pe curând, spuse Holker, sărind pe platformă şi instalându-se lângă cei doi resuscitaţi.
— Drum bun, domnule Holker, răspunseră notarul şi primarul. Aşteptăm veşti despre doctor şi despre domnul Brandok.
— Cu o sută de mile pe oră, băiete, îi spuse Holker negrului. Sunt foarte grăbit.
Aripile şi elicele îşi înteţiră mişcarea şi maşina zburătoare porni cu mare viteză, trecând peste insula Nantucket şi îndreptându-se către sud-vest. În acest timp, Holker îi examina pe doctorul Toby şi pe prietenul său, punând mâna pe piepturilor lor şi luându-le pulsul. Viaţa revenea lent în trupurile celor doi adormiţi. Sângele începuse să le circule prin artere, destul de încet încă, dar nu respirau şi inima le rămânea mută.
— Vom vedea ce se întâmplă după baie, murmură Holker. Nu sunt morţi, deci nu trebuie să-mi pierd nădejdea. Cât de surprinşi vor fi când vor redeschide ochii! Să trăieşti din nou după o sută de ani! Ce filtru miraculos a descoperit strămoşul meu? Inexplicabil este că nu par să fi îmbătrânit!
„Condorul14 îşi continua cursa rapidă. Lăsase în urmă insula şi gonea deasupra oceanului, la o altitudine de o sută cincizeci de metri. Reflectorul lui emitea o lungă fâşie de lumină, care se reflecta în valuri.
La miezul nopţii, spre vest se iviră deodată şuvoaie de lumină albă, la mare înălţime.
— New York-ul, stăpâne, spuse negrul.
— Atât de curând? se miră Holker. Ai mers cu peste o sută de mile pe oră, Harry. Să ne grăbim şi să ai grijă să nu ne izbim de ceva.
Se ridicase şi privea luminile din zare.
După douăzeci de minune, „Condorul” zbura deasupra unei îngrămădiri de edificii imense, turnuri şi clopotniţe. Făcu câteva ocoluri în văzduh, proiectând fâşia de lumină asupra acoperişurilor, apoi coborî pe o mare terasă de metal, din vârful unui palat cu douăzeci de etaje.
— Am ajuns, stăpâne, spuse negrul.
— Ia-i pe cei doi bărbaţi adormiţi şi du-i în camera mea. Şi nu vorbi despre asta cu nimeni!
2

Primele minuni ale anului 2000
Trecură încă două ore şi doctorul Toby deschise, în sfârşit, ochii, după ce-i ţinuse închişi o sută de ani.
Cufundat un sfert de ceas într-o cadă plină cu apă călduţă, începuse să dea alte semne de viaţă şi să-şi piardă tenta gălbuie; fusese totuşi necesară încă o injecţie cu filtrul misterios, pentru ca inima să-şi recapete funcţiunile. După primele bătăi, rigiditatea muşchilor dispăruse rapid şi faţa lui îşi recăpătase culoarea, ca urmare a reluării circulaţiei sângelui.
Cum deschise ochii, îşi aţinti privirea asupra lui Holker, care stătea lângă el, fricţionând pieptul lui Brandok.
— Bună ziua, îi spuse strănepotul, aplecându-se către el.
Toby rămase mut, dar ochii vorbeau în locul lui. Se citeau în ei uimire, nelinişte, poate chiar frică.
— Mă auziţi? îl întrebă Holker.
Toby dădu din cap afirmativ, apoi mişcă buzele de mai multe ori, fără să poată scoate vreun sunet. Era evident că limba nu-şi recăpătase elasticitatea după atâţia ani de nemişcare.
— Cum vă simţiţi? Rău?
Toby făcu semn că nu, apoi îşi ridică mâinile, într-un gest absolut de neînţeles pentru Holker. Apoi se îndreptă spre Brandok care era întins pe un pat vecin.
— Mă întrebaţi dacă prietenul dumneavoastră e viu sau mort, nu-i aşa?
Toby încuviinţă.
— Nu vă fie teamă, domnule… unchiule, dacă nu vă displace să folosesc acest titlu de rudenie, întrucât aparţin familiei dumneavoastră, ca descendent al surorii dumneavoastră… Nu vă fie teamă, prietenul e pe cale să se întoarcă şi el la viaţă şi curând va deschide ochii. Vă e greu să mişcaţi limba? Să vedem, unchiule… sunt medic, ca şi dumneavoastră.
Îi deschise gura şi trase de mai multe ori de acel organ care părea să se fi atrofiat, îndoindu-l apoi în toate părţile, pentru a-l face să-şi recapete agilitatea pierdută.
— Acum merge?
Un sunet mai întâi neclar se desprinse de pe buzele doctorului, apoi un strigăt:
— Viaţa! Viaţa!
— Datorită filtrului dumneavoastră, unchiule.
— O sută de ani?

— Da, după o sută de ani de somn. Desigur, nu credeaţi că veţi reveni la viaţă.
— Ba da! Ba da! îngăimă docorul.
În clipa aceea, o voce slabă rosti:
— Toby, Toby!
Brandok deschisese ochii şi-l privea pe vechiul său prieten cu o uimire lesne de înţeles.
— Toby! repetă el a treia oară, încercând să se ridice de pe pernă.
— Nu vă mişcaţi, domnule Brandok, îl opri Holker. Mă bucur că pot să vă spun bună ziua şi că vă aud vorbind. Rămâneţi amândoi culcaţi; aveţi nevoie de un somn bun, un somn natural.
Se apropie de o măsuţă pe care se aflau mai multe fiole, luă una şi-i vărsă conţinutul în două ceşti de argint.
— E o băutură întăritoare, adăugă el, dându-le ceştile. Vă va da putere… Ah, era să uit să vă spun că milioanele dumneavoastră sunt în siguranţă, aici, în casa mea… Culcaţi-vă din nou, dormiţi bine şi în seara asta vom cina împreună.
Doctorul Toby murmură:
— Mulţumesc, ruda mea îndepărtată.
Apoi, aproape imediat, închise iar ochii. Brandok adormise înaintea lui şi sforăia uşor.
Holker mai rămase câteva minute în cameră, aplecându-se când asupra unuia, când asupra celuilalt şi spunând, cu vădită satisfacţie:
— Acesta e somnul natural, care le va reface puterile. Minunat filtru! Iată un secret care, dacă va fi divulgat, îl va face pe strămoşul meu cel mai faimos om de pe Pământ. Să-i las să se odihnească. Cred că acum sunt salvaţi.
După opt ore, doctorul se trezea din pricina unui şuierat uşor care părea să provină de sub pernă. Surprins, se ridicase, aruncând o privire uimită în jurul său. În cameră erau doar el şi Brandok, care continua să sforăie, în patul alăturat.
„Cine să-mi fi fluierat la ureche? se întrebă el. Să fi visat? 11
Era gata să-l trezească pe Brandok, când auzi un glas, aparent omenesc, şoptindu-i la ureche:
„Ieri, în oraşul Cadix s-au petrecut evenimente grave. Anarhiştii din oraşul submarin Bressak, punând stăpânire pe nava «Hollendorf», au debarcat în timpul nopţii, aruncând în aer mai multe clădiri, cu bombe. Populaţia a fugit şi anarhiştii au jefuit

oraşul. Au fost chemaţi sub arme voluntarii din Malaga şi din Alicante, care vor fi transportaţi la locul invaziei cu flote aeriene. Se spune că Bressak a fost distrus şi că multe familii ale anarhiştilor au fost înecate11.
Doctorul ascultase, cu o uluire uşor de înţeles, glasul acela care anunţa un înspăimântător dezastru, apoi ridicase perna, pentru că glasul se tăcuse auzit tocmai de sub căpătâiul patului, şi văzu un fel de tub pe marginea căruia era scris: „Abonament la World “.
— O minune a anului 2000! exclamă el. Ziarele transmit ştirile direct la casele abonaţilor. Să fi suprimat hârtia şi maşinile tipografice? în vremea noastră nu existau astfel de înlesniri. Cât de mult a progresat lumea!
Voia să-l strige pe Brandok care nu se hotăra să deschidă ochii, când din tub ieşi un alt şuierat şi glasul ştiut spuse: „Priviţi scena “. În aceeaşi clipă, doctorul văzu cum se luminează un mare panou care acoperea peretele din faţa patului şi pe care se desfăşură o scenă oribilă, de o extraordinară veridicitate. Câţiva oameni se iviseră printre case şi alergau nebuneşte, lansând bombe care explodau cu fulgerări orbitoare. Zidurile se dărâmau, acoperişurile se prăbuşeau; bărbaţi, femei şi copii fugeau pe străzi, în vreme ce limbi de foc se înălţau deasupra grămezilor de moloz, colorând întregul panou în roşu. Anarhiştii îşi continuau opera de distrugere şi imaginile se succedau cu o iuţeală vertiginoasă şi fără nicio întrerupere.
Era un fel de cinematograf de o extraordinară perfecţiune, cu adevărat uimitor, care reproducea cu o prodigioasă exactitate teribilul masacru anunţat, cu puţin timp în urmă, de ziar.
Învălmăşeala continuă încă zece minute, sfarşindu-se cu fuga dezordonată a mulţimii, care se năpustea spre o plajă, sub cerul care reflecta lumina incendiilor.
— Extraordinar! exclamă doctorul, când peretele redeveni alb. Ce progres a făcut jurnalismul în aceşti o sută de ani! Şi cine ştie câte minuni vom mai vedea. Brandok, ţi-ai isprăvit somnul?
Auzind chemarea sonoră, tânărul îşi deschise în fine ochii, căscând ca un urs care se trezeşte din îndelungatul său somn hibernal.
— Cum te simţi, prietene? îl întrebă Toby.
— Foarte bine.
— Şi spleenul tău?

— Deocamdată nu-i simt prezenţa. Dar spune-mi, Toby, am visat sau chiar am dormit un secol?
— Dovada o constituie casele noastre de bani, pe care le-au adus aici, în vreme ce dormeam.
— Cine va crede vreodată că am reînviat?
— Ruda mea, fără îndoială, fiindcă ea a venit să ne scoată din mormânt.
— Şi unde ne aflăm? în Nantucket?
— Nu prea ştiu.
— Şi tu cum te simţi?
— Mă încearcă o tulburare pe care nu mi-o pot explica şi sunt foarte slăbit.
— Cred şi eu, după un post atât de îndelungat! spuse Brandok, râzând. Nu ţi-e foame? Mie mi-ar plăcea să mănânc un biftec.
— Încet, dragul meu. Încă nu ştim cum vor funcţiona organele noastre interne.
— Dacă inima şi plămânii nu dau semne că ar fi suferit după o atât de lungă oprire, presupun că şi intestinele îşi vor relua activitatea.
— Mă temeam să nu se atrofieze, spuse Toby.
În clipa aceea, uşa se deschise şi Holker îşi făcu apariţia, urmat de negrul uriaş care aducea veşminte asemănătoare celor purtate de el şi rufarie foarte albă.
— Cum vă simţiţi, unchiule? îmi permiteţi să vă spun aşa?
— Desigur, dragul meu nepot. Mă simt destul de bine.
— Şi dumneavoastră, domnule Brandok?
— Mi-e cam foame.
— Semn bun; îmbrăcaţi-vă şi apoi vom lua masa. Hainele vi se vor părea cam diferite de cele care se purtau acum o sută de ani, dar sunt mai comode, iar în ceea ce priveşte igiena nu lasă nimic de dorit, fiind perfect dezinfectate.
— Chiar şi stofa mi se pare diferită.
— E stofa vegetală. Am renunţat de şaizeci de ani la cea animală, prea scumpă şi mai puţin curată decât aceasta. Ah! Lumea vi se va părea foarte schimbată; deocamdată vă spun doar atât, ca să nu vă diminuez curiozitatea. Vă aştept în sufragerie.
Doctorul Toby şi Brandok se schimbară, îşi făcură toaleta, apoi ieşiră din cameră, trecură printr-un culoar ai cărui pereţi străluceau ciudat, ca şi cum sub lacul care-i acoperea s-ar fi

aflat o materie fosforescentă şi intrară într-un salon destul de încăpător; lumina pătrundea în el prin două ferestre largi şi înalte până în tavan, care lăsau aerul să circule fără oprelişti. Salonul era mobilat simplu, dar cu o anumită eleganţă. Scaunele, bufetul, dulapurile aşezate în colţuri, chiar masa din mijloc, erau dintr-un metal alb şi lucitor, asemănător aluminiului. Holker stătea la masa acoperită cu o ţesătură colorată care nu părea să fie pânză.
— Poftiţi, dragi prieteni, spuse el, venindu-le în întâmpinare. Cina e gata.
— Dar unde vom mânca? întrebă Brandok, văzând că pe masă nu se aflau nici farfurii, nici pahare, nici tacâmuri, nici şervete.
— Uitasem că acum un secol hotelierii erau înapoiaţi, răspunse Holker, râzând. Între timp, au progresat şi ei. Priviţi.
Se apropie de un perete şi coborî o placă de metal lungă de doi metri şi lată de cam treizeci de centimetri, unind-o cu masa astfel încât să formeze o mică punte. Cealaltă extremitate se sprijinea pe o consolă deasupra căreia strătea scris „Abonament la Hotelul Bardilly “.
— Şi acum? întrebă Brandok, care privea tot mai uimit.
— Apăs pe acest buton şi cina iese din bucătăriile hotelului, pentru a veni pe masa noastră.
— Unde se află acest hotel? în această clădire?
— O nu, e destul de departe: pe malul opus al Hudsonului.
— Suntem deci la New York? exclamară, într-un glas, Toby şi Brandok.
— Credeaţi că sunteţi tot pe Nantucket?
— Când ne-aţi transportat? întrebă Brandok, în culmea uimirii.
— Seara trecută. La ora opt am plecat de pe insulă, iar la miezul nopţii eraţi aici.
— Doar patru ore, când acum o sută de ani erau necesare şaisprezece, cu o şalupă! exclamă doctorul.
— Am avansat în privinţa invenţiilor, dragă unchiule. Dar iată cina.
Un şuierat puternic ieşise dintr-o fantă a consolei, apoi o portiţă se deschisese la extremitatea plăcii de metal şi o mică locomotivă urmată de şase vagonete cilindrice de aluminiu înaintă, alunecând pe două şanţuri care serveau drept şine.
— E cina trimisă de hotel? întrebară Toby şi Brandok.

— Da, domnilor, cu toate cele necesare. Cum vedeţi, e un lucru foarte comod, care mă scuteşte de a avea o bucătăreasă şi o bucătărie.
Holker deschise primul vagonet, care avea o circumferinţă şi o lungime de patruzeci de centimetri şi scoase din el pahare, tacâmuri şi patru sticle conţinând, probabil, vin sau bere. Din celelalte, scoase, pe rând, mici recipiente cu supă fierbinte, apoi farfurii cu pateuri şi mâncăruri variate, ouă, lichioruri etc. Tot ce e nevoie pentru o cină îmbelşugată. Când isprăvi, apăsă pe un buton, portiţa se deschise din nou şi micul tren se retrase, iute ca un fulger.
— Ce spuneţi, domnule Brandok? întrebă Holker.
— Doar că în vremea noastră astfel de înlesniri lipseau cu desăvârşire… Trenul se va întoarce?
— Desigur, pentru a lua vesela.
— Şi cum ajunge aici?
— Printr-un tub, fiind acţionat de o mică pilă electrică, destul de puternică pentru a-i imprima o viteză de aproape o sută de kilometri pe oră. Mâncărurile n-au fost puse în vase decât de câteva minute; cum vedeţi, scot aburi, sunt chiar foarte fierbinţi.
— Şi cum este înştiinţat hotelierul de ceea ce doreşte clientul?
— Prin telefon. Dimineaţa, servitorul meu comandă meniurile pentru prânz şi pentru cină şi orele la care vreau să mănânc şi trenul soseşte cu o precizie matematică.
— Nu cred că toţi pot să-şi permită un astfel de lux, observă doctorul Toby.
— Desigur, răspunse Holker, dar cei care nu se pot abona rezolvă lucrurile şi mai rapid.
— Poate în ceea ce priveşte mâncatul, dar nu şi pregătirea meselor.
— Lucrătorul nu mai găteşte acasă, neavând timp de pierdut. Opt sau zece pilule sunt echivalentul unei supe bune, al unui sfert de kilogram de came de vită sau de găină, al unei jumătăţi de kilogram de came de porc sau două ouă, a unei ceşti de cafea etc. Acum o sută de ani se pierdea prea mult timp; mergeaţi şi acţionaţi cu încetineala broaştelor ţestoase. Astăzi, ne luăm la întrecere cu electricitatea… Mâncaţi, domnii mei, nu lăsaţi mâncărurile să se răcească. Întâi o farfurie de supă, domnule Brandok, apoi veţi alege ce vă place mai mult. Vă avertizez că e o cină pe bază de vegetale, dar felurile nu sunt

mai puţin hrănitoare şi nu vi se vor părea mai puţin gustoase… Pe urmă vom sta de vorbă cât veţi avea chef.

3

Lumina şi căldura viitorului

Holkcr avusese dreptate. Supa era delicioasă, dar nici urmă de carne de vită, de porc sau de berbec. Doar peşte, iar celelalte feluri conţineau vegetale, multe dintre ele absolut necunoscute pentru Toby şi Brandok. Ca o compensaţie, vinul era mai bun decât tot ceea ce băuseră vreodată.

— Domnule Holker, sunteţi vegetarian? întrebă Brandok, care mânca de parcă s-ar fi trezit după numai zece sau douăsprezece ore de somn.

— De ce mă întrebaţi?

— În vremea noastră se vorbea mult despre vegetarianism, mai cu seamă în Germania şi în Anglia. Se vede că şi în domeniul acesta s-au făcut progrese.

— Simţiţi lipsa biftecurilor?

— Da. Şi mă miră faptul că americanii de acum au renunţat la suculentele biftecuri şi la rosbifurile în sânge.

— Sunt feluri care au devenit cam rare, pentru simplul motiv că boii şi berbecii sunt pe cale de dispariţie.

— Ah!

— Vă miră faptul?

— Foarte mult.

— Dragul meu domn, în aceşti o sută de ani, populaţia globului a crescut enorm şi nu mai există păşuni care să hrănească marile turme de odinioară. Toate terenurile disponibile sunt cultivate intensiv, pentru a obţine din sol tot ceea ce poate să dea. Dacă nu s-ar fi procedat aşa, omenirea s-ar fi luptat acum cu foametea. Aşa că întinsele păşuni din Argentina şi din Far West-ul nostru nu mai există, iar boii şi berbecii, treptat, aproape au dispărut. De altfel, nu mai avem nevoie de carne. Chimiştii noştri concentrează, într-o simplă pilulă de câteva grame, toate elementele care se puteau obţine, cândva, din jumătate de kilogram de came de vită.

— Şi cum se descurcă agricultura fără vite?

— Metodă ieşită din uz, spuse Holker. Ţăranii noştri folosesc doar maşini acţionate de electricitate.

— Atunci nu mai există nici cai?

— La ce ar putea sluji? Mai sunt câţiva, păstraţi mai mult cu titlu de curiozitate.
— Şi armatele nu-i mai folosesc? întrebă doctorul Toby. În vremea noastră, toate naţiunile aveau regimente de cavalerie.
— Şi ce făceau cu ele?
— Le trimiteau pe câmpul de luptă.
— Armate! Cavalerie! Cine-şi mai aminteşte de ele?
— Nu mai sunt armate? întrebară, la unison, Toby şi Brandok.
— Au dispărut de şaizeci de ani, de când războiul a ucis războiul. Ultima bătălie, purtată pe mare şi pe uscat între naţiunile americane şi cele europene, a fost teribilă, înspăimântătoare şi a costat milioane de vieţi omeneşti, fără niciun folos pentru puterile implicate. A fost un asemenea masacru, încât naţiunile lumii au hotărât să pună capăt războaielor pentru totdeauna. De altfel, ele nici n-ar mai fi cu putinţă. Astăzi dispunem de explozivi capabili să arunce în aer un oraş cu milioane de locuitori; de maşini care ridică munţi; putem dezlănţui, cu o simplă apăsare de deget, o scânteie electrică trimisă la distanţe de sute de mile, făcând să explodeze orice pulberărie. În ziua de azi, un război ar însemna sfârşitul omenirii. Ştiinţa a învins totul şi pe toţi.
— Şi totuşi, chiar astăzi, abia trezit din somn, ziarul tău, dragă nepoate, mi-a transmis o ştire care ar părea să dezmintă ceea ce ai afirmat, spuse Toby.
— A, da! Distrugerea Cadixului de către anarhişti. Fleacuri! La ora asta, aceşti ticăloşi turbulenţi trebuie să fi fost complet nimiciţi de pompierii din Malaga şi Alicante.
— De pompieri?
— Astăzi nu avem alte trupe şi vă asigur că ştiu să menţină ordinea în toate oraşele şi să potolească orice agitaţie. Pun în baterie câteva pompe şi aruncă asupra răzvrătiţilor torente de apă electrizată în cel mai înalt grad. Fiecare picătură trăsneşte şi problema este rapid rezolvată.
— O metodă cam brutală, domnule Holker, şi chiar inumană.
— Dacă nu s-ar proceda în felul acesta, naţiunile ar fi constrânse să întreţină trupe de menţinere a ordinii. Pe deasupra, suntem oricum prea mulţi pe Pământ şi dacă nu găsim mijlocul de a invada o altă planetă, nu ştiu cum se vor descurca strănepoţii noştri peste încă o sută de ani, afară de cazul că se vor întoarce la antropofagia practicată de strămoşii noştri îndepărtaţi.

Producţia uscatului şi a apelor nu ar fi de ajuns pentru a-i hrăni pe toţi şi această gravă problemă îi tulbură şi îi preocupă pe savanţi. Ah, dacă am putea ajunge pe Marte, care are o populaţie atât de redusă şi atâtea suprafeţe necultivate încă!
— De unde ştii? întrebă Toby, cu un gest de uimire.
— Chiar de la marţieni, răspunse Holker.
— De la locuitorii acelei planete! exclamă Brandok.
— Comunicaţi cu ei?
— Am chiar un foarte bun prieten acolo sus, care-mi trimite deseori veşti.
— Şi cum aţi făcut pentru a stabili contactul?
— Am să vă spun asta mai târziu, după ce veţi vizita centrala electrică din Brooklyn. S-au împlinit patruzeci de ani de când comunicăm cu marţienii.
— Incredibil! exclamă doctorul Toby. Ce minunate descoperiri aţi făcut în aceşti o sută de ani!
— Multe vă vor uimi, unchiule. Îndată ce veţi fi complet refăcuţi, vă voi propune să străbatem lumea. După şapte zile vom fi din nou acasă.
— Ocolul lumii într-o săptămână!
— E firesc să vă mire. În vremea dumneavoastă, era nevoie de patruzeci şi cinci sau cincizeci de zile, dacă nu mă înşel.
— Şi ni se părea că am dobândit cea mai mare viteză posibilă.
— Broaşte ţestoase, spuse Holker, râzând. Apoi vom da o raită pe la Polul Nord, ca să vizităm colonia de acolo.
— Se poate merge şi la pol?
— E o simplă promenadă.
— Aţi aflat mijlocul de a sfărâma gheţurile care-l înconjoară?
— Nicidecum, calotele glaciare care acoperă cele două extremităţi ale Terrei au devenit chiar mai mari decât erau acum o sută de ani; am găsit totuşi mijlocul de a le vizita şi chiar de a le popula. I-am exilat acolo…
Fu întrerupt de un şuierat strident, care ieşea dintr-o fantă a unei console aflate într-un colţ al camerei.
— Soseşte corespondenţa, spuse Holker, ridicându-se.
— O altă minune! exclamară Toby şi Brandok, ridicându-se şi ei.
— E ceva foarte simplu, replică Holker. Priviţi, prieteni.
Apăsă pe un buton de sub un tablou care înfăţişa o bătălie navală; acesta alunecă în sus, pe două şănţuleţe, lăsând un gol de jumătate de metru pătrat, înăuntru era un cilindru de metal

lung de şaizeci sau şaptezeci de centimetri şi cu o circumferinţă de treizeci sau patruzeci, acoperit de numere scrise cu negru.
— Numărul abonamentului meu poştal este o mie nouă sute optzeci şi şapte, spuse Holker. Iată-l aici, iar într-un mic compartiment trebuie să se afle scrisorile mele.
Puse un deget pe număr, se deschise o uşiţă şi scoase corespondenţa, apoi făcu să coboare tabloul şi apăsă pe un alt buton.
— Cilindrul a plecat, spuse el. Va distribui corespondenţa celorlalţi chiriaşi ai imobilului.
— Cum a ajuns aici? întrebă Brandok.
— Remorcat de un mic vehicul electric, printr-un tub legat de cel mai apropiat oficiu poştal.
— Şi cum se opreşte?
— În spatele tabloului e un instrument care întrerupe curentul. Când trece peste el, cilindrul se opreşte şi nu porneşte din nou dacă nu reactivez curentul, apăsând pe butonul acela.
— Există câte un cilindru pentru fiecare casă?
— Da, domnule Brandok; trebuie să vă spun că locuinţele modeme au douăzeci sau douăzeci şi cinci de etaje, adăpostind între cinci sute şi o mie de familii.
— Populaţia uneia dintre suburbiile noastre de odinioară, spuse Toby. Aşadar, nu mai sunt case de mici dimensiuni?
— Terenul este prea preţios astăzi şi luxul acesta a fost interzis. Nicio suprafaţă nu poate fi sustrasă agriculturii… Dar începe să se însereze; ar fi timpul să-mi luminez salonul. Dumneavoastră cu ce o făceaţi?
— Cu gaz, petrol, electricitate, răspunse Brandok.
— Bieţii oameni… Şi cât de mult trebuie să fi costat luminatul!
— Aşa e, domnule Holker, încuviinţă Brandok. Dar acum?
— Lumina şi căldura sunt aproape pe gratis.
Din tavan atârna o bară de fier la al cărei capăt se afla un glob dintr-un metal azuriu. Holker îl deschise, făcându-l să alunece pe bară şi imediat o lumină strălucitoare, asemănătoare celei a becurilor electrice de odinioară, inundă salonul. Era produsă de o mică bilă, abia vizibilă, prinsă sub glob şi lumina pe care o emitea răspândea o căldură plăcută, superioară celei a gazului.
— Ce-i asta? întrebară Brandok şi Toby, a căror uimire nu mai avea limite.
— O bucăţică de radiu, răspunse Holker.

— Radiu!
— Era cunoscut în vremea dumneavoastră?
— Fusese descoperit, răspunse Toby. Dar nu era utilizat, din pricina costului său enorm. Un gram nu se putea obţine cu mai puţin de o mie de dolari şi apoi nu se găsise modul de a-l aplica, aşa cum faceţi voi acum. I se prezicea totuşi un mare viitor.
— Ce n-au putut face chimiştii din o mie nouă sute, au făcut cei din 2000, spuse Holker. Bucăţica aceea costă doar un dolar şi arde continuu, fără să se consume niciodată. Este focul etern.
— Minunat metal!
— Într-adevăr, pentru că ne dă nu numai lumină, ci şi căldură. A detronat cărbunele fosil, lumina electrică, gazul, petrolul, sobele şi căminurile.
— Chiar şi străzile sunt luminate cu lămpi de radiu? întrebă Toby.
— Chiar şi uzinele, birourile etc.
— Şi minele de cărbuni nu mai sunt exploatate?
— Ce să facem cu cărbunele? Şi apoi, minele începuseră să se epuizeze.
— Cine vă asigură acum forţa necesară pentru a face să funcţioneze maşinile din fabrici?
— Electricitatea transportată la distanţe enorme. Cascada Niagara, de pildă, face să lucreze maşinile care se află la o distanţă de o mie de mile. Dacă am vrea, am putea să dăm o parte din aceste forţe Europei, trimiţându-le peste Atlantic. Dar au amenajat şi acolo cascade pe fluvii şi nu au nevoie de noi.
— Prietene James, spuse Toby, regreţi că ai dormit o sută de ani ca să poţi vedea minunile anului 2000?
— O, nu! exclamă tânărul.
— Credeai că lumea va progresa atât de mult?
— Nu mă aşteptam la asta.
— Şi spleenul tău?
— Nu mă mai încearcă, totuşi… nu simţi nimic?
— Ba da, o agitaţie ciudată, o iritaţie inexplicabilă a sistemului nervos, răspunse Toby. Mi se pare că muşchii îmi joacă sub piele.
— Şi mie mi se pare…
— Ştiţi care e cauza? întrebă Holker.
— N-aş putea ghici, răspunse Toby.

— Imensa tensiune electrică prezentă în toate oraşele lumii, cu care nu sunteţi încă obişnuiţi. Acum o sută de ani, electricitatea nu cunoscuse încă o mare dezvoltare, pe când astăzi atmosfera şi solul sunt saturate de ea. Sunt sigur că vă veţi obişnui… Dar pentru azi e destul. Duceţi-vă să vă odihniţi şi mâine dimineaţă ne vom plimba prin New York, la bordul „Condorului”
— E un automobil? întrebă Brandok.
— Da, dar de un gen nou, răspunse Holker, surâzând. Vom începe astfel călătoria noastră prin lume.

4

La bordul „Condorului44

Abia mijiseră zorile când Holker intră în camera unchiului său şi a lui Brandok, strigând:
— Sus, dragi prieteni! „Condorul” meu ne aşteaptă în faţa ferestrelor salonului şi hotelul ne-a şi trimis ceaiul.
Cuvintele „ne aşteaptă în faţa ferestrelor” au fost de-ajuns pentru a-i face să sară din pat pe doctor şi pe însoţitorul său.
— Automobilul în faţa ferestrelor? exclamară ei, trăgându-şi pantalonii.
— Vă surprinde?
— La ce etaj ne aflăm? întrebă Brandok.
— La al nouăsprezecelea. Aici se respiră mai uşor şi zgomotele străzii abia se aud.
— Dar ce fel de automobil este acesta al dumneavoastră, ca să urce la o asemenea înălţime?
— Veţi vedea… Grăbiţi-vă, prieteni, pentru că doresc să vă conduc în dimineaţa asta la cascada Niagara, pentru a vă arăta colosalele instalaţii electrice care furnizează curent aproape tuturor uzinelor Federaţiei. Mai întâi vom vizita centrala de mare putere din Brooklyn, întrucât vreau să comunic cu amicul meu marţian. Trebuie să fie puţin îngrijorat de îndelungata mea tăcere şi va fi bucuros să afle ştirea reînvierii dumneavoastră.
— L-ai informat că un strămoş al tău dormea de o sută de ani? îl întrebă Toby.
— Da, unchiule. Din când în când ne facem confidenţe, fiind legaţi printr-o strânsă prietenie.
— Fără să vă fi văzut vreodată? se miră Brandok.
— Mi-a schiţat portretul, după indicaţiile mele.
— Şi tu? îl întrebă Toby.
— Il am pe al lui.

— Cum arată, atunci, locuitorii de pe Marte? Seamănă cu noi?
— Din descrierile primite de la ei, reiese că nu ne seamănă deloc; dar în privinţa civilizaţiei şi a ştiinţei, nu ne sunt inferiori. Imaginaţi-vă, unchiule, că au capete de patru ori mai mari decât ale noastre şi că, la o astfel de dezvoltare a creierului, nu pot fi mai înapoiaţi ca noi.
— Şi trupul?
— Din câte am putut înţelege, marţieniisunt amfibii şi seamănă cu focile, având braţe foarte scurte, terminate cu zece degete şi picioare foarte mari şi palmate.
— Adevăraţi monştri! exclamă Toby, care asculta cu mare interes această descriere.
— Da, nu par să fie prea frumoşi, încuviinţă Holker. Dar haideţi să ne bem ceaiul, altfel se va răci. Vom vorbi din nou despre marţieni când ne vom afla la centrala de mare putere din Brooklyn.
Ieşiră din cameră şi intrară în salon. Micul tren, de astă dată cu un singur vagonet, stătea la capătul plăcii de metal. Atenţia lui Brandok şi a doctorului fu atrasă însă de o umbră gigantică agitându-se dincolo de cele două mari ferestre.
— Ce-i asta? întrebară ei, repezindu-se într-acolo.
— „Condorul" meu, răspunse, calm, Holker.
— Un balon dirijabil?
— Nu, domnilor, o maşină zburătoare care funcţionează perfect, cu o viteză extraordinară, putând să se ia la întrecere cu rândunelele şi cu porumbeii călători. Exista aşa ceva în vremea dumneavoastră?
— Doar baloane dirijabile, totdeauna periculoase, răspunse Toby.
— Şi cum baloanele pricinuiau prea multe accidente, de cincizeci de ani am abandonat hidrogenul în favoarea aripilor. Să bem ceaiul, apoi veţi avea timp să priviţi „Condorul" meu de aproape şi să-l vedeţi manevrând.
Îi luă cu greu pe doctor şi pe Brandok de la ferestre şi scoase din vagonet ceştile, şervetele, recipientul care conţinea băutura parfumată şi biscuiţi.
— Nu fiţi prea nerăbdători, le spuse el. Trebuie să vedeţi lucrurile unul câte unul, altfel veţi obosi repede. Nu ducem lipsă de timp.

Băură ceaiul, muind în el câţiva biscuiţi, apoi Holker sări pe pervazul foarte scund şi de acolo păşi pe platforma maşinii zburătoare, pe care fuseseră instalate patru mici fotolii comode. Harry, negrul gigantic, stătea în partea din spate a maşinii, ţinând în mâini o rotiţă care acţiona două imense cârme triunghiulare făcute dintr-un fel de pânză lucioasă montate pe o uşoară armătură de metal.
Abia se aşezaseră Brandok şi Toby, când „Condorul11 se înălţă brusc, oblic, până deasupra clădirilor imense, descriind o serie de rotaţii cu o admirabilă precizie. Maşina aceea, inventată de savanţii anului 2000, era cu adevărat uimitoare şi de o extraordinară simplitate. Era alcătuită doar dintr-o platformă de metal aparent mai uşor decât aluminiul, având patru aripi şi două elice, dispuse pe laturi, construite din pânză cu spiţe de oţel, şi un mic motor care le făcea să se mişte. După cum se vede, gazul nu juca niciun rol; mecanica triumfase asupra baloanelor dirijabile din secolul trecut.
Toby şi prietenul său priveau uimiţi acel aparat extraordinar, care urca şi cobora, se rotea într-o parte şi într-alta, ca şi cum ar fi fost o pasăre adevărată.
Aparate asemănătoare zburau, în număr mare, deasupra acoperişurilor palatelor, întrecându-se în viteză, cele mai multe purtând doamne care râdeau fără grijă şi copii gălăgioşi. Erau de toate dimensiunile: foarte mari, transportând până la douăzeci de persoane, foarte mici, abia ajungând pentru două persoane şi unele alcătuite doar din două aripi ca de liliac, susţinând un scaun pentru o singură persoană, dar manevrând cu aceeaşi precizie şi iuţeală.
Sus, jos, se încrucişau salturi şi chemări, apoi flotila aeriană se risipea în toate direcţiile, coborând pe străzi, în pieţe, pe imensele terase ale clădirilor sau oprindu-se în faţa ferestrelor şi a balcoanelor, pentru a îmbarca alţi pasageri.
Brandok şi Toby amuţiseră, ca şi cum uimirea le-ar fi paralizat limba.
— Nu spuneţi nimic? îi întrebă, în cele din urmă, Holker. V-aţi pierdut graiul?
— Eu cred că visez, spuse Brandok. E imposibil ca toate acestea să fie reale.
— Scumpe domn, suntem în anul 2000.

— De acord, dar mi-e greu să mă conving că lumea a progresat atât de mult în numai o sută de ani. E incredibil ca oamenii să se fi transformat în păsări!
— Nu există pericolul ca aceste maşini să cadă? întrebă Toby.
— Se mai întâmplă să se ciocnească; aripile se rup, elicele se sfâşie şi atunci vai de cel care cade – dar cine se gândeşte la asta? Oare în vremea dumneavoastră nu se ciocneau trenurile şi navele? Sunt accidente care nu impresionează pe nimeni.
— Ce maşini sunt cele care acţionează aripile?
— Maşini electrice de mare putere. Cum v-am mai spus, în aceşti o sută de ani electricitatea a făcut progrese uluitoare.
— Şi ce viteză puteţi da navelor zburătoare?
— Până la o sută cincizeci de kilometri pe oră.
— Aşa încât aţi desfiinţat trenurile? întrebă Brandok.
— O, nu, dragă domnule, dar nu mai sunt acelea folosite în vremea dumneavoastră, prea lente pentru noi; avem însă foarte multe. Vă daţi seama că maşinile zburătoare nu pot fi încărcate peste măsură.
— Nu servesc decât pentru divertisment şi pentru mici zboruri de plăcere?
— Şi pentru lungi călătorii peste oceane, spuse Holker. Avem adevărate nave aeriene, care pornesc regulat din toate porturile Atlanticului şi ale Pacificului şi care vă duc în Anglia în treizeci şi şase de ore, iar în patruzeci – în Japonia, în China sau în Australia.
— Nu mai sunt nave pe mări?
— Ba da, avem încă, dar nu mai sunt cele din secolul trecut. Veţi vedea multe, când vom traversa Atlanticul. Mă gândisem chiar să las „Condorul44 la cascada Niagara şi să vă duc la Quebec pe calea ferată canadiană, îmbarcându-ne acolo pentru Europa.
— Dragă nepoate, spuse Toby, îţi neglijezi treburile; presupun că ai o ocupaţie.
— Sunt medic la marele spital din Brooklyn; acum nu e nevoie de mine, întrucât am două luni de concediu.
— Mă bucur că eşti şi tu doctor! exclamă Toby.
— Un doctor care face o figură foarte palidă pe lângă autorul unei descoperiri atât de importante.
— Tu o vei moşteni.
În clipa aceea, „Condorul44 coborî brusc spre o mare piaţă în care forfotea o mulţime aparent înnebunită.

— Ce se întâmplă acolo? întrebă Brandok, care se aplecase peste bordul platformei.
— E piaţa Bursei, răspunse Holker.
— Oamenii aceia parcă ar fi mâncat jăratic. Vin şi se duc aproape alergând.
— Chiar şi cei care se înghesuie pe străzile învecinate sunt la fel de grăbiţi, spuse Toby. Şi nu cred că speculează şi ei la Bursă.
— Mergea altfel lumea acum o sută de ani? întrebă Holker, uşor surprins.
— Oamenii erau mult mai calmi, pe când acum văd că până şi doamnele merg în pas alergător, ca şi cum le-ar fi teamă că pierd trenul.
— De când m-am născut, văd lumea la fel de grăbită.
— Acum înţeleg! exclamă Toby. Marea tensiune electrică acţionează asupra nervilor. Lumea a înnebunit sau aproape.
— Harry, ia-o spre Brooklyn, spuse Holker.
„Condorul” se înălţă cu o sută de metri şi porni spre est, cu o viteză de cincizeci de kilometri pe oră.
Sub aeronauţi, dacă pot fi numiţi astfel, se arătau bulevarde largi, mărginite de palate enorme, cu douăzeci, douăzeci şi cinci şi chiar treizeci de etaje, care trebuiau să adăpostească mii de familii fiecare, populaţia unui sat. Nenumărate zgomote ajungeau la urechile celor doi reînviaţi, produse de cine ştie ce maşini gigantice: şuierături, lovituri formidabile, detunături, pocnituri; de-a lungul zidurilor şi în vârful unor coloane de fier, volanţi de dimensiuni nemaivăzute se roteau cu o iuţeală extraordinară.
— Ce fac acolo? întrebă Brandok.
— Sunt uzine mecanice.
— Câte mii de muncitori trebuie să lucreze înăuntrul lor!
— Vă înşelaţi, scumpe domn, muncitorii aproape au dispărut. Maşinile sunt dirijate doar de mecanici.
Electricitatea l-a ucis pe lucrător.
— Şi ce s-a întâmplat cu mulţimile imense de lucrători de odinioară?
— Au devenit pescari şi agricultori; marea şi câmpiile i-au absorbit, puţin câte puţin.
— Deci nu mai sunt greve?
— Termenul e necunoscut.

— În vremea noastră, grevele jucau un rol important, mai ales după ce au fost organizate de marele partid socialist. Apropo, ce s-a întâmplat cu socialismul? Acelui partid i se prezicea un mare viitor.
— Poate, dar a dispărut după o seamă de experienţe care i-au nemulţumit pe toţi şi n-au satisfăcut pe nimeni. Era o frumoasă utopie care nu putea da niciun rezultat în practică, ducând până la urmă la un fel de sclavie. Aşa că ne-am întors la situaţia dinainte şi azi sunt săraci şi bogaţi, patroni şi angajaţi, cum era cu o mie de ani în urmă şi cum a fost totdeauna, de când Pământul a început să se populeze. Subzistă totuşi câteva colonii germane şi ruseşti, în care bătrâni socialişti cultivă în comun unele regiuni din Patagonia şi din Ţara Focului, dar nimeni nu le dă vreo atenţie şi nici nu prezintă vreo importanţă, deci vor dispărea încetul cu încetul.
— Podul Brooklyn! exclamă Brandok. Îl recunosc. A rezistat până astăzi?
— E acolo de peste o sută douăzeci de ani. Inginerii din vremea voastră erau buni constructori, spuse Holker.
— Cât de imensă a devenit suburbia! constată doctorul, privind cu admiraţie şirul nesfârşit de palate uriaşe, care se întindea cât vedeau cu ochii.
— Patru milioane de locuitori, spuse Holker. Începe să concureze cu New York-ul.
— Şi Londra ce-a devenit?
— Un oraş cu douăsprezece milioane.
— Iar Parisul?
— O metropolă nemăsurată, de dimensiuni şi mai mari… Harry, mergem drept la centrala electrică.
Lăsând în urmă podul, „Condorul” îşi iuţi zborul.
Deasupra vechii suburbii a New York-ului evolua un mare număr de maşini zburătoare, pline de persoane care se îndreptau mai ales către Hudson sau către ocean. După ce trecu peste oraş, „Condorul” coti spre o colină pe care se înălţa un turn uriaş prevăzut cu o antenă care părea ţeava unui tun monstruos, ameninţând cerul.
— Centrala de mare putere, spuse Holker. Vedeţi acolo, ling turn, un tub lucitor?
— Da. Ce este? întrebă Toby.
— Cel mai mare telescop de pe Pământ.

— Pare gigantic.
— Aşa şi este: are o lungime de o sută cincizeci de metri, o adevărată minune, care ne îngăduie să vedem Luna la o distanţă de un metru*.
— Aţi înfăptuit deci vechiul vis al astronomilor noştri.
— Şi savanţii de atunci au încercat să vadă de aproape satelitul nostru?
— Da, nepoate, răspunse Toby, dar fără să reuşească. Aşadar, Luna e cunoscută acum în detaliu?
— Până la cele mai mici roci.
— Şi e populată?
— Nu, e un corp ceresc mort, fără aer, fără apă, fără vegetaţie şi fără locuitori.
— Aşa o vedeau şi astronomii noştri.
— Şi Marte? Cât de aproape o vedeţi? întrebă Brandok.
— La numai trei sute de metri.
— Ce minuni!
— Încet, Harry, coboară încet.
„Condorul” depăşise vasta incintă care împrejmuia centrala şi cobora lin, descriind curbe prelungi. La ora opt dimineaţa, ateriza la treizeci de metri de enormul telescop.
* în 1898, George Melies realizase un film de scurt metraj, intitulat Visul unui astronom sau lumea la un metru (n.t.).

5
Marţienii

Un bărbat de vreo şaizeci de ani, cu un cap şi mai mare decât cel al lui Holker şi faţa complet rasă, ieşise din uriaşul turn care se înălţa în centrul incintei şi se grăbise să-i întâmpine pe vizitatori, spunând:
— Bună ziua, doctore; a trecut ceva timp de când n-aţi mai dat pe aici.
— Bună ziua, domnule Hibert. Vă aduc doi prieteni sosiţi ieri din Anglia, care doresc să viziteze centrala dumneavoastră şi să afle ştiri despre marţieni.
— Sunt bineveniţi, răspunse Hilbert, dând mâna cu oaspeţii. La dispoziţia dumneavoastră.
— Cel mai mare astronom din America, spuse Holker, după ce făcu prezentările. Îi datorăm realizarea comunicării dintre Pământ şi Marte.

— Credeam că se datorează savanţilor europeni, interveni Toby. Ştiu că se ocupau mult de asta, într-o vreme.
— America i-a precedat.
— Sunt curios să ştiu cum aţi reuşit să transmiteţi ştiri de pe Pământ acelor fiinţe îndepărtate. Cred că a trebuit să învingeţi dificultăţi imense.
— Ce-aţi spune dacă aţi afla că ideea de a ne face semnale s-a născut mai întâi în creierul marţienilor? întrebă astronomul.
— Imposibil! exclamă Brandok.
— Şi totuşi e chiar aşa, dragă domnule. De la sfârşitul secolului nouăsprezece şi chiar dinainte, astronomii noştri şi chiar cei europeni, îndeosebi italianul Schiaparelli, au observat că pe Marte apăreau din când în când, mai ales după retragerea apelor care acoperă uneori acele ţinuturi, imense linii de foc întinse pe mii de kilometri.
— Îmi amintesc, spuse doctorul Toby. Am citit despre asta într-o veche colecţie de ziare din secolul nouăsprezece, pe care o am acasă. Se credea atunci că focurile acelea ar fi fost semnale făcute de marţieni.
— În secolul nostru, astronomii, văzând că liniile de foc se repetau cu o frecvenţă mai mare şi alcătuiau, în general, o formă semănând cu un J monstruos, au presupus că sunt într-adevăr semnale şi au hotărât să încerce să răspundă. Prima experienţă a fost efectuată în 1940, pe imensele câmpii din Far West. Două sute de mii de oameni au fost dispuşi astfel încât să formeze tocmai un J şi două sute de mii de focuri au fost aprinse într-o noapte foarte întunecoasă. După douăzeci şi patru de ore, acelaşi semnal apărea pe unul din imensele canale de pe Marte. Pentru a se convinge că era un răspuns, repetară experienţa, schimbând forma semnalului şi alegând litera Z. După douăzeci de nopţi, marţienii răspundeau cu o limbă de foc având aceeaşi formă. Nu mai putea exista niciun dubiu. De cine ştie cât timp, marţienii încercau să intre în legătură cu noi. Experienţele au fost continuate o lună, schimbându-se mereu litera, cu un succes crescând.
— Totuşi, nu puteaţi să vă înţelegeţi, spuse Toby.
— Pentru asta, ar fi trebuit să aibă un alfabet identic cu al nostru şi mijlocul folosit până atunci ar fi fost, oricum, prea costisitor. În mintea savanţilor s-a născut atunci ideea de a trimite o undă herţiană, cu speranţa că marţienii au un receptor. Pe cheltuiala

diferitelor guverne americane, a fost ridicat acest turn de oţel, până la o înălţime de patru sute de metri, iar în vârful lui a fost instalată o staţie ultraputernică de telegrafie fără fir.
— Invenţia asta nu e modernă, spuse Brandok.
— Era cunoscută, într-adevăr, din primii ani ai secolului trecut şi a fost perfecţionată de un brav om de ştiinţă italian, domnul Marconi; dar atunci nu avea puterea de azi. Instrumentele noastre, perfecţionate de mulţi savanţi, au ajuns să fie atât de puternice, încât am putea să comunicăm chiar cu Soarele, dacă acolo ar fi locuitori şi receptoare. Vreme de mai multe luni, am lansat unde electrice, fără niciun rezultat; într-o zi, spre marea noastră bucurie, am auzi aparatele sunând: în sfârşit, marţienii ne răspundeau.
— Asta înseamnă că şi ei au făcut descoperiri minunate! exclamă Toby.
— Avem motive să credem că sunt mult mai avansaţi decât noi… La început, semnalele au fost confuze şi n-am putut să ne înţelegem. Încet-încet, a fost conceput un cifru special pe care, după doi ani, marţienii au reuşit să-l desluşească şi acum corespondăm perfect şi ne comunicăm ce se întâmplă aici şi acolo.
— Uluitor! exclamară Brandok şi Toby.
— V-am spus-o, replică Holker.
— Domnule Hilbert, Marte seamănă cu Terra?
— Întrucâtva, având pământ şi apă ca şi globul nostru. Condiţiile fizice sunt însă foarte diferite. Mările nu acoperă nici jumătate din suprafaţa totală a planetei. Căldura primită de la Soare este puţină, distanţa până la el fiind cu circa jumătate mai mare decât cea de la Pământ şi cantitatea de căldură cu peste jumătate mai mică. Pe pe altă parte, anul este de două ori mai lung, numărând şase sute optzeci şi şapte de zile.
— Aerul e ca al nostru?
— Aerul e mai uşor, aşa că atmosfera e mai curată, nu se formează nori, nu izbucnesc furtuni, vânturile lipsesc aproape cu totul, iar ploile nu sunt cunoscute.
— Şi apa?
— Apa este asemănătoare celei de pe Pământ şi asta se ştia mai demult, zăpezile acumulate la cei doi poli marţieni semănând cu ale noastre, dar nu se evaporă, aşadar nu sunt ploi.
— Atunci Marte e lipsită de vegetaţie?

— Nicidecum, dragă domnule: acolo sunt plantaţii şi păduri splendide, care n-au de ce să le invidieze pe cele de pe planeta noastră.
— Şi de unde îşi procură umiditatea necesară, dacă nu plouă? întrebă Brandok.
— Natura a avut grijă de asta, răspunse astronomul, întrucât apa nu circulă printr-un sistem de nori, ploi şi izvoare, ca la noi, a recurs la zăpezile concentrate în regiunile polare. În perioada echinocţiului, la fiecare şase luni, ele se topesc şi inundă suprafeţe de sute de mii de kilometri. Apele, dirijate printr-o serie de canale construite de marţieni, curg şi se răspândesc pe continente, fertilizând solul şi scăldând plantele. Când topirea încetează, apele se retrag prin aceleaşi canale, eliberând suprafeţele acoperite.
— Deci marile canale semnalate de savanţii din secolul trecut sunt opera marţienilor? întrebă Toby.
— Da, răspunse astronomul. Realizări impunătoare, colosale, unele având o lăţime de peste o sută de kilometri.
— Şi noi ne mândream cu piramidele vechilor egipteni…
— Domnule Hibert, spuse Holker, vă rog să ne conduceţi pe platforma turnului. Aş vrea să-i trimit un salut prietenului meu Onix.
— Onix e omul tău de pe Marte? întrebă Toby.
— Cu ce se ocupă omul acela, sau mai curând fiinţa aceea amfibie? adăugă Brandok.
— E negustor de peşte şi regretă mereu că nu mă poate face să savurez giganticele anghile prinse de pescarii lui în canalul Eg.
— Aşadar şi acolo sunt patroni şi muncitori?
— Întocmai ca la noi.
— Şi regi?
— Şefi care conduc diferite triburi risipite pe continente.
— Lumea e pretutindeni la fel.
— Se pare că da, spuse Holker, râzând.
— Veniţi, domnilor, îi invită astronomul. Ascensorul e gata să ne ducă sus, pe platformă.
Dădură ocol turnului colosal, privindu-l cu profundă admiraţie. Ce meschin ar fi părut, pe lângă el, cel al lui Eiffel, construit în urmă cu douăzeci şi cinci de lustri la Paris, care uimise totuşi lumea cu înălţimea lui! Acesta era un tub monstruos, înalt de patru sute de metri, cu un diametru de o sută cincizeci de metri

la bază, construit din oţel şi din sticlă, prevăzut la exterior cu o cornişă care urca în spirală, destul de largă pentru a permite unei cabine să transporte opt persoane. Turnul era rotund, asemenea farurilor şi construit astfel încât să reziste celor mai puternice uragane ale Atlanticului.
Toby, Brandok, astronomul şi Holker luară loc în cabina care începu să urce cu o iuţeală vertiginoasă, rotindu-se în jurul turnului, în vreme ce geamurile, care păreau să se mişte mecanic, le dădeau pasagerilor iluzia că urcă în interiorul unui gigantic tub de cristal. După două minute, cabina se oprea automat pe platfonna turnului, în faţa imensei antene de oţel care trebuia să susţină aparatele electrice ale telegrafiei fără fir.
— Staţia asta seamănă, având dimensiuni mult mai mari, cu aceea pe care domnul Marconi o instalase, acum o sută de ani, la capul Breton, murmură Toby la urechea lui Brandok. Îţi aminteşti că am vizitat-o împreună?
— Da, dar ce putere au reuşit să dea undelor electrice! răspunse tânărul. Ah, câte minuni! Câte… Toby, simt iar un tremur în muşchi!
— Electricitatea…
— Oare cum o suportă oamenii aceştia?
— Ei s-au născut şi au crescut cu această mare tensiune electrică, în vreme ce noi venim dintr-o altă epocă. Nu îţi ascund că asta mă preocupă.
— De ce?
— Nu ştiu dacă vom reuşi să ne obişnuim.
— Ce te înspăimântă?
— Deocamdată nimic, deşi… cum stai cu spleenul?
— Până acum, bine, răspunse Brandok. Cum m-aş putea plictisi cu atâtea minuni înjurai nostru? E o a doua viaţă pentru noi.
— Perfect.
În timp ce schimbau aceste cuvinte, astronomul lansase un şir de unde electrice spre locuitorii lui Marte.
Trecură cincisprezece minute înainte ca soneria să anunţe primul răspuns, care era un salut din partea prietenului lui Holker.
— Omul acela de treabă se afla la staţia telegrafică, spuse nepotul lui Toby. Aştepta veşti de la mine.
— Domnule Hilbert, veţi reuşi cândva să ajungeţi pe Marte?

— Cred că nimic nu mai este imposibil, răspunse cu mare seriozitate astronomul. De doi ani, savanţii de pe cele două planete se ocupă de această importantă chestiune, pentru a da o soluţie creşterii populaţiei pe Terra. Dispunem astăzi de explozivi de o mie de ori mai puternici decât pulberea şi dinamita utilizate în vechime.
— În vechime! exclamă Brandok, aproape scandalizat.
— E doar un mod de a spune. Poate că, într-o zi, vom reuşi să trimitem pe Marte un obuz monstruos, plin cu pământeni. Nu se ştie ce ne rezervă viitorul… Să coborâm ca să vă arăt telescopul meu, cel mai mare din cele construite până acum.
Se urcară din nou în cabină şi, în jumătate de minut, ajunseră la baza turnului. În apropiere se ridica telescopul. Era un tub gigantic din tablă de oţel, lung de o sută cincizeci de metri, cu un diametru de cinci metri, cântărind optzeci de mii de kilograme şi prins de doi enormi stâlpi de piatră.
— Un tub colosal! exclamă Brandok. Cum izbutiţi să mişcaţi acest monstru?
— Nu e nevoie, răspunse astronomul. De altfel, cum vedeţi, e fix.
— Atunci nu puteţi observa decât o zonă a cerului, remarcă Toby.
— Vă înşelaţi, dragă domnule. Priviţi cu atenţie acolo sus şi veţi vedea că în faţa obiectivului, în prelungirea axei, se află o oglindă mobilă menită să reflecte imaginile aştrilor în axa telescopului. Oglinda e acţionată printr-o mişcare de orologerie reglată astfel încât ea să se rotească în sens contrar mişcării Pământului, astrul observat rămânând constant în câmpul telescopului, ca şi cum planeta noastră ar fi complet imobilă.
— Ce invenţii minunate! exclamă doctorul.
— Care este deosebirea dintre instrumentul acesta şi cel atât de lăudat de oamenii de ştiinţă francezi, în secolul trecut? întrebă Brandok.
— Vă referiţi la marele telescop de la Paris? Timp de mulţi ani a fost socotit, într-adevăr, o minune, cu toate că nu apropia Luna decât la o sută douăzeci şi opt de kilometri, foarte lăudabil pentru vremea aceea. Nu putea s-o apropie mai mult, Luna aflând-se la o distanţă de Pământ de trei sute optzeci şi patru de mii de kilometri. Acum o apropiem la un metru.

— Prieteni, interveni Holker, trebuie să plecăm, altfel vom lua masa prea târziu. Cascada e cam departe.
— Mergeţi s-o vizitaţi pe cea de pe Niagara? întrebă astonomul.
— Da, răspunse Holker.
Îi strânseră mâna savantului, urcară la bordul „Condorului11 şi după câteva clipe zburau pe deasupra Brooklynului, îndreptându-se către nord-est.

6

Cascada Niagara

Blocuri enorme, ca la New York, locuite de sute de familii, se succedau fără întrerupere, iar pe străzile vechii suburbii a capitalei statului domnea o animaţie febrilă. Brooklynezii păreau înnebuniţi şi mai curând alergau decât mergeau, ca şi cum ar fi fost goniţi de diavol şi ar fi avut argint viu în vine. Tensiunea electrică producea aceleaşi efecte şi asupra locuitorilor suburbiei.
Ceea ce-i uimea într-una pe reînviaţi era absenţa cailor şi a trăsurilor; până şi automobilele păreau să fie pe cale de dispariţie, văzându-se, din când în când, câte unul.
„Condorul “trecea pe deasupra unei mari pieţe, când atenţia lui Brandok fu atrasă de patru animale uriaşe, călărite de câte un om.
— Asta-i bună! exclamă el. Elefanţi!
— Unde? întrebă Holker.
— Acolo, jos.
— Să fie elefanţi în carne şi oase? reluă strănepotul doctorului privindu-l ironic. Mi-e teamă că vă înşelaţi, domnule Brandok.
— Nu sunt orb, domnule Holker.
— Nici cu, interveni Toby. Sunt elefanţi adevăraţi.
— Sunt măturători de oţel, domnii mei, spuse Holker, râzând.
— O nouă invenţie! exclamară Toby şi Brandok.
— Nu mai puţin utilă decât celelalte şi foarte economică, municipalitatea putându-se lipsi astfel de o armată de măturători. Şi apoi, meseria asta nu era de demnitatea oamenilor.
— Animalele acelea sunt măturători? exclamă Brandok, căruia nu-i venea să-l creadă pe Holker.
— Şi îşi fac treaba foarte bine! Curăţă străzile şi pieţele cu ajutorul trompei, alcătuită dintr-o sută de tuburi de oţel, îmbucate unul într-altul astfel încât să dea acelui organ o

extraordinară agilitate. În cap se află un puternic aparat aspirator, iar motorul electric este ascuns în trupul animalului. Când conducătorul, care, cum vedeţi, stă călare pe gât, asemenea comacilor indieni, zăreşte gunoaie pe stradă, acţionează o manetă aflată la îndemână, care dirijează mişcările trompei şi ale aparatului aspirator. Trompa se alungeşte atunci spre obiectul vizat şi aparatul intră în funcţiune. Urmează o aspirare violentă, căreia nu-i rezistă nimic, şi pietre, zdrenţe, bucăţi de hârtie, coceni, gunoaie de orice fel sunt atrase în corpul elefantului măturător. Mai rămâne doar să se descarce „recolta11. Cum vedeţi, un lucru foarte simplu.
— Mi se pare, dimpotrivă, uimitor, spuse Brandok. Ce progres mecanic!
— Harry, măreşte viteza, porunci Holker.
Brooklynul se pierduse în ceţurile de la orizont şi „Condorul “zbura deasupra unor frumoase câmpuri cultivate cu mare grijă, pe care goneau ciudate maşini agricole, de dimensiuni gigantice.
Copacii erau puţini, dar celelalte plante creşteau peste tot. La ce-ar mai fi fost bun lemnul, de vreme ce locuitorii globului dispuneau de radiu pentru a se încălzi iarna şi construiau doar cu fier şi cu oţel? Se vedea că sacrificaseră totul pentru a nu fi în pericol să trebuiască foarte curând să înfrunte foametea, în urma înmulţirii rapide a populaţiei.
La nouă dimineaţa, după ce trecuse de Patterson, devenit şi el un oraş imens, „Condorul41 intra în statul Pennsylvania, zburând cu o viteză de o sută doisprezece kilometri pe oră.
— Domnule Holker, spuse Brandok, care privea în toate părţile, nu reuşesc să-mi explic un lucru.
— Care anume?
— În vremea noastră, aceste teritorii erau împânzite cu căi ferate, iar acum nu văd niciuna.
— Totuşi, chiar în acest moment trecem pe deasupra uneia dintre cele mai importante linii, cea dintre Patterson şi Quebec.
— N-o văd.
— Fiindcă astăzi trenurile nu mai gonesc pe sol, ci dedesubtul lui. Altfel, aerul s-ar risipi. Priviţi într-acolo: vedeţi o casă din care creşte, parcă, un copac? De fapt, e un semnalizator şi un transmiţător electric al telegrafiei aeriene.
— Îl văd.

— Aceea e o gară.
— Şi calea ferată?
— Trece pe dedesubtul ei.
— Aţi vorbit despre aer; ce legătură are cu căile ferate?
— Veţi afla când vom lua trenul care ne va duce la Quebec. A, iată omnibuzul de Scranton!
O enormă maşină aeriană, prevăzută cu şase perechi de aripi imense şi cu elice foarte mari, cu o platformă lungă de douăzeci de metri, înainta cu o viteză ameţitoare, la o altitudine de o sută de metri.
— Magnific! exclamă doctorul. Cine sunt?
— Ţărani care-şi duc produsele la Scranton.
— Ce oacheşi sunt! Parc-ar fi indieni, spuse Brandok. Apropo, ce s-a întâmplat cu pieile-roşii, care erau încă destul de numeroase acum o sută de ani?
— Au fost complet absorbite de rasa noastră şi s-au contopit întru totul cu noi. Nu mai există decât câteva sute de familii, izolate în nordul Yukonului şi lângă cercul polar.
— Acesta le era destinul, spuse doctorul. Dar negrii, care erau foarte mulţi şi aici?
— Au devenit, dimpotrivă, teribil de numeroşi, răspunse Holker. Africanii au sânge tânăr şi nu se lasă absorbiţi, ca şi oamenii de rasă galbenă.
— China mai există?
— China, da; imperiul, nu! răspunse Holker, râzând. A fost dezmembrat de marile puteri europene, la timp pentru a împiedica o invazie înspăimântătoare. În aceşti o sută de ani, numărul chinezilor s-a dublat şi, fără intervenţia promptă a albilor, împinşi de foame, n-ar fi întârziat să se năpustească asupra Europei şi a Indiei. Au invadat oricum o bună parte a globului, dar în calitate nu de cuceritori, ci de emigranţi paşnici şi colonii chinezeşti se găsesc astăzi până şi în centrul Africii şi al Australiei.
— Şi malaiezii?
— O altă populaţie care nu mai există. Pe pământ nu mai sunt decât albi, galbeni şi negri, care se întrec pentru poziţia dominantă şi până acum galbenii au cele mai mari şanse, fiind teribil de prolifici, iar noi suntem confruntaţi cu gravul pericol de a fi asaltaţi de celelalte două rase.

— Deci lumea e ameninţată să devină toată galbenă, spuse Toby.
— Din păcare, unchiule, confirmă Holker. Cât număra populaţie globului, în vremea voastră?
— Circa o mie cinci sute de milioane, iar elementul mongol figura cu circa şase sute de milioane.
— Populaţia actuală este de două miliarde şi două sute de milioane, iar galbenii au urcat la un miliard şi o sută de milioane.
— Ce creştere! exclamă doctorul. Şi albii câţi sunt?
— Abia ajung la şase sute de milioane.
— Un spor modest.
— Şi-l datorăm populaţiilor nordice.
— Dar cele latine?
— Doar în Italia s-au înmulţit şi încă repede, pentru că numără cincizeci de milioane, pe când în Spania şi mai ales în Franţa nu au rămas aproape pe loc. Dacă n-ar fi fost Italia, latinii ar fi fost acum absorbiţi de anglo-saxoni şi de slavi… La orizont se vede Ulmina; reintrăm în statul New York şi peste două ore vom fi la cascadă.
Zburând mereu cu o sută zece kilometri pe oră, „Condorul” intra, într-adevăr, din nou în statul New York, trecând pe lângă Ulmina, oraş de dimensiuni modice în urmă cu o sută de ani, devenit acum important.
Maşina îşi schimbă puţin direcţia şi se îndreptă spre Buffalo, trecând pe deasupra câmpurilor cultivate şi aici cu mare grijă.
La ora unsprezece, „Condorul” zbura în apropierea Niagarei, fluviu amplu dar scurt, care leagă două dintre cele mai mari lacuri din America septentrională, Ontario şi Erie. Imensa cascadă nu se vedea încă; se auzea însă tunetul prăvălirii imensei mase de apă.
De câteva minute, o excitaţie puternică pusese stăpânire pe Toby şi pe Brandok. Muşchii lor tresăltau, membrele le tremurau şi, pieptănânu-şi părul, dădeau naştere unor scântei.
— Câtă electricitate e aici, spuse Toby. Aerul e saturat. Simţi o indispoziţie, James?
— Da, răspunse tânărul. N-aş putea să rezist multă vreme acestei tensiuni care mă face să tresar într-una.
— Şi tu, nepoate?
— Eu nu simt absolut nimic, răspunse Holker. M-am obişnuit.

— Nu ştiu dacă noi vom reuşi, spuse Toby, care părea destul de preocupat. Suntem oameni ai altui secol.
— Sper că vă veţi adapta, replică Holker. A, iată cascada!
După ce trecuse peste o colină care împiedica vederea, „Condorul “ajunsese deasupra faimoasei cascade, planând într-un imens nor de apă pulverizată, în mijlocul căruia se zărea un superb curcubeu.
Imensa masă de apă se prăbuşea în fluviu, cu un zgomot asurzitor, punând în mişcare nenumărate roţi gigantice, construite din oţel, menite să producă forţa necesară tuturor maşinilor electrice ale federaţiei americane.
Spectacolul era înspăimântător şi sublim.
În cei o sută de ani, cascada fusese supusă unor modificări importante. Stâncile care o fragmentau şi insuliţele dispăruseră şi apa se prăvălea acum fără obstacole, făcând roţile să se învârtească ameţitor. Nenumărate cabluri groase de oţel, destinate transportului la mari distanţe al forţei cascadei, se ramificau în toate direcţiile.
— Iată marea uzină electrică a Statelor Unite, spuse Holker. Ea pune în mişcare, fără să ardă niciun kilogram de cărbune fosil, mii şi mii de maşini. Apa aceasta a dus la abandonarea tuturor minelor de combustibil.
— Ce forţă uriaşă trebuie să producă! exclamă doctorul.
— Dacă Europa ar vrea, am putea să-i cedăm o bună parte.
— Cât de mult s-a schimbat cascada! spuse Brandok.
— Şi va continua să se schimbe, replică Holker. Savanţii noştri au stabilit că, pentru a ajunge la forma actuală, a trebuit să se modifice de patru ori. În prima perioadă, care ar fi durat şaptesprezece mii de ani, cantitatea de apă era cu o treime mai mică decât acum, cădea de la numai şaizeci de metri şi avea o lăţime de trei kilometri. În a doua, de zece mii de ani, fluviul s-a divizat în trei cascade de o sută douăzeci şi opt de metri. În a treia, de opt sute de ani, a devenit o singură cascadă. Acum ne aflăm în a patra… Să mergem la masă şi apoi vom lua trenul care ne va duce la Quebec. Vom efectua un singur zbor.
„Condorul11 se roti de două, trei ori deasupra cascadei vuitoare, intrând şi ieşind din norul de stropi fini, apoi se îndreptă spre Buffalo, de unde aveau să ia trenul.
După o jumătate de oră, plana deasupra oraşului, printre foarte numeroasele nave zburătoare care se îndreptau, cele mai

multe, spre cascadă, încărcate cu străini veniţi, poate, din Europa.
După ce primise un ordin de la stăpânul său, maşinistul făcu aparatul să coboare într-o vastă piaţă, înconjurată de blocuri cu optsprezece până la douăzeci de etaje, construite, în cea mai mare parte, din plăci metalice şi având, cel puţin la exterior, o anumită eleganţă.
— Să mergem să mâncăm la barul „Niagara”, spuse Holker. Vă veţi face astfel o idee despre restaurantele moderne.
Coborâră din aparat, traversară piaţa aproape pustie la amiază şi, cum era ora prânzului, intrară într-o sală de mari dimensiuni, mobilată luxos, al cărei tavan se sprijinea de douăzeci de coloane de metal.
Spre marea surprindere a lui Brandok şi a lui Toby, în acel presupus restaurant nu erau nici mese, nici scaune şi nici măcar un chelner.
— Acesta e un bar? întrebă Brandok.
— Unde se mănâncă foarte bine şi la preţuri convenabile, răspunse Holker. Aici veţi găsi, poate, o friptură de porc cu garnitură de napi.
— Şi cui trebuie să i-o comand, dacă nu-l văd nici măcar pe patronul barului?
— Cine ştie pe unde o fi patronul… Dar prezenţa lui nu e necesară.
— Atunci un chelner.
— Ce să facă?
Brandok rămăsese cu gura deschisă, privindu-l pe Toby, care părea la fel de surprins.
— Uitaţi, domnilor, că ne aflăm în anul 2000, spuse Holker. Am să vă arăt acum că restaurantele de azi sunt mai bune decât cele de odinioară şi că serviciul este ireproşabil de prompt. Domnule Brandok, luaţi, mai întâi, o ceaşcă de supă. Are să vă facă bine.
— De acord cu supa!
Holker privi în jur, apoi îi conduse pe oaspeţii săi spre una dintre coloanele de care erau prinse, la o înălţime de un metru, patru console de metal şi introduse monede în câteva fante.
„Serviciu automat: supă “citi Brandok, mirat, pe o plăcuţă situată deasupra consolei.
— A, acum înţeleg! exclamă Toby.

După mai puţin de jumătate de minut, se deschiseră trei portiţe şi pe consolă apărură, ca prin farmec, trei ceşti cu supă aburindă, însoţite fiecare de un şervet şi o lingură din metal alb.
— Domnule Brandok, întrebă Holker, în vremea dumneavoastră serviciul era la fel de prompt?
— O, nu, pe cinstea mea! Cât a progresat mecanica! Şi cum ajung aici aceste trei ceşti?
— Cu un mic tren electric, asemănător celui pe care l-aţi văzut.
— Bine că au dispărut chelnerii aceia plicticoşi, ca şi neplăcutul obicei al bacşişurilor.
— Trebuie să mâncăm în picioare? interveni Toby.
— Da, e mai expeditiv şi oamenii sunt astăzi foarte grăbiţi. Doriţi alte feluri? Cele douăzeci de coloane vă oferă meniul zilei. Introduceţi o monedă de douăzeci şi cinci de centime şi veţi avea tot ce doriţi, inclusiv dulciuri, vin, bere, lichioruri, cafea şi ceai.
— Câte invenţii extraordinare! Câte minuni! exclamă Toby.
— Şi mai ales cât simţ practic şi cât confort, adăugă Brandok.
— Prieteni, spuse dintr-o dată Holker, ce-ar fi dacă am schimba puţin itinerarul călătoriei noastre? Vă grăbiţi să vizitaţi Europa?
— Deloc, răspunseră, într-un glas, Brandok şi Toby.
— Vreţi să mergem la Polul Nord? Vom ajunge în Europa prin Spitzberg.
A fost un adevărat miracol că Brandok şi Toby n-au căzut la pământ de mirare, auzind această propunere neaşteptată.
— Să mergem la Polul Nord! exclamară ei.
— De la Quebec, vom putea ajunge în cinci ore la tunelul american. La miezul nopţii, ne vom odihni printre gheţurile Oceanului Arctic, într-un pat nu mai puţin comod decât cel în care aţi dormit la mine acasă.
— Ţi-ai pierdut minţile, nepoate, sau vrei să-ţi baţi joc de noi? strigă Toby.
— Nici nu-mi dă prin cap, unchiule. Îmi dau seama că propunerea vă poate uimi, dar vă asigur că va prinde viaţă.
— Ce au realizat deci oamenii anului 2000?
— Lucrurile minunate, v-am mai spus. Să ne terminăm masa, să trimitem „Condorul41 la New York şi să pornim pe drumul de fier canadian.

7

Căile ferate ale anului 2000

După un prânz abundent, stropit cu mai multe pahare de generoase vinuri spaniole şi italiene, domnul Holker şi însoţitorul lui se despărţiră de Harry şi se îndreptară spre o construcţie enormă, având deasupra ei un turn de oţel, din al cărui vârf se ramificau cabluri groase de metal.
— Iată gara, spuse Holker.
— Scuzaţi, domnule Holker, interveni Brandok, înainte de a intra, vă angajaţi să ne conduceţi la Polul Nord?
— Da.
— Aţi descoperit, cumva, modul de a apropia Soarele?
— De ce-mi puneţi această întrebare?
— Nu mai e frig acolo?
— Ca în vremea dumneavoastră şi poate chiar mai mult, cum v-am mai spus. Anul trecut, la staţiunea polară s-au înregistrat cincizeci şi cinci de grade sub zero.
— Şi vom merge cu hainele astea?
— Nu vă faceţi griji, răspunse Holker. În gara din Quebec vom găsi bagajele cu tot ceea ce este necesar pentru a înfrunta gerurile cele mai intense. Aşteptaţi-mă o clipă, cât mă duc să-i dau o telegramă unui comerciant pe care-l cunosc.
În timp ce Holker se ducea la oficiul telegrafic, Toby şi Brandok intraseră într-o sală vastă, la capătul căreia se vedea începutul unei scări monumentale.
— Unde sunt trenurile? spuse Brandok. Nu le văd şi nu aud miile de zgomote care, în vremea noastră, se repercutau sub imensele acoperişuri ale peroanelor.
— Il vom vedea ieşind de undeva pe cel care trebuie să ne ducă la Quebec.
— Ştii, Toby, tot trecând dintr-o uimire într-alta, voi sfârşi prin a-mi pierde minţile.
— Nu te simţi bine?
— Mi-era mai bine acum o sută de ani, cu tot spleenul meu. Acum mă încearcă mereu o ciudată aţâţare.
— Trebuie să fie tensiunea electrică...
— Prieteni, trenul e pe punctul de a sosi, spuse Holker, apropiindu-se în grabă. Abia avem timp să coborâm pe scară.
— Şi biletele? întrebă Toby.
— Sunt în buzunarul meu. Am luat un compartiment, ca să putem discuta în linişte, fără martori.
Dinspre scară se auzi o voce puternică, strigând:

— Poftiţi în vagoane!
Vreo douăzeci de persoane, mânate parcă de diavol, se năpustiseră pe scară.
Holker şi prietenii lui le urmară.
Ajunseră într-un tunel lung de vreo patruzeci de metri, prevăzut cu zece porţi deschise, prin care ieşeau raze de lumină. Holker îi împinse pe însoţitorii lui spre una din acele uşi:
— Repede, urcaţi!
Se pomeniră într-un mic compartiment cu patru fotolii comode, acoperite cu mătase roşie, care se puteau transforma în paturi; era luminat de o lampă conţinând o bucăţică de radiu.
— Acesta-i trenul? întrebă Brandok.
Porţile de fier se închiseră cu zgomot.
Câteva clipe se mai auziră voci strigând, apoi nimic. Uşile compartimentului se închiseră şi ele, de la sine, ieşind din podea.
— Nu ne mişcăm? întrebă Brandok, după un timp.
— Am şi început călătoria, răspunse Holker, râzând.
— Dar nu simt nicio zguduitură, nu aud niciun zgomot de locomotivă.
— Şi totuşi trenul goneşte cu o viteză fantastică.
Cât parcurgeau într-o oră trenurile voastre?
— Cel mult o sută douăzeci de kilometri.
— Acesta atinge trei sute!
— Ce locomotivă îl trage?
— Nicio locomotivă, răspunse Holker. E aspirat şi împins în acelaşi timp.
— Explică-ne mai pe înţeles, nepoate, spuse Toby. Suntem prea bătrâni ca să înţelegem imediat invenţiile modeme.
— Călătorim într-un tub de oţel cu o circumferinţă de cinci metri, ale cărui vagoane, de obicei douăzeci la număr, aderă perfect la pereţii de metal. Ele au o formă cilindrică, circumferinţa lor fiind exact cât aceea internă a tubului şi pot primi, fiecare, douăzeci şi patru de pasageri. În cele două gări principale sunt pompe acţionate de maşini puternice, care insuflă în tub curenţi de aer; în cea de plecare, pompele sunt respingătoare; în cea de sosire, pompele sunt aspiratoare. În felul acesta, cilindrii care constituie vagoanele şi care sunt din oţel sunt împinşi şi aspiraţi. În puţine cuvinte, sunt trenuri cu aer comprimat.

— Uluitor! exclamă Toby. Oare ce n-aţi inventat, voi, oamenii anului 2000?
— Mă gândesc la un lucru şi aş vrea o explicaţie, spuse Brandok.
— Vă ascult.
— Cilindrii nu iau foc, din pricina frecării? Mi se pare că, aici înăuntru, ar trebui să ne coacem, dar temperatura se menţine relativ scăzută.
— Mai întâi, pentru că se utilizează un metal care se încălzeşte foarte încet, tantalul; dacă nu mă înşel, în vremea voastră costa zece mii de dolari kilogramul, iar astăzi chimiştii îl pot furniza la preţul argintului. Apoi, pentru că cilindrul din cap şi cel de la coadă sunt, de fapt, două rezervoare imense, care aruncă neîncetat jeturi de apă, împiedicând încălzirea.
— Şi aerul pentru pasageri?
— Este furnizat de cilindri de oţel care sunt rezervoare de aer comprimat. Respiraţi greu?
— Nu, răspunse Brandok.
— Există un singur tub pentru fiecare linie? întrebă Toby.
— Nu, unchiule, sunt patru. Unul pentru trenurile directe, ca al nostru, care nu opresc decât în gările mari, unul pentru gările intermediare şi două pentru trenurile de marfa. Cum ajunge unul, altul pleacă înapoi. La fiecare două ore, sunt trenuri care se duc şi altele care vin.
— În felul acesta, ciocnirile sunt imposibile, spuse Brandok.
— Într-adevăr, de vreme ce în tub se află unul sau cel mult două trenuri, care merg în aceeaşi direcţie.
— Când te gândeşti cum se călătorea odinioară, poţi să-ţi pierzi minţile! exclamă Toby. Ce-ar spune Francisc I, regele Franţei, şi Carol al V-lea, dacă s-ar putea întoarce la viaţă! Ei care pretindeau că dispun de cei mai rapizi curieri de pe Pământ!
— Regii aceia? râse Holker. Dispuneau, poate, de melci.
— Şi ce-ar spune căpitanul Paulim Burocchio, Chameran şi, mai ales, Marivaux?
— Cine erau aceştia? întrebă Brandok.
— Cei mai iuţi curieri ai Europei medievale, care i-au uimit pe toţi, în vremea aceea, prin viteza lor! Lui Paulin îi trebuiseră douăzeci de zile ca să ajungă de la Constantinopole la Fontainebleau, purtând un mesaj pentru Francisc I; lui Burrocchio – patru zile, pentru a-i duce regelui Poloniei vestea morţii lui Carol al IX-lea, iar lui Marivaux tot patru, pentru a

parcurge distanţa dintre Paris şi Marsilia. Şi bravii noştri strămoşi afirmau că, datorită unor astfel de curieri, nu mai existau distanţe!
— Bătrânii noştri se mulţumeau cu puţin, spuse Holker.
Un şuierat pătrunzător, venind de sus, îi făcu pe Brandok şi pe Toby să-şi ridice capetele. Ieşise dintr-un mic tub situat lângă lampa cu radiu.
— Ne înştiinţează că am ajuns? întrebă Brandok.
— Nu, e o comunicare a agenţiei lum, la care este abonată această linie de cale ferată, pentru a-i ţine pe călători la curent cu ştirile mai importante.
[Cum anume?
— Prin intermediul unui fir care se desfăşoară de pe o bobină, pe măsură ce trenul înaintează. Să ascultăm.
Se auzi o voce metalică:
„Dezastru pe râul Missouri, produs de o creştere a nivelului apei. Oraşul Omaha e distrus aproape în întregime şi şaizeci de mii de persoane s-au înecat. Guvernul statului Nebraska a trimis ingineri cu douăzeci de mii de lucrători, alimente şi şalupe.
Europa. Anarhiştii din oraşul submarin, care au jefuit Candixul au fost complet nimiciţi de pompierii din Malaga. Guvernul spaniol îi va despăgubi pe locuitori.
Asia. Guvernul Indiei se confruntă cu grave probleme din cauza lipsei de alimente. Milioane de indieni mor de foame “.
— Brandok, nu e minunat acest mijloc de comunicare? întrebă Toby.
— Continuăm să visăm, răspunse tânărul. Acum sunt convins că m-am trezit nu pe Pământ, ci într-o altă lume.
— Şi eu gândesc aproape la fel, spuse Toby.
— Există totuşi minuni mai grandioase, declară Holker. De pildă…
Îl întrerupseră o zguduitură uşoară şi zgomotul unor uşi care păreau să se deschidă. Aproape în aceeaşi clipă, se auzi o voce, anunţând:
— Montreal!
— Am şi ajuns în Canada! exclamă Brandok.
— E ora două, spuse Holker, consultându-şi cronometrul.
— Când vom fi la Quebec?
— La trei şi câteva minute.
— Şi la Polul Nord?

— Peste două zile.
— Vom parcurge într-o perioadă atât de scurtă o distanţă atât de mare?
— Da, pentru că alunecarea noastră se va produce cu două sute de mile pe oră. Mai mult decât viteza uraganelor!…
— Vom aluneca?
— Veţi afla când vom ajunge la hotarele continentului american şi vom înainta pe Oceanul Polar.
— Brandok!
— Toby!
— Mai visezi?
— Fără încetare.
— Şi eu…
După cinci minute, trenul îşi reîncepea cursa infernală şi la ora trei după-amiază se oprea în gara Quebecului, capitala provinciei cu acelaşi nume.
Abia ieşiseră din compartiment, când un om care striga „Domnule Holker! “intră în tunel, ducând două valize uriaşe.
— Eu sunt, spuse nepotul lui Toby, ieşindu-i în întâmpinare. Eşti în serviciul domnului Wass?
— Da, domnule.
— Valizele trebuie să conţină îmbrăcăminte pentru o excursie la Pol.
— Sunteţi cel pe care-l căutam. Am primit acum două ceasuri telegrama dumneavoastră din Buffalo.
Elolker plăti nota fără să se tocmească, apoi îşi conduse prietenii la restaurantul gării, care era tot un bar automat, oferindu-le bere şi lichioruri.
— Avem zece minute până la plecarea trenului spre zona glacială, spuse el. Să profităm pentru a ne încălzi stomacul cu un pic de caper-brandy*.
Într-adevăr, după zece minute, cei trei prieteni se instalau într-un compartiment al trenului de Labrador, având ca punct terminus capul Wolstenholme din strâmtoarea Hudson şi porneau cu o viteză de două sute de mile pe oră.
* Rachiu de caperc (n.t.).
— Când vom ajunge pe ţărmul Oceanului Arctic? întrebă Brandok.
— Mâine dimineaţă, la ora cinci, răspunse Holker.
— Vom găsi un hotel acolo?

— Ba chiar şi un pat bun.
— Printre gheţuri?
— Capul Wolstenholme e o staţiune de vară, foarte frecventată în lunile iunie, iulie şi chiar august, ca şi staţiunea de pe Spitzberg.
— De pe Spitzberg! exclamă Toby.
— De ce vă miraţi, unchiule?
— Pentru că în vremea noastră, acea mare insulă din Oceanul Arctic nu era frecventată decât de urşi albi şi de vânătorii de foci şi de balene.
— Azi a devenit Elveţia Europei, spuse Holker. Pe munţii aceia înzăpeziţi sunt hoteluri care n-au de ce să le invidieze pe cele din New York. Veţi vedea cât de minunate sunt!
— Vom trece pe acolo?
— La întoarcere, capătul tunelului polar fiind tocmai în insula aceea.
— Ce spui!
— Veţi vedea!… Veţi vedea!… Ne aflăm în anul 2000, nu în epoca îndepărtată a lui 1900.
— Mai sunt eschimoşi în regiunile polare? întrebă Brandok.
— Doar câteva mii, triburile lor dispărând aproape toate.
— Din ce cauză?
— Drept urmare a nimicirii totale a balenelor şi a focilor cu care se hrăneau.
— Au murit de foame?
— Da, domnule Brandok.
— Mi-aţi spus totuşi că există o numeroasă colonie polară.
— Adevărat, şi e constituită din anarhişti, exilaţi acolo ca să nu tulbure pacea lumii.
— Şi cum trăiesc?
— Dincolo de cercul polar se găsesc peşti din abundenţă, iar guvernele americane şi europene îi aprovizionează cu alimente, cu condiţia să nu părăsească gheţurile.
— Aşadar, le este interzis să se întoarcă în Europa şi în America?
— Chiar şi în Asia!
— Şi lumea a devenit liniştită, după expulzarea lor?
— În mare măsură.
— Şi în colonia polară domneşte calmul?

— Fiind constrânşi să pescuiască şi să vâneze continuu, nu mai au timp pentru periculoasele lor teorii, aşa că domnesc calmul şi o anumită înţelegere între ei.
— Deveniseră numeroşi, în aceşti o sută de ani? întrebă Toby.
— Da, şi chiar foarte periculoşi. Acum nu mai sunt de temut, fiind surghiuniţi, împreună cu familiile lor, la Polul Nord şi în oraşele submarine. Omenirea nu mai are de ce să fie îngrijorată.
— Telegrama din ziarul acela contrazice afirmaţia dumneavoastră, observă Brandok.
— A fost doar o întâmplare… Şi aţi aflat cum au fost trataţi de pompierii spanioli. Câteva jeturi de apă electrizată la înaltă tensiune şi totul s-a sfârşit. Ce naiba!… Lumea are dreptul să trăiască şi să muncească în linişte, fără să fie perturbată. Cine o supără e trimis în imperiul tenebrelor şi vă asigur că nimeni nu-l plânge.
— Un fel de justiţie turcească, spuse Brandok, zâmbind.
— Spuneţi-i cum vreţi, dar toţi o aprobă şi o vor aproba şi în viitor.
Petrecându-şi astfel timpul, nu simţeau cum trenul gonea în tubul de oţel, cu o viteză teribilă, traversând teritoriile îngheţate ale Labradorului.
Toamna fiind destul de înaintată, zăpada trebuia să fi acoperit, de câteva luni, cu un strat gros, acele pământuri şi frigul de afară trebuia să fie foarte intens, dar călătorii n-aveau cum să-l bage de seamă. De altfel, lampa cu radiu era de ajuns pentru a răspândi în compartimente o căldură plăcută, care putea creşte după dorinţă.
La ora opt seara, trenul se oprea în gara Mistassini, construită pe malul lacului omonim, îndată ce se deschiseră porţile de oţel şi portierele vagoanelor, câţiva oameni oferiră călătorilor ceşti cu supă aburindă, peşti fierţi şi fripţi, puddinguri, lichioruri şi ceai.
— Aş fi preferat să cinez în restaurantul gării, spuse Brandok.
— E mai bine aici, replică Holker. Afară e un ger groaznic. Câte grade? îl întrebă el pe chelnerul care adusese cina.
— Cincisprezece sub zero, domnule. Iama se anunţă a fi foarte aspră şi lacul a îngheţat în întregime de trei săptămâni.
— Şi oceanul?
— Strâmtoarea e străbătută de aisberguri enorme.
— Mai funcţionează nava-tramvai?

— Până la plaja Baffin.
— Ce veşti despre tunel?
— E mai solid ca oricând. Nici anul acesta nu s-a
Iivit vreo crăpătură… Drum bun, domnilor, trenul pleacă din nou.
Puse mâncărurile pe consolele de lângă fotolii şi coborî repede.
O clipă mai târziu, portierele şi porţile de oţel se închiseră;
aspirat dintr-o parte şi împins din cealaltă, trenul îşi reluă cursa.
— Să cinăm, să ne facem toaleta polară şi să încercăm să dormim. Până mâine dimineaţă la cinci nu vom mai fi deranjaţi, spuse Holker.
— Apoi vom schimba trenul? întrebă Toby.
— Da, pentru a lua nava-tramvai.
— Ce-i asta?
— Veţi vedea mâine dimineaţă, unchiule. Încă o invenţie frumoasă şi comodă. Să cinăm.

8

Nava-tramvai

La ora cinci dimineaţa, cei trei prieteni, care adormiseră, după ce îmbrăcaseră veşmintele groase de călători polari, erau treziţi de strigătele impiegaţilor din gara Wolstenholme.
Deschizând primul ochii, Holker le spuse celorlalţi:
— Ne aflăm pe ţărmul Oceanului Arctic şi nava-tramvai ne aşteaptă ca să traversăm strâmtoarea Hudson. Nu avem timp de pierdut.
Îşi luară bagajele, părăsiră compartimentul cald şi ieşiră din tunelul de oţel, pentru a intra în gară.
— Înainte de orice, o ceaşcă de ceai cu un păhărel de whisky, spuse Holker, intrând într-o sală care servea drept restaurant, splendid luminată de o lampă mare cu radiu. Afară trebuie să fie foarte frig.
După ce-şi încălziră stomacul, ieşiră din gară, urmaţi de opt sau zece călători, cei mai mulţi englezi şi germani care mergeau şi ei la Pol.
Era încă noapte, dar numeroase lămpi cu radiu luminau străzile micului sat construit pe ţărmul oceanului polar; frigul era intens.
Zăpada acoperea totul şi părea să aibă o grosime considerabilă.
— Cine locuieşte în acest ţinut al lupilor? întrebă Brandok, care se înfofolise cu o amplă mantie din piele de urs negru.
— Trei sau patru duzini de pescari canadieni, răspunse Holker.
Toate încercările de a coloniza acestea întinderi au dat greş. Şi e

păcat, pentru că n-ar lipsi spaţiul necesar construirii unor oraşe gigantice.
— Şi pentru a planta verze şi a semăna grâu, spuse Brandok, râzând.
— Totuşi ceva se naşte şi chiar creşte aici, cu tot frigul.
— Cum aţi putut realiza acest miracol?
— Proiectând asupra plantelor şi a solului un fascicul continuu de lumină produs de lămpile cu radiu. Cartofii reacţionează destul de bine, iar în pivniţe cresc până şi ciuperci.
— Să culegi ciuperci aproape de cercul polar arctic! Asta-i bună! Ce-ar spune Franklin şi Ross*, dacă ar învia?
În clipa aceea, se auzi, de la mică distanţă, un şuier puternic şi o lumină vie se opri asupra micului grup, călăuzit de un impiegat.
— Ce-i asta? întrebă Toby.
* Sir John Franklin şi sir John Ross, renumiţi exploratori englezi ai regiunilor arctice (n.t.).
— Nava-tramvai ne zoreşte, răspunse Holker.
— Ai să-mi explici ce-i această navă-tramvai: un vapor sau un vagon care călătoreşte pe uscat?
— Şi unul, şi altul, unchiule.
— O altă invenţie diabolică?
— Dar foarte practică.
Grăbiră pasul şi, după câteva minute, ajunseră pe plaja Oceanului Arctic.
La capătul unui pod de lemn luminat de mai multe lămpi, se afla o navă mare, cu un singur catarg, în vârful căruia strălucea un glob de radiu care lansa în toate direcţiile fascicule de lumină strălucitoare, puţin azurie.
Câţiva oameni, îmbrăcaţi cu veşminte păroase, care-i făceau să semene cu urşii polari, erau înşiraţi de-a lungul parapetelor, ţinând în mâini prăjini lungi cu vârful de oţel.
— Soldaţi polari? întrebă Brandok.
— Marinari, răspunse Holker.
— Ce fac cu lăncile acelea?
Iîndepărtează gheţarii care se apropie prea mult de navă. Vor fi mulţi în larg.
— Şi unde ne va duce această navă?
— Până pe insula Baffin, dincolo de lacul Nettilling. — Dragă nepoate, spuse Toby, în vremea noastră lacul acela se afla în inima insulei.

— Întocmai, unchiule.
— Deci nava nu va putea să ajungă până acolo, neavând roţi…
— Şi dacă ar avea? Dacă această minunată navă ar putea să şi navigheze, să şi gonească pe sol, ca un simplu automobil?
— Prietene James, ce spui despre această invenţie? întrebă Toby.
— Spun că voi sfârşi prin a nu mă mai mira de nimic, chiar dacă aş vedea mări transformate în câmpuri fertile.
Ajunşi la capătul podului, urcară la bord, salutaţi cu politeţe de căpitan şi de cei doi ofiţeri ai săi.
Era o navă frumoasă, cu coastele mai curând rotunde, pentru a rezista mai bine strânsorii gheţarilor, lungă de circa treizeci de metri, având la mijloc o galerie cu geamuri foarte groase, pentru a-i apăra pe călători de muşcăturile vântului polar, fără a-i împiedica să vadă ce se întâmplă în exterior şi viu luminată.
Brandok, Holker şi Toby se instalară la proră, urmaţi îndată de ceilalţi pasageri.
Poarta fu închisă, maşina lansă un şuierat pătrunzător şi nava se puse în mişcare cu o viteză moderată, în vreme ce marinarii, care se aflau în afara galeriei, se urcau pe parapete, cufundând în apă prăjinile lor cu vârfuri oţelite.
Strâmtoarea Hudson, care desparte Labradorul de marea insulă Buffin, era plină de gheţari care încercau să se alipească unul de altul.
Se vedeau adevăraţi munţi plutind în derivă, împinşi de vântul polar, şi chiar multe bancuri, acoperite de mulţimea păsărilor marine.
Sub razele de lumină ale puternicei lămpi cu radiu din vârful catargului, gheţarii scânteiau ca nişte diamante enorme, producând un efect surprinzător. Condusă cu pricepere, nava se ţinea la distanţă de acele periculoase obstacole. Când încetinea, când, găsind un spaţiu liber sau un canal, îşi mărea simţitor viteza. Uneori izbea bancurile de gheaţă şi le sfărâma cu nişte braţe de oţel înzestrate cu dinţi ca de ferăstrău, care acţionau pe ambele laturi ale prorei.
— O adevărată navă pentru gheţuri! exclamă Brandok, care privea cu o vie curiozitate. Câte invenţii iscusite!
— Şi curând o veţi vedea urcând pe ţărm şi gonind pe câmpiile de gheaţă ale insulei Baffin, ca un imens automobil? spuse Holker.

— E incredibil şi nimeni din vremea noastră n-ar fi îndrăznit să spere să transforme o navă într-un tramvai, observă Toby.
— Care iese din apă şi îşi urmează rută, tară să se schimbe, aparent, nimic; dar devine automobil după ce a fost navă şi redevine navă după ce a fost automobil, cu o agilitate şi o viteză unice, adăugă Holker. Da, e o navă într-adevăr minunată.
— Aş vrea să ştiu cum se produce această transformare.
— Foarte simplu. Nava are o singură maşină, pusă în mişcare de electricitate, în stare să servească unor scopuri diferite şi dând naştere unei forţe aplicabile în mai multe feluri, pentru o acţiune mereu deosebită. Apropiindu-se de ţărm, nava primeşte de la motor întreaga putere, îndreptată spre două roţi situate la proră şi ascunse în două nişe deschise în carenă. Când apa începe să lipsească, roţile sunt coborâte cu un mecanism special şi intră în funcţiune, în vreme ce elicele sunt oprite. La pupă sunt alte două roţi, acţionate de impulsul celor anterioare. Şi iată nava transformată, fără a fi nevoie de manevre obositoare, într-un enorm tramvai. Urcă pe ţărm şi începe să meargă pe sol, până când dă peste un canal, un lac sau un braţ de mare. Atunci roţile intră în nişele lor, elicele îşi reiau funcţiunea şi iată tramvaiul redevenit navă. Nu e un sistem ingenios?
— Există multe nave din acestea?
— Da, mai ales în Europa, unde sunt plaje joase, ca în Germania, Danemarca, Irlanda, Italia etc.
— Şi îşi păstrează viteza pe sol? întrebă Brandok.
— Intru totul. Forţa lor locomotoare este de o sută şaizeci de metri pe minut.
— Mereu noi invenţii, unele mai minunate şi mai surprinzătoare decât altele! Ah, Toby!
— Ce e, James?
— Ştii că printre gheţurile acestea nu mai simt ciudata excitaţie care făcea să-mi tresalte muşchii?
— Nici eu, răspunse doctorul. Asta se datoreşte faptului că suntem departe de marile oraşe. Electricitatea nu se mai face simţită ca acolo sau ca deasupra cascadei Niagara.
— Dacă nu vom putea rezista tensiunilor electrice la care vom fi supuşi în marile oraşe europene, ne vom refugia la Pol.
— Şi vom deveni şi noi anarhişti, spuse doctorul, râzând.

Între timp, nava-tramvai continua să lupte viguros cu gheţarii, pentru a ajunge pe coasta sudică a insulei Baffin, care se întrezărea prin ceţurile de la orizont.
Munţi uriaşi, aşa-numitele aisberguri, se iveau din când în când, plutind primejdioşi şi legănându-se printre valuri, ameninţând să se răstoarne peste mica navă. Ea îi evita, cu manevre iuţi, năpustindu-se asupra bancurilor de gheaţă şi sfarâmându-le sub propria-i greutate.
Nicio altă navă nu se zărea pe întinsul mării. De când balenele şi focile dispăruseră, apele acelea deveniseră pustii. În schimb, păsările marine erau peste tot, îngrămădindu-se pe galeria navei, fără să ia în seamă prezenţa marinarilor.
Pe la ora zece dimineaţa, după un mic dejun îmbelşugat oferit de căpitan pasagerilor şi inclus în preţul biletului, „Narvalul “, acesta era numele navei, ajungea la plajele sudice ale insulei Baffin, la gura unui canal format de două imense culmi stâncoase, la al cărui capăt se vedea solul coborând lin.
Cu câteva lovituri de pinten, nava îşi croi drum printre gheţurile care blocaseră intrarea în canal, apoi înaintă încet, până când apa începu să lipsească. Cele patru roţi ieşiseră din nişele lor, aşteptând să intre în funcţiune.
— Acum se transformă în tramvai, spuse Holker. Nava părăseşte marea pentru uscat.
„Narvalul “se înclinase brusc şi roţile din faţă se puseseră în mişcare.
În vreme ce pupa era încă în apă, prora urca pe ţărm, fără zdruncinături şi fără efort.
Foarte curând, întreaga navă se afla pe uscat şi porni cu o viteză de treizeci şi cinci – patruzeci de kilometri pe oră, ca un veritabil tramvai electric, pe un drum mărginit de stâlpi foarte înalţi.
O câmpie aproape netedă, acoperită de un strat gros de gheaţă şi de zăpadă îngheţată, se întindea până la orizont în faţa călătorilor polari.
Cu toate că era măturat de vânturi şi de uraganele polare, ţinutul acela nu era nelocuit. Din când în când, la mari distanţe, „Narvalul “trecea prin faţa unor pâlcuri de case de gheaţă, de formă semiovală, locuite de ultimele familii de eschimoşi, salvate ca prin minune de moartea prin înfometare, după

uciderea ultimelor balene şi a ultimelor foci de către lacomii pescari americani.
Văzând vehiculul, eschimoşii se grăbeau să iasă din colibele lor, pentru a cere biscuiţi, vreo conservă de came sau de supă concentrată. Arătau la fel ca în urmă cu o sută de ani. Un tmnchi scurt pe două picioare scurte şi ele, un cap mare cu pometi proeminenţi, faţa lată, părul negru, nasul turtit; în concluzie, o anumită asemănare cu focile, bunele lor prietene dispărute. Din păcate pentru ei, nu se mai hrăneau cu carnea lor, nu se mai îmbrăcau cu blănurile lor calde, nu-şi mai luminau colibele cu grăsimea lor.
Aveau însă şi ei câte o bucăţică de radiu şi, în locul cângilor cu vârf de os, purtau în bandulieră puşti electrice, cu care îşi procurau hrana zilnică, masacrând păsări marine, mereu numeroase din pricina cărnii lor mult prea uleioase pentru gustul americanilor şi al europenilor.
Bieţii oameni erau totuşi foarte slabi, cu toate că se ştia şi în urmă cu o sută de ani cu ce apetit erau înzestraţi acei locuitori ai gheţurilor eterne, care nu ezitau să devoreze un peşte stricat, zburătoare pe cale de a se descompune, intestine de urs alb şi chiar excremente sau resturi încă nemistuite scoase din pântecele renilor ucişi.
Îşi pierduseră până şi proverbiala lor bună dispoziţie, datorită faptului că nu se mai îndopau cu slănină de balenă. Se înţelege că nimicirea acelor gigantice mamifere le modificase profund temperamentul.
— Iată o seminţie menită să dispară asemenea Pieilor Roşii, spuse Brandok, care ieşise de mai multe ori din galerie, pentru a arunca acelor sărmani oameni pungi cu biscuiţi, cumpărate de la magazionerul „Narvalului “. Câţi ani vor mai rezista?
— Nu mulţi, desigur, răspunse Holker. Nu sunt capabili să participe la marea bătălie pentru existenţă. Din ce să mai trăiască după omorârea focilor şi a balenelor? Dacă nu i-ar mai ajuta călătorii care merg la Pol, la ora asta ar fi fost complet dispăruţi.
— Totuşi, mi-aţi spus că există o colonie polară…
— Aceia sunt oameni care aparţin rasei noastre.
— Iată egoismul albilor!…
— Nu pot să nu vă dau dreptate.
— Noi, mereu doar noi să stăpânim Pământul.

— E lupta pentru viaţă, domnule Brandok.
— Mai curând lupta dintre rase.
— Cum vreţi să-i spuneţi… începe să se întunece. Cât de scurte sunt zilele în acest anotimp în ţinuturile polare! Soarele apune şi nu e decât ora trei după-amiaza.
— Când vom lua trenul polar? întrebă Toby.
— Mâine seară.
— Atunci putem să cinăm şi să mergem la culcare. Trebuie să fie cabine pe această navă.
— Bine încălzite şi cu un pat comod. Societatea polară feroviară nu se zgârceşte când e vorba de confort. Veniţi, prieteni.
Coborâră din galerie într-un splendid salon luminat de patru mari lămpi cu radiu, care menţineau şi o căldură foarte plăcută, şi se aşezară la o masă pe care se aflau, pe lângă farfurii de argint, vaze de cristal pline cu flori foarte bine păstrate, culese, probabil, în serele din Quebec.
Meniul cinei era cu adevărat polar. Somon, file de narval, ficat de caribu, pulpă de ren cu salată de năsturel, pateu de ficat de morsă, îngheţată şi lichioruri la discreţie, cu ceai sau cafea la alegere.
— Văd că, măcar aici, avem parte de vânat, spuse Brandok. Sunt feluri de mare lux astăzi, nu-i aşa, domnule Holker?
— Rarisime chiar în marile oraşe! Aici mai trăiesc câteva turme de reni şi se mai găsesc caribu şi morse. Veţi vedea că peste puţin timp, aceste animale şi acele amfibii vor dispărea cu desăvârşire.
Cinară cu multă plăcere şi pe la ora cinci, când o ceaţă deasă cobora peste câmpiile de gheaţă, fură conduşi la cabinele lor, unde paturile moi nu erau cu nimic mai prejos decât cele din apartamentul lui Holker.

9

Tunelul polar

Dormeau de mai multe ore, când fură treziţi brusc de o izbitură destul de violentă, care se repercută în întreg corpul navei-tramvai, şi de strigătele echipajului.
Cum lămpile cu radiu rămăseseră aprinse, Brandok, Holker şi Toby se reuniră, aproape în acelaşi moment, în sala în care cinaseră şi unde se şi adunaseră ceilalţi călători.

— Domnule Holker! i se adresă Brandok, văzându-l că schimbă câteva fraze cu unul dintre ofiţeri, care coborâse în sală. Ce s-a întâmplat?
— Nimic grav, liniştiţi-vă, răspunse newyorkezul calm. Nava s-a izbit de un enorm bloc de gheaţă, care nu putea fi văzut din cauza ceţii şi care se afla în calea ei.
— Deci nu va mai putea înainta?
— Doar atât cât nu va fi înlăturat obstacolul. Vom întârzia vreo două ore. Să urcăm în galerie şi să vedem despre ce e vorba.
„Narvalul "ajunsese la un grup de coline destul de abrupte şi un bloc enorm, desprins probabil dintr-un gheţar, se rostogolise până pe drumul marcat de stâlpi, oprind brusc cursa. Întregul echipaj, prevăzut cu lămpi şi tarnăcoape, se şi apucase să-l sfărâme, ajutat de vreo douăzeci de eschimoşi, veniţi în fugă dintr-un sat vecin.
— Dacă blocul s-ar fi prăbuşit în momentul în care trecea nava, ne-ar fi făcut terci, spuse Brandok. Ar fi strivit-o ca pe o alună.
— Sunt cazuri foarte rare, pe insulă fiind puţine coline, replică Holker. N-am auzit ca vreuna din aceste nave să fi fost strivită.
— Unde ne aflăm acum?
— La două sute de mile de staţia lacului.
— Domnilor, mai avem de lucru trei ore, spuse căpitanul, care revenise la bord. Dacă vreţi să profitaţi de acest răgaz pentru a vizita satul eschimoşilor Naz-tho, aflat în apropiere, puteţi să o faceţi. O vizită la locuitorii de la Pol este întotdeauna interesantă pentru un turist. Vă pun la dispoziţie un marinar cu două lămpi.
— Să profităm atunci, spuse Brandok. N-am fost niciodată în regiunile polare.
Propunerea fu imediat acceptată şi de ceilalţi călători; după câteva minute, grupul părăsea nava, precedat de un marinar care lumina drumul cu două lămpi cu radiu.
Frigul era foarte intens; o ceaţă grea, foarte deasă, abia străbătută de lumina lămpilor, se lăsase peste câmpiile de gheaţă şi un vânt puternic bătea dinspre Pol.
— Domnule Holker, aţi mai fost pe aici? întrebă Brandok.
— De două ori, în drum spre Pol.
— Îi cunoaşteţi deci pe eschimoşi.
— Foarte bine.
— Ce progrese au făcut într-o sută de ani?

— Niciunul. Au rămas exact aşa cum îi găsiseră exploratorii din secolul trecut. Sunt incapabili să se civilizeze şi vor sfârşi prin a dispărea. V-am spus că numărul lor a scăzut catastrofal după nimicirea balenelor, a focilor şi a morselor.
— Trăiesc şi acum în colibe de gheaţă? întrebă Toby.
— Da, unchiule. Unica ameliorare pe care am reuşit s-o introducem e aceea de a fi suprimat vechea şi fâimegoasa lampă cu ulei, înlocuind-o cu lampa cu radiu, care-i luminează şi-i încălzeşte mai bine… Iată că am ajuns. Vreţi să vizităm o colibă? Astupaţi-vă nările şi curaj!
Ajunseseră în satul alcătuit dintr-o jumătate de duzină de locuinţe semicirculare, construite din blocuri de gheaţă suprapuse într-o anumită ordine, având în faţă un mic tunel care ducea la uşa de intrare. Toate erau luminate în interior, scânteind în ceaţă ca nişte diamante colosale, întrucât gheaţa era mereu curăţată de zăpada care se acumula deasupra ei.
Holker se pregătea să intre într-unul din tunelurile atât de joase şi de strâmte, încât nu puteai înainta decât tarându-te, când un eschimos care-i urmase îl opri, spunând:
— Aga-aga-mantuk.
— Ce înseamnă asta? întrebă Brandok.
— Am înţeles că acesta e un mormânt, în care trage să moară în linişte un membru al tribului, răspunse Holker. Să nu-i tulburăm sfârşitul.
— Cum, înăuntru e cineva pe moarte? exclamă Brandok.
— Da, şi singur. Tunelul trebuie să fi fost astupat.
— Îngropat de viu?
— Nu va rezista mult. Dacă boala nu-l ucide repede, va avea grijă foamea să-l trimită în raiul eschimoşilor.
— Fii mai explicit, nepoate, spuse Toby. De ce l-au îngropat de viu?
— Pentru că a fost considerat incurabil. Aici, când un bărbat sau o femeie se îmbolnăveşte, se încearcă vindecarea lui prin descântece; ceilalţi urlă şi aleargă în jurul colibei, iar lângă bolnav este pusă o piatră de două sau trei kilograme, potrivit gravităţii maladiei, care e cântărită în fiecare dimineaţă de cea mai bătrână femeie din trib sau de angekoc, un fel de vrăjitor. Dacă piatra nu scade în greutate, asta înseamnă că bolnavul e pierdut. Îi construiesc la mică distanţă o nouă colibă de gheaţă, aştern pe jos nişte piei, pun la îndemână o cană cu apă şi o

lampă. Bolnavul este dus în mormântul său şi se întinde pe pat. Fraţii, surorile, soţiile, fiii şi rudele vin să-i aducă ultimul lor salut, stând doar atât cât e necesar, pentru că dacă moartea l-ar surprinde atunci pe bolnav, vizitatorii ar fi obligaţi să-şi scoată hainele şi să le arunce, pierdere deloc neglijabilă într-un astfel de climat. Tunelul este astupat cu blocuri de gheaţă şi bolnavul e lăsat să se stingă de la sine.
— Şi acceptă fără să protesteze?
— Sunt chiar unii care-şi roagă rudele să-i ducă în coliba din care nu vor mai ieşi. De multe ori, călătorii aflaţi în drum spre coloniile polare, îngroziţi de ceea ce se petrecea în colibele funebre, au forţat intrarea, pentru a-l salva pe muribund şi au fost dojeniţi astfel: „Cine îmi tulbură agonia? Nu se poate muri în linişte? 11.
— Fac şi acum aşa? întrebă Toby.
— După cum vedeţi.
— Să fi murit omul din coliba aceea?
— Ar putea fi încă viu; să-l lăsăm în pace, ca să nu ne atragem mânia rudelor lui şi să-i respectăm voinţa.
Trecură la o altă colibă, mai mare şi mai bine luminată; după ce străbătură coridorul strâmt, ajunseră în interior. Acolo erau două femei acoperite cu vechi blănuri zdrenţuite şi o jumătate de duzină de copii pe jumătate goi, căldura fiind sufocantă. Una dintre femei mesteca o pereche de cizme din piele de morsă întărite de ger, pe care încerca să le moaie cu puternicele ei măsele, cealaltă pregătea mâncarea. Un miros dezgustător domnea în mica locuinţă, în care câteva vulpi şi nişte peşti putrezeau, pentru a face cărnurile mai apetisante după gustul eschimoşilor.
— Mi-e de ajuns, spuse Brandok, care simţea că se sufocă. Aceşti bravi locuitori de la Pol n-au înaintat cu un pas, timp de un secol.
Aruncară copiilor câteva mâini de biscuiţi şi ieşiră în grabă la aer, unde marinarul de pe „Narval “îi aştepta, împreună cu ceilalţi călători, care se arătau şi ei sătui de o astfel de vizită. După un sfert de oră, reintrau în galeria navei, foarte bucuroşi că se află la adăpost de frig şi de ceaţă.
Enormul bloc de gheaţă nu fusese complet sfărâmat, dar mai lipsea puţin. Un cartuş plin cu un exploziv foarte puternic făcu să sară în aer ce mai rămăsese, aşa că, pe la ora opt dimineaţa,

„Narvalul “îşi reluă cursa, cu mare viteză, câmpia fiind aproape netedă.
În timpul zilei, drumul continuă fără incidente notabile şi, pe la cinci, Brandok remarcă un mare fascicul de lumină care străpungea ceaţa.
— Aceea este staţia Nettelling, spuse Holker. Peste câteva minute, ne vom urca în tramvaiul electric care ne va duce la Polul Nord.
Nu trecuse un sfert de oră când „Narvalul “intră sub un imens acoperiş de peron, luminat de un mare număr de lămpi; înjur se agitau mai multe persoane care puteau fi lesne luate drept animale polare.
În apropiere, se ridica o construcţie înaltă de lemn, din care se auzeau zgomote neclare, provenind, parcă, de la nişte maşini puternice.
În depărtare, se zărea un lung şir de lămpi care emiteau o lumină puţin diferită de aceea produsă de radiu; era o strălucire ciudată, asemănătoare scânteierii gheţurilor.
— Ce este acolo? întrebară Brandok şi Toby.
— Marele tunel care duce la Pol, răspunse Holker. Una dintre cele mai mari minuni ale secolului nostru.
— Aţi construit un tunel care duce la Pol! exclamă doctorul.
— Cum să ajungem altfel acolo? Cu nave? Ştiţi că, în vremea voastră, s-a dovedit că nu e cu putinţă.
Datorăm grandioasa idee a tunelului până la Pol unui inginer american. Tunelul porneşte de pe malul nordic al acestui lac, traversează insula Baffin, trece prin strâmtoarea Lancaster, care, cum ştiţi, nu se dezgheaţă nici vara, apoi prin insulele Lincoln, Elesmore, Grant şi ajunge la Pol, la 88° longitudine.
— Din ce e construit tunelul? întrebă Brandok, cu nemărginită uimire.
— Din materiale găsite la faţa locului, care n-au costat nici măcar un dolar, răspunse Holker.
— Din gheaţă? întrebă Toby.
— Întocmai, un material ieftin, cimentat cu un amestec de sare, pentru a da blocurilor mai multă coeziune. Tunelul are unsprezece picioare lăţime şi opt înălţime, pereţii sunt groşi de doi metri, fiind construiţi din blocuri de gheaţă lungi de două picioare şi late de jumătate de picior. Ca formă, seamănă cu un arc perfect şi e luminat cu lămpi electrice, pentru ca pereţii să

nu se topească, aşa cum s-ar fi putut întâmpla cu lămpile cu radiu.
— Cât a durat construcţia? întrebă Toby.
— Nu mai mult de şapte luni, fiind folosiţi doar patru sute de muncitori. Costul nu a depăşit, cred, două sute de mii de dolari.
— Şi nu se topeşte?
— Asta e imposibil, într-o zonă unde, chiar în iunie şi în iulie, termometrul nu arată mai mult de trei sau patru grade sub zero. În cei paisprezece ani de funcţionare, nu s-a prăbuşit nicio arcadă.
— Şi cine ne va duce la Pol?
— Un vagon electric de dimensiuni extraordinare, care alunecă pe şine. Aici, în staţie, sunt maşini şi dinamuri puternice, iar la Pol sunt altele, având aceeaşi forţă.
— Tunelul se sfârşeşte la Pol? se interesă Brandok.
— Nu, domnule. Ruşii şi englezii au construit ulterior un altul, care pleacă de la colonia polară şi ajunge la nord de Spitzberg. Acela se surpă, din când în când, la punctul terminus, unde frigul nu e totdeauna puternic. Dar reparaţiile sunt uşor de efectuat.
— Ce zici, Brandok? îl întrebă Toby.
— Că visez în continuare.
— Să coborâm şi să ne instalăm pe locurile noastre în tramvaiul electric, spuse Holker. Acolo vom cina.
La capătul peronului se ivise un vagon enorm, lung de peste douăzeci de metri şi lat de doi şi jumătate, cu geamuri care păreau să fie foarte groase şi apărat în partea de sus de un fel de colivie de oţel, menită, fără îndoială, să-l ferească de căderea vreunui bloc care ar fi putut să se desprindă din bolta tunelului. Trei lămpi cu radiu îl luminau, mai bine zis îl inundau cu lumină. Interiorul era împărţit în cinci compartimente: sufrageria, toaleta, dormitorul, sala de jocuri şi de lectură, o mică bucătărie. Covoare groase de pâslă acopereau podeaua şi blănuri erau întinse pe hamacurile care ţineau locul paturilor.
— Cât de bine este aici! exclamă Brandok, scoţându-şi blana şi intrând în sufragerie, unde se aflau călătorii germani şi englezi care-i însoţiseră pe „Narval ". Ce căldură dulce! Nu s-ar spune că afară termometrul arăta 22° sub zero.
— Şi cât de elegante sunt compartimentele, adăugă Toby, care le străbătuse.

— Când vom ajunge la Pol, domnule Holker? întrebă Brandok.
— Nu mai devreme de ora nouă, mâine dimineaţă.
— Pe soare?
— Vorbiţi de soare în acest anotimp: a apus de douăsprezece zile şi la Pol e acum noapte deplină, chiar la amiază.
— Adevărat, uitasem că e toamnă târzie.
— La masă, domnii mei, să-i imităm pe tovarăşii noştri de călătorie.
Se aşezară la una din cele şase măsuţe din sufragerie şi fură serviţi cu o cină bogată şi suculentă, pregătită de bucătarul tramvaiului polar, alcătuită mai ales din peşti preparaţi în diverse feluri şi stropiţi cu un delicios vin alb sec din California.
Între timp, vagonul pornise cu o viteză de o sută cincizeci de kilometri pe oră, înaintând în tunelul polar. Construit din blocuri de gheaţă cimentate cu un amestec de sare, tunelul era într-adevăr minunat. La fiecare cinci sute de paşi, o lampă electrică cu o putere de trei-patru sute de candele îl lumina, făcând să scânteieze pereţii, iar la fiecare douăzeci de kilometri era o deschizătura laterală, prin care se zăreau căsuţele de lemn ale supraveghetorilor liniei.
— Splendid! Splendid! repeta Brandok, care se aşezase lângă conductor, fumând o havană. Asta e, fără îndoială, cea mai grandioasă idee concepută de oamenii anului 2000.
— Aşa cred şi eu, domnule Brandok, încuviinţă Holker, care i se alăturase, în vreme ce Toby juca whist* cu doi englezi.
— Şi nu există pericolul ca, mai curând sau mai târziu, să aibă loc o catastrofă? Să presupunem că undeva gheaţa cedează sau se sfărâmă din cauza presiunii sau o parte din tunel se prăbuşeşte. Cum ar putea să evite dezastrul acest vagon, lansat cu o astfel de viteză?
* Un fel de strămoş al bridgc-ului (n.t.).
— În cel mai simplu mod: oprindu-se, răspunse Holker, râzând.
— Brusc nu e posibil; n-ar fi destul timp.
— Dar conductorul l-ar putea opri cu mult înainte, dacă pe linie s-ar ivi o defecţiune care să ducă la un dezastru.
— În ce fel?
— La cinci kilometri în faţa noastră, un vehicul-pilot goneşte cu o viteză egală cu aceea a vagonului.
Brandok îl privi nedumerit.

— Dragă domnule, continua Holker, constructorii acestei linii au prevăzut că ar fi putut să-i ameninţe mari pericole pe călători, tocmai din cauza presiunilor şi a instabilităţii gheţurilor, care se ivesc în multe locuri pe ocean, aşa că au încercat să le evite.
— Un lucru care mi se pare dificil.
— Poate pentru oamenii din 1900, nu pentru cei din 2000.
— Ce s-au gândit să facă?
— Să trimită înaintea vagonului un vehicul care joacă rolul de pilot.
— Gol?
— Da, domnule Brandok, şi legat de vagon printr-un fir electric. Să presupunem că acel vehicul, ale cărui armături de fire electrice seamănă cu tentaculele de care se slujesc peştii orbi pentru a se mişca în adâncurile întunecate sau în cavernele submarine, se izbeşte de un obstacol oarecare sau se precipită în vreo spărtură a bancurilor de gheaţă care susţin tunelul; imediat, izbitura este transmisă, prin intermediul legăturilor electrice, până la conductorul vagonului nostru, care, alarmat de sonerie, se grăbeşte să oprească. Este deci evitat orice pericol. Sunt avertizaţi îndată lucrătorii însărcinaţi să repare tunelul, aceştia se duc la locul unde s-a petrecut prăbuşirea sau surparea şi înlătură stricăciunea. Puteţi să călătoriţi liniştit, domnule Brandok, şi chiar să dormiţi, fără să vă temeţi de vreun dezastru.
— E un mijloc ingenios, spuse tânărul, j. – Şi mai ales sigur. Să mergem la culcare, domnule Brandok. Timpul va trece mai repede şi, când ne vom redeschide ochii, ne vom afla printre anarhiştii din colonia polară.

10

Colonia polară

O zguduitură destul de puternică, urmată de clinchetul prelung al unor clopoţei electrici şi de zgomotul unor voci agitate îi trezi a doua zi de dimineaţă pe călători, făcându-i să coboare în grabă din hamacurile lor comode.
După o cursă foarte rapidă, care durase întreaga noapte, vagonul sosise în gara de la Polul Nord şi se oprise sub lungul acoperiş de lemn al peronului, închis la capătul dimpotrivă cu gigantice porţi cu geamuri şi luminat de numeroase lămpi electrice.

Câţiva bărboşi, înfăşuraţi în blănuri de urs alb, se strânseseră în jurul tramvaiului, vorbind diferite limbi: spaniola, rusa, engleza, germana şi chiar italiana. Aproape toţi fumau din enorme pipe de porţelan, aruncând în văzduh adevăraţi nori de fum.
— Iată-ne la Pol, prieteni, spuse Holker, luând bagajele.
— Şi cine sunt oamenii aceştia care ne privesc pieziş? întrebă Toby.
— Anarhişti periculoşi, provenind din toate ţările lumii şi condamnaţi să-şi încheie viaţa aici.
— Ce trist trebuie să le fie traiul, printre aceste zăpezi şi aceste întunecimi!
— Mai puţin decât credeţi, unchiule. Fiecare cap de familie are o cabană de lemn, furnizată de guvernul său şi bine încălzită cu lămpi cu radiu. Îşi petrec timpul vânând şi pescuind şi fac afaceri bune cu blănurile. Din când în când, primesc alimente şi tutun. Sunt interzise doar băuturile alcoolice.
— Şi nu se răzvrătesc niciodată?
— Guvernele menţin aici două duzini de pompieri, pentru a-i ţine în frâu şi pompele sunt mereu pline de apă. V-am spus cum trăsneşte apa aceea şi cum îi înspăimântă pe toţi.
— Sunt mulţi anarhişti?
— Cam o mie şi aproape toţi au câte o însoţitoare.
— Şi copiii care se nasc?
— Sunt trimişi în Europa şi în America să studieze şi să fie educaţi, pentru a deveni cetăţeni harnici… Dar să mergem la hotelul „Geniul Polar “; este unicul de aici şi ne vom simţi bine în el.
Ieşiră de pe peron şi se pomeniră în faţa mai multor sănii trase de câini eschimoşi, conduse de oameni care păreau nişte otarii. Se urcară într-una din ele şi porniră în goană prin oraşul polar. Străzile largi, acoperite de un strat imens de zăpadă, erau luminate de lămpi electrice, întrucât lunga noapte polară începuse de mai multe zile; de o parte şi de alta a lor, căsuţele de lemn cu un etaj erau pe jumătate îngropate în zăpadă. Munţi enormi de gheaţă se înălţau în jurul oraşului, răsfrângând în chip minunat lumina lămpilor. Casele păreau încastrate între diamante gigantice. Cu toate că frigul era atât de intens încât până şi respiraţia era dureroasă, mai mulţi locuitori se plimbau pe străzi discutând cu însufleţire, ca şi cum s-ar fi aflat pe un bulevard parizian sau pe Ringstrasse din Berlin sau din Viena.

Sania, trasă de o duzină de câini cu blana foarte lungă, care păreau înnidiţi cu vulpile şi cu lupii, străbătu în goană mai multe străzi, ridicând în jurul călătorilor o pulbere deasă, care condensa aproape imediat, recăzând pe pământ sub forma unor ace subţiri de gheaţă; se opri în cele din urmă în faţa unei clădiri mai mari decât celelalte, dar cu un singur etaj şi ea, apărată de o verandă cu câteva intrări, pentru a împiedica pierderea căldurii.
— Hotelul „Geniul Polar “, spuse Holker.
— E ţinut şi el de un anarhist? întrebă Toby.
— De un teribil nihilist rus, care acum treizeci de ani a lansat trei bombe asupra lui Aleksei al III-lea, împăratul Rusiei.
— Nu ne va arunca în aer, ca să experimenteze vreun nou exploziv? întrebă Brandok.
— Bogdanov a devenit un adevărat mieluşel şi cred că nu-l mai urăşte nici pe împărat, de când acel potentat a renunţat la autocraţie.
— S-a schimbat Rusia?
— Astăzi are o Cameră şi un Senat, ca şi celelalte state.
— Aşadar, nu mai sunt oameni deportaţi în Siberia? întrebă Toby.
— Siberia a devenit un ţinut la fel de civilizat ca Statele Unite, Franţa, Anglia şi nu mai adăposteşte niciun deportat.
Intrară în hotelul bine încălzit de lămpile cu radiu şi mobilat cu o anumită eleganţă, cu scaune capitonate, mese acoperite cu hârtie de mătase şi veselă de lux. Înăuntru erau câţiva locuitori ai coloniei. Şi chiar câţiva eschimoşi, care sorbeau din căni berea dezgheţată nu fără efort.
Persoanele acestea nu inspirau deloc siguranţă, bărbile neîngrijite dându-le aspectul unor talhari. Îi salutară totuşi cu politeţe pe nou-veniţi, în diferite limbi. Cei trei prieteni se aşezară la o masă şi comandară supă cu carne sărată, ficat de morsă, narval fript şi fructe îngheţate, atât de tari, încât aproape că nu izbuteau să muşte din ele.
— Chiar şi la Pol lumea nu o duce rău, spuse Brandok, bând cu înghiţituri mici o cafea fierbinte.
Cine ar fi spus că, după o sută de ani, se va putea lua masa la paralela 90? Domnule Holker. Dumneavoastră care aţi mai fost aici, ce lucru surprinzător aţi găsit la Pol?

— Nimic altceva decât gheaţă şi un munte foarte înalt, care pare să fie un vulcan stins.
— Pe care se încrucişează toate meridianele globului nostru?
— Şi se ascunde una din ţâţânile Pământului, glumi Holker.
— Au săpat un tunel şi la Polul Sud? întrebă Toby.
— Nu încă, dar savanţii noştri studiază cu asiduitate ce ar trebui să se facă şi în acea extremitate a lumii. E o problemă gravă, mai importantă decât un tunel polar, care ne preocupă în mod deosebit.
— Care anume? întrebară Toby şi Brandok.
— Caută mijlocul de echilibrare a planetei, pentru a-i apăra pe urmaşii noştri de un teribil cataclism, pe scurt, de un alt potop. O problemă arzătoare, care nu va fi rezolvată în acest secol, dar în secolul următor se va realiza ceva. Înţelegeţi că e vorba de salvarea a cinci continente şi a sute de milioane de vieţi omeneşti.
— Explică-ne mai pe înţeles, spuse Toby. Ce vor să încerce să facă savanţii anului 2000?
— Repet, să salveze lumea.
— Dar cine o ameninţă?
— Gheţurile de la Polul Sud.
— Cum anume?
— Dezechilibrând globul. S-a constatat că, în ultimul secol, gheţurile au progresat într-un mod înspăimântător, ajungând să aibă incredibila înălţime de treizeci şi şapte de kilometri. Întrucât acolo nu sunt ploi şi nici nu se petrec topiri notabile, zăpada care cade se transformă în gheaţă compactă; aceasta exercită o presiune enormă, cu toate pierderile pe care le suportă calota glacială, prin dislocarea acelor mase imense care, desprinzându-se de pe marginile ei, se pierd în Atlantic şi în Pacific. Pe deasupra, apele mărilor înconjurătoare, rămânând sub punctul de îngheţ, cum au constatat ultimii noştri navigatori, contribuie la mărirea volumului nemăsuratei mase de gheaţă rezultată din necontenitele ninsori.
— Acum înţeleg, spuse Toby.
— Aşadar, de mii şi mii de ani, calota glacială de la Polul Sud, care nu e decât un imens munte de gheaţă, n-a făcut decât să crească, ocupând astăzi o suprafaţă de opt milioane de mile pătrate, egală cu aceea a întregii Americi de Nord. Ce va produce această greutate uriaşă? O deplasare a planetei

asemănătoare celei petrecute în urmă cu douăzeci şi cinci de mii de ani, produsă de masa calotei de gheaţă de la Polul Arctic, care a revărsat asupra globului nostru teribilul potop despre care vorbesc cei din vechime şi despre care avem acum dovezi de netăgăduit. O dată cu zdruncinătura antarctică, zonele nordice vor fi fără îndoială scufundate, pentru a le lăsa să se ivească pe cele sudice, aflate acum sub apă.
— Şi savanţii voştri cred că această catastrofa se va produce?
— Niciunul nu se mai îndoieşte. Mişcarea apelor de la Polul Sud este strâns legată de creşterea treptată a calotei de gheaţă australe şi, drept urmare, trei cincimi din apele globului vor fi deplasate din centrul lor de greutate şi gata să se îndrepte spre nord. E uşor de înţeles deci cât de precară este situaţia locuitorilor emisferei nordice, chiar cât de periculoasă. Salvarea noastră constă în coeziunea celor optzeci de milioane de kilometri cubi de gheaţă care gravitează asupra Polului sudic. Câtă vreme calota de gheaţă nu se rupe, lucrurile vor rămâne cum sunt acum, cu actuala distribuire a pământurilor şi a mărilor; în clipa în care se va disloca, omenirea va fi pierdută. Surparea acelei enorme mase de gheaţă va avea ca efect transferarea instantanee a forţei de gravitaţie în partea nordică a globului şi fragmentele calotei antarctice, împreună cu toate apele reţinute acum în jurul ei, se vor revărsa, cu un avânt irezistibil, către Polul Nord, prin Atlantic şi Pacific.
— Ce moment va fi acela! spuse Brandok. Din fericire, noi nu vom mai trăi atunci, dacă nu cumva amicul Toby va găsi mijlocul de a ne readormi pentru multe secole.
— O a doua tentativă ne-ar fi fatală, replică doctorul.
— Domnule Holker, reluă Brandok, savanţii de azi au calculat, cu aproximaţie, când ar putea avea loc acea înfricoşătoare catastrofa?
— Nu în mod cert; dar masa calotei glaciale nu se va putea menţine ca atare dincolo de o anumită dată. Va putea să se întâmple peste o mie de ani – sau peste zece.
— Dacă e aşa, va fi un dezastru înspăimântător, spuse Toby.
— Imaginaţi-vă, unchiule, imensul abis lăsat de deplasarea unei mase de peste o sută de milioane de metri cubi! Coborând de la Polul Austral, avalanşa va săpa o dâră imensă în oceanele ale căror ape vor fi lansate cu un impuls de neoprit asupra coastelor Americii de Sud, ale Africii şi ale Australiei. După ce va fi

îngropat acele continent sub mase enorme de gheaţă, potopul va traversa ecuatorul şi se va năpusti asupra Americii de Nord, a Europei şi a Asiei, nimicind peste tot viaţa şi opera omului. Acolo unde se înălţau cândva superbe edificii şi oraşe, unde rodeau câmpurile, va fi pustiirea cea mai lugubră, deşertul cel mai înspăimântător.
— Şi savanţii voştri cred că vor putea evita o asemenea catastrofa? întrebă Brandok.
— Studiază acest proiect de foarte mulţi ani. Va fi cel mai mare succes al ştiinţei anului 2000.
— Ar fi vorba de a uşura Polul Austral de surplusul de greutate, spuse Toby.
— Şi de a transporta prisosul la Polul Boreal, adăugă Holker.
— Drace! exclamă Brandok. Demersul acesta mi se pare dificil.
— Alţii – şi lucrul ar putea fi realizat, cred, mai uşor – propun ca o parte a imensei calote îngheţate să fie remorcată până la ecuator şi lăsată acolo să se topească.
— De ce fel de maşini ar fi nevoie pentru asta!
— Veţi vedea totuşi, dacă vom trăi mult, că savanţii noştri vor reuşi să menţină echilibrul planetei şi să salveze omenirea.
— După tot ce am văzut până acum, nu mă îndoiesc nici eu, spuse Toby. Ce progrese a făcut ştiinţa în aceşti o sută de ani! Poţi să-ţi pierzi capul gândindu-te la asta.

11
Spre Europa

Timp de trei zile, Holker şi cei doi prieteni ai săi rămaseră în colonia polară, făcând excursii în împrejurimi cu sania hotelului, vizitând câteva case ale anarhiştilor şi câteva colibe eschimose, înfruntând gerul care domnea afară şi întunericul profund coborât peste nesfârşitele banchize de gheaţă ale regiunii polare.
Se încredinţară, cu multă bucurie, că acei coloni, atât de periculoşi odinioară, deveniseră întrutotul paşnici şi blânzi ca nişte mieluşei. Să fi fost influenţa frigului sau izolarea săvârşise avea minune, calmând creierii exaltaţi? Probabil şi una şi alta. Evident, nu le ardea să vorbească despre bombe, incendii şi masacre, pe un ger de patruzeci de grade sub zero. Preferau să-şi fumeze pipa lângă o lampă cu radiu, mulţumiţi de căldura pe care o emana.

Cum se vede, guvernele din Europa şi America avuseseră o idee excelentă trimiţându-i să trăiască într-o asemenea climă, pentru că… se răciseră.
În dimineaţa celei de-a patra zile, în vreme ce beau câte o cană de ceai fierbinte, Holker, Brandok şi Toby fură în sfârşit anunţaţi că tramvaiul electric sosise, în timpul nopţii, de la Spitzberg şi se pregătea să se întoarcă în Europa.
— Să plecăm, prieteni, spuse Holkcr. Iama, Polul nu e prea plăcut şi cred că vă e de-ajuns cât am stat printre gheţurile eterne.
— Aş prefera o climă mai puţin aspră, răspunse Brandok. În vinele mele nu curge sângele focos al anarhiştilor.
— Nici în ale mele, întări Toby.
— Când vom ajunge la Spitzberg? întrebă Brandok.
— Peste şaizeci de ore, tunelul european fiind mai lung decât cel american.
— Şi unde vom merge după aceea?
— Ne vom îmbarca pe nava zburătoare care asigură legătura între insule şi Anglia. Vreau să vă arăt o altă minune.
— Care?
— Grandioasele mori ale Golfstreamului.
— Ce-or mai fi şi astea?
— Mori, cum v-am spus.
— Pentru măcinatul grânelor?
— O, nu!… Apoi vom vizita unul dintre oraşele submarine englezeşti, unde sunt exilaţi cei mai periculoşi bandiţi din Regatul Unit. Iată sania; să mergem, prieteni.
Achitară nota, îşi luară bagajele şi se urcară în sania hotelului, trasă de şase câini viguroşi de Terra Nova, mai robuşti şi mai docili decât cei eschimoşi.
După un sfert de oră, se opreau sub acoperişul staţiei europene, aflată la celălalt capăt al oraşului.
Un vagon, asemănător celui de pe linia americană, îi aştepta pe călători. Era şi el împărţit în compartimente şi garnisit cu lux şi eleganţă.
Urcară în el şi, după câteva minute, tramvaiul, precedat de vehiculul-pilot, care plecase de cinci minute, intra în tunelul european, construit pe statelor naţiunilor nordice ale continentului: Rusia, Suedia, Norvegia şi Anglia.

În ceea ce priveşte forma şi dimensiunile, tunelul nu era diferit de cel american. Era doar ceva mai puţin luminat, statele nordice nedispunând de o putere electrică egală celei nord-americane, lipsindu-le o cascadă Niagara.
După cincizeci de ore, cei trei călători, care văzuseră cum tenebrele se risipesc treptat, cu fiecare milă cu care se îndepărtau de Pol, ajungeau cu bine pe coasta nordică a celei mai mari insule din arhipelagul Spitzberg.
Merseseră mult timp de-a lungul ţărmului nordic al Groenlandei, apoi traversaseră o parte a oceanului acoperită de imense bancuri de gheaţă, oprindu-se în staţia rusească. Tunelul se terminase acolo, dar linia continua până în portul Recherche*.
Foarte surprinşi, Toby şi Brandok văzură cum pe ţărmurile înzăpezite ale micului golf, frecventate rareori, cu o sută de ani în urmă, de vânătorii de balene şi de foci, se înalţă clădiri impunătoare, care erau hoteluri menite să-i găzduiască, în timpul verii, pe bogătaşii europeni. Acum, frigul îi gonise pe hotelieri şi oaspeţi. Se aflau acolo doar două-trei duzini de pescuitori de cod şi câţiva gardieni care păzeau hotelurile.
Holker se interesă dacă nava zburătoare engleză sosise şi primi un răspuns negativ. Cu douăzeci şi patru de ore în urmă, un violent ciclon se dezlănţuise în Atlanticul de Nord, silind, probabil, nava aeriană să se adăpostească în vreun port norvegian. Era de aşteptat să nu poată ajunge nici în ziua următoare, cerul fiind destul de înnegurat şi vântul foarte puternic.
— Acum nu ne mai grăbim, spuse Brandok. Aici e mai puţin frig decât la Pol.
— Problema este că niciun hotel nu e deschis în acest anotimp, replică Holker. Vom fi nevoiţi să rămânem în sălile de aşteptare ale staţiei sau să cerem găzduire unei familii de pescari.
* în 1838 şi 1839, o expediţie ştiinţifică franceză, îmbarcată pe nava „Recherche”, a cercetat zona septentrională a arhipelagului (n.t.).
— Nu ne deranjează, declară Toby.
Nu le fu greu să se înţeleagă cu o familie, plătind o chirie modestă. Proprietarii fiind norvegieni, căsuţa era foarte curată, bine încălzită şi chiar bine aprovizionată cu alimente.
— Ne vom simţi bine şi aici, spuse Brandok.

— Şi vom avea carne la toate mesele, ceea ce nu se întâmplă astăzi pretutindeni pe continente, observă Holker.
— Carne de urs? întrebă Toby.
— Urşii au dispărut de peste cincizeci de ani, răspunse Holker. Chiar şi în regiunile polare, vânatul a devenit rar. Aici sunt crescuţi totuşi mulţi reni, care sunt exportaţi în Rusia şi în Norvegia. Iernile sunt lungi şi ninsorile dese, dar aceste animale găsesc cu ce să se hrănească, dezgropând lichenii de sub gheaţă.
— Vara, insula e populată? întrebă Toby.
— E o staţiune de rangul întâi, unchiule. Nu se află niciodată mai puţin de cinci sau şase mii de persoane.
— În vremea noastră, munţii erau de ajuns.
— Acum sunt buni doar pentru burghezii de rând.
— Linia polară face afaceri bune, în acel anotimp?
— Călătorii aleargă cu miile spre Pol.
— Şi pescarii ce fac aici?
— Aşteaptă trecerea marilor bancuri de cod. Ştiţi că acei peşti excelenţi nu se mai găsesc pe coastele Terra Novei?
— Au simţit şi ei nevoia unei înnoiri?
— Aşa se pare. De peste şaizeci de ani, nu se mai arată pe coastele canadiene. Acum frecventează aceste ţărmuri, unde se lasă prinşi în număr foarte mare.
— Sunt pescuiţi cu undiţele?
— Acela e un mijloc învechit. Astăzi nave gigantice, prevăzute cu motoare de o putere extraordinară, vin aici şi aruncă plase lungi de cinci sau şase mile, remorcate apoi rapid până pe uscat. Sezonul pescuitului care dura patru luni în vremea voastră, se termină în câteva zile.
— Totul graţie electricităţii! exclamă Brandok. Câte schimbări în aceşti o sută de ani! Totul se face în stil mare!
— Dacă nu s-ar face astfel, cum ar putea să se hrănească omenirea? Pescuitul s-a împătrit ca volum şi trebuie să-i mulţumim Providenţei că a populat în asemenea măsură oceanele.
Se aşezară la masa pusă de soţia şi de fiicele pescarului. În faţa lor ieşeau aburi dintr-o enormă friptură de ren, pe care o declarară delicioasă.
Devorară apoi o supă de peşte, goliră câteva ceşti cu lapte de ren şi, vântul liniştindu-se puţin, făcură o plimbare prin

împrejurimile micului golf, cu speranţa că vor vedea sosind nava aeriană care trebuia să-i ducă în Europa.
Abia în primele ore ale zilei următoare, gazda lor îi înştiinţă că nava se ivise la orizont. Sorbiră o ceaşcă de ceai şi, îmbrăcându-şi marile şube din blană de urs, se precipitară spre golf, pentru a se bucura de spectacolul sosirii.
Nava zburătoare era acum vizibilă şi brăzda spaţiul cu măreţie, la o sută cincizeci de metri deasupra bancurilor de gheaţă de pe ocean. Semăna cu omnibuzele zburătoare pe care Brandok şi Toby le văzuseră la New York, fiind totuşi mai mare, având o platformă mai întinsă, zece aripi şi patru elice monstruoase, precum şi cârme duble. În partea superioară avea o galerie cu geamuri, rezervată pasagerilor, iar deasupra ei un catarg cu o antenă, probabil un aparat electric pentru transmiterea telegramelor aeriene.
Înaintând cu mare iuţeală, nava ajunsese foarte curând deasupra golfului. Cu tot vântul puternic, descrisese o curbă destul de alungită şi se aşeză uşor într-o incintă construită pe o colină aflată la câteva sute de metri de staţiunea de vară.
— Să mergem acolo fără întârziere, spuse Holker, care-i urmase pe cei doi prieteni, împreună cu pescarul care ducea valizele. „Centaurul” nu stă aici mai mult de un sfert de oră, timp abia suficient pentru a preda poşta şi a descărca alimentele şi tutunul pentru pescari şi pentru gardieni.
Urcară pe colină, intrară în incintă şi se îmbarcară, după ce-şi cumpărară bilete.
La bordul navei aeriene nu se aflau decât şapte oameni: comandantul, doi mecanici, doi timonieri, un steward şi un medic.
Interiorul galeriei era împărţit în patru compartimente. Unul rezervat maşinilor şi echipajului; un dormitor subîmpărţit în mici cabine din tablă uşoară de aluminiu sau dintr-un metal asemănător; sufrageria; biblioteca şi sala pentru conversaţii, cu o orgă electrică menită să-i desfete pe călători.
— Superb! exclamase Brandok, privind mobilele de preţ care împodobeau încăperile. Minunat!
— Şi ceea ce contează, mult mai sigur decât navele care brăzdează oceanele, spuse Holker.
— Când vom fi la Londra? întrebă Toby.

— Nu mai devreme de patruzeci şi şase de ore, răspunse comandantul navei. Trebuie să ajungem, mai întâi, pe coastele Irlandei, pentru a depune în oraşul submarin un ocnaş periculos, care ne-a fost încredinţat de autorităţile norvegiene din Bergen şi care este supus englez.
— Iată o bună ocazie pentru a vizita acel oraş şi chiar uriaşele mori ale Golfstreamului, spuse Holker. Nu credeam că voi fi atât de norocos.
— Nu mai aveţi nimic de îmbarcat? întrebă căpitanul.
— Nimic altceva, domnule, răspunse Brandok.
— Atunci să pornim imediat: e gata să se dezlănţuie un nou ciclon şi nu-mi place să mă opresc aici sau să mă adăpostesc din nou în fiordurile Norvegiei. Din pricina uraganelor, sunt în întârziere cu două zile.
La comanda lui, cele două maşini puternice fuseseră puse în mişcare şi „Centaurul" se înălţase la două sute de metri, salutându-i pe cei de la staţie cu şuierături pătrunzătoare. Se roti de două ori deasupra golfului, apoi porni spre sud-vest, cu o viteză fantastică.
În faţa golfului se întindea o imensă banchiză, brăzdată de canale mai mult sau mai puţin largi, din care emana o lumină intensă, aproape orbitoare, datorată refracţiei acelei mase transparente. În depărtare apărea însă albastrul închis al mării, indicând apele libere ale Atlanticului.
Bine înfăşuraţi în şubele lor de blană, Brandok, Toby şi Holker se instalaseră în afara galeriei, pe micile banchete de la proră, pentru a se bucura cât mai mult de spectacol.
Cu tot volumul ei, nava zburătoare se comporta minunat, întrecându-se cu pescăruşii cei sprinteni şi cu marii albatroşi, care o urmau şi o precedau. Se menţinea pe o linie riguros dreaptă, orientată după busolă, fără să coboare nici măcar un metru. Nu era un balon, ci o adevărată navă, care se supunea mişcărilor celor două cârme care funcţionau asemenea cozilor unor zburătoare.
— O invenţie uluitoare, repeta Brandok, care inspira până în adâncul plămânilor aerul îngheţat, dar dătător de viaţă, al oceanului. Cine ar fi crezut că omul va reuşi să împartă cu păsările stăpânirea spaţiului? Ce sunt faimoşii condori, faţă de aceste nave zburătoare?
— Întrec ele păsările în iuţeală? întrebă Toby.

— Le lasă în urmă fără efort, răspunse Holker.
— Chiar şi fregatele?
— Acestea sunt singurele zburătoare care le întrec, putând să atingă o sută şaizeci de kilometri pe oră.
— Şi albatroşii? întrebă Brandok.
— Cu toate că au o întindere a aripilor de la patru metri la patru metri şi jumătate, nu pot ţine piept fregatelor.
— Aşadar aceste nave zboară cu…
— O sută cincizeci de kilometri pe oră.
— Şi când mă gândesc că, în vremea noastră, ne mândream cu torpiloarele care izbuteau să parcurgă douăzeci şi patru sau douăzeci şi cinci de mile pe oră! exclamă Toby. Ce progrese! Ce progrese!
— Spuneţi-mi, domnule Holker, ce viteză ating navele moderne? întrebă Brandok.
— Cincizeci şi chiar şaizeci de mile.
— Ce fel de maşini au?
— Acţionate de energie electrică.
— Şi forma lor este aceea de odinioară?
— Judecaţi dumneavoastră. Iată acolo, jos, o navă care vine, poate, din insula Urşilor. Vi se pare că seamănă cu cele care străbăteau oceanele din vremea voastră?
Brandok şi Toby se ridicaseră iute în picioare, privind în direcţia indicată de prietenul lor, şi văzură conturându-se la orizont un fel de fus foarte lung, care gonea pe valuri cu foarte mare viteză, fără vreo urmă de fum.
— Nava aceea e „Tangarov “, spuse căpitanul. Vine din Marea Albă şi se duce în Islanda. O navă frumoasă, v-o spune eu, care lunecă asemenea unui rechin. Prova ei nu se teme de gheţuri.
— Într-adevăr, nu seamănă cu navele care brăzdau mările în vremea noastră, spuse Brandok, când căpitanul se îndepărtase. Le-au modificat într-atât constructorii anului 2000?
— În mare măsură, pentru a obţine o iuţeală superioară, un ruliu şi un tangaj mai mici, răspunse Holker. Au dat corpului navei o formă de ţigară foarte ascuţită la proră, iar coverta a dispărut aproape, rămânând doar un turn pentru timonieri. Cum vedeţi, navele moderne sunt mai toate cu corpul pe jumătate sub apă şi fără deschizături în partea superioară, astfel încât, pe furtună, valurile să le măture fără să producă vreun neajuns.

— Ştiţi ce-mi aminteşte forma acestor nave moderne? Submarinele care începuseră să fie folosite în vremea noastră.
— Adevărat, confirmă Toby. Şi cum sunt propulsate? Tot cu elice?
— Da. Şi cu roţi. Sub carenă, în cavităţi speciale, se află opt, zece, până la douăsprezece roţi, care sprijină uneori temeinic elicele de la pupă, spuse Holker. Cu acest sistem dublu, care aminteşte puţin de vechile vaporaşe prevăzute cu roţi, inginerii navali au putut să asigure navelor noastre viteze de cincizeci până la şaizeci de mile pe oră.
— Şi spuneai că nu cunosc ruliul şi tangajul?
— Răul de mare este astăzi aproape necunoscut pe navele modeme şi cele mai formidabile valuri nu izbutesc nici măcar să le clintească.
— De ce? întrebă Toby.
— Pentru că flancurile lor sunt unse cu o substanţă grasă care, întinzându-se încet pe apă, produce acelaşi efect ca uleiul folosit de vânătorii de balene pe timp de furtună.
— Ce n-au inventat aceşti oameni din anul 2000! exclamă Brandok.
— Într-adevăr, lucruri multe şi foarte utile, replică Holker, surâzând.
— Dar corăbii mai există? întrebă Toby.
— De şaptezecei de am nu se mai vede niciuna. Priviţi ce navă frumoasă şi spuneţi-mi dacă nu preţuieşte mult mai mult decât cele care navigau acum o sută de ani.
12
Nave zburătoare şi maritime în clipa aceea, „Tangarov “se încrucişa cu nava zburătoare, pe la babord. Era un fus enorm de oţel, lung de peste o sută cincizeci de metri, cu prora foarte ascuţită, şi larg, în centrul său, de vreo cincisprezece metri.
În locul covertei, era acoperit cu un mare număr de ferestre, prevăzute cu geamuri care trebuiau să fie foarte groase. În centru se afla un turn de metal înalt de patru metri, pe a cărui platformă stăteau, lângă cârmă, doi timonieri. La pupă se ridica un catarg pentru telegrafia aeriană.
Înainta rapid, aproape fără zgomot, lăsând în urmă o dâră foarte albă, care părea uleioasă. Părea, mai curând decât o navă, o balenă lansată cu toată viteza.

În momentul în care trecea pe sub „Centaur11, aparatul electric al acestuia făcu să se audă un clinchet prelung şi înregistrară o depeşă transmisă de timonierii de pe „Tangarov11. Era un cordial „drum bun “adresat călătorilor din văzduh, împreună cu ştirea că gheţurile întrerupseseră navigaţia pe Marea Albă.
— Frumoasă! Splendidă! exclamă Brandok, care urmărea cu privirea nava cea iute. Când va ajunge în Islanda?
— Mâine seară, răspunse Holker.
— În pofida gheţurilor?
I – – Navelor noastre nu le pasă de gheţuri. Le asaltează cu lovituri de pinten şi le stârâmă, oricât de groase ar fi. Sunt adevăraţi berbeci de război, cu o putere nemaipomenită.
— Nepoate, ce s-a întâmplat cu submarinele despre care se vorbea atât de mult în vremea noastră?
— După ce războaiele au devenit imposibile, au dispărut în mare măsură. Mai sunt câteva, folosite pentru explorări submarine şi pentru recuperarea bogăţiilor pierdute în naufragii.
— Ce se întâmplă cu Canalul Panama? întrebă Brandok.
— A fost isprăvit acum optzeci şi cinci de ani.
— Aşadar, acea mare întreprindere a fost dusă la bun sfârşit*.
— De compatrioţii noştri… au fost realizate şi altele de acest fel, pentru a scurta călătoriile navelor: a fost tăiat istmul Corint, care unea Peloponezul cu Grecia, ca şi cel din Malacca, iar acum se săvârşeşte o altă importantă lucrare.
— Care anume?
* În 1903, când a fost scris romanul, lucrările de construcţie a canalului erau întrerupte, fiind încheiate în 1914, deci la o dată apropiată de aceea prevăzută de autor (n.t.).
— Imensul deşert al Saharei e pe cale să devină o mare accesibilă celor mai mari nave. Se lucrează la asta de cinci ani şi peste cinci sau şase luni opera va fi încheiată.
— Ce vă mai rămâne de făcut? întrebă Brandok.
— Aşa cum v-am spus, să menţinem Pământul în echilibru şi să sperăm că savanţii noştri vor izbuti… Clopotul ne cheamă la masă; aerul marin mi-a făcut o foame de lup. Imitaţi-mă, prieteni, şi vă veţi simţi mai bine după aceea.
În vreme ce intrau în sufragerie, nava zburătoare îşi continua cursa către sud-vest, devorând spaţiul cu o viteză de o sută douăzeci de kilometri pe oră.

Oceanul era acoperit de vaste bancuri de gheaţă şi chiar de enorme aisberguri, care proiectau reflexii orbitoare. Ici şi colo se iveau canale în care se mai zărea câte o rarisimă focă, una dintre puţinele scăpate de măcelurile vânătorilor norvegieni şi ruşi.
Cei trei prieteni ajunseseră la sfârşitul mesei, simplă, dar destul de abundentă, când auziră clinchetul aparatului electric. Şi, curând, văzură cum apare comandantul, cu o înfăţişare preocupată.
— Aţi primit o depeşă îngrijorătoare? se interesă Holker.
— Mi-au telegrafâat de la staţia scoţiană de la capul York că o furtună teribilă bântuie de două zile în jurul insulelor britanice. Anul acesta iarna se anunţă a fi foarte aspră.
— Veţi fi constrâns să vă adăpostiţi din nou pe coastele norvegiene?
— Nu vreau să întârzii şi mai mult: voi înfrunta ciclonul.
— Dar nava dumneavoastră va rezista? întrebă Brandok.
— Nu vă faceţi griji, domnilor. „Centaurul11 e construit din oţel de prima calitate.
Nu se scurseră trei ore, când furtuna anunţată de staţia scoţiană se făcu simţită şi în zonele străbătute de nava zburătoare. Cerul se întunecase şi vânturi puternice, adevărate rafale marine, băteau dinspre miazăzi, punând stavilă aripilor şi elicelor „Centaurului”.
Oceanul se spărgea în valuri tot mai înalte, care sfărâmau cu mii de zgomote bancurile de gheaţă coborâte dinspre insula Jan Mayen. Comandantul ordonase mecanicilor să mărească viteza, sperând să evite asalturile iminente ale ciclonului, iar timonierilor să dirijeze nava spre vest, pentru a nu ajunge în centrul furtunii. „Centaurul” era supus totuşi unor asalturi neprevăzute şi era uneori incapabil să reziste rafalelor. De mai multe ori fusese tarât pe o oarecare distanţă spre nord, cu toată împotrivirea aripilor şi a imenselor elice.
— Vom cădea în mare? întrebă Brandok, care privea pe ferestrele compartimentului de la proră.
— Chiar dacă s-ar întâmpla asta, am avea puţin de suferit, răspunse Holker.
— Nu ne-am scufunda?
— Nicidecum, dragă domnule. Inginerii noştri s-au gândit şi la astfel de neplăceri şi au găsit remediul.

— În ce fel?
— N-aţi observat că partea inferioară a platformei e aproape sferică, aidoma celei a şalupelor şi a navelor, având chiar o chilă? în interiorul ei sunt chesoane cu aer, care n-ar lăsa „Centaurul11 să se scufunde.
— Aşa încât aceste nave zburătoare pot să se transforme, la nevoie, în şalupe! exclamă Toby, uluit.
— Care navighează perfect, unchiule, pentru că pupa ascunde, într-o cavitate, o elice de metal, acţionată de aceeaşi maşină care pune în mişcare aripile. Cum vedeţi, nu ne ameninţă niciun pericol, şi chiar căzând, vom putea ajunge în Anglia.
— Poţi să înnebuneşti, spuse Brandok. Oamenii de azi s-au gândit la toate şi au perfecţionat totul.
Furtuna creştea însă, cu fiecare milă străbătută de „Centaur11. Vântul se înteţise, fiind acompaniat zgomotos de urlete, şuierături şi vuiete, suflând când de la sud la nord, când de la est spre vest, ca şi cum Eol şi-ar fi pierdut minţile de tot.
De la înălţime, spectacolul pe care-l oferea oceanul era înspăimântător şi admirabil totodată. Munţi de apă, negri ca cerneala şi cu crestele foarte albe şi aproape fosforescente, se prăbuşeau în toate direcţiile, ricoşând la mare înălţime. Se formau prăpăstii adânci, astupate imediat şi apoi redeschise, din care se auzeau vuiete formidabile, produse de revărsarea tumultuoasă a apelor.
Întreaga zi, „Centaurul14 luptă cu vigoare, când înălţându-se, când coborând, abătut adeseori din drum şi la căderea serii se pomeni împresurat de o ceaţă atât de deasă, încât lămpile cu radiu nu izbuteau s-o străpungă.
— Iată un alt pericol, poate mai mare, spuse Brandok.
— De ce? întrebă Holker.
— Dacă „Centaurul” s-ar întâlni cu o altă navă aeriană, mergând în sens invers, cine ar reuşi să se salveze dintr-o ciocnire între două aparate care înaintează cu o viteză de o sută douăzeci până la o sută cincizeci de kilometri pe oră?
— Nu vă temeţi, replică Holker. Asta se poate întâmpla într-un oraş unde maşinile zburătoare sunt foarte numeroase şi se înalţă de pretutindeni, dar nu deasupra mării.
— De ce nu?
— Fiecare navă zburătoare este prevăzută cu un eofon.
— Ce naiba mai este eofonul ăsta?

— Un aparat simplu, dar foarte preţios, alcătuit din două pâlnii receptoare ale sunetului, separate de o diafragmă centrală. Aceste două pâlnii sunt aplicate pe urechile timonierului şi, când sunt orientate în direcţia undelor sonore emise de un corp oarecare, produc un zgomot de aceeaşi intensitate şi sunt atât de sensibile, încât înregistrează vibraţiile cele mai slabe. Să presupunem că o navă zburătoare se apropie de noi. Zgomotul pe care-l produce deplasând masa de aer şi vibraţiile aripilor se transmit imediat pâlniilor timonierului nostru. Ce face el atunci? Lansează o telegramă care este transmisă pe navă de aparatul electric. Ambele nave se opresc, îşi schimbă ruta şi orice pericol de ciocnire este înlăturat. Ce mai spuneţi acum, domnule Brandok?
Tânărul dădu din cap, fără să răspundă.
Întreaga noapte, uraganul nu se potoli o clipă. Vântul îşi schimbase direcţia spre est, abătând „Centaurul11 destul de departe de ruta lui, până în mijlocul Oceanului Atlantic.
La amiază, când, profitând de o rază de soare, făcu punctul, căpitanul constată că trecuse de Scoţia cu câteva sute de mile.
— Deocamdată, trebuie să renunţăm la speranţa de a debarca în Anglia, îi spuse el lui Brandok. Vântul ne poartă ca şi cum „Centaurul11 ar fi devenit un velier şi n-ar fi prudent să încercăm să-i rezistăm.
— Şi unde vom ajunge?
— Vă sperie o cursă în mijlocul Atlanticului?
— Nu, dacă vântul nu ne va face să ne întoarcem în America. Dorim să vizităm marile capitale ale statelor europene, înainte de a reveni la New York.
— Când ciclonul se va linişti, ne vom relua cursa către Anglia. La Liverpool veţi lua trenul sau nava aeriană care merge la Londra. Veţi întârzia doar câteva zile. Vântul ăsta blestemat va trebui să se schimbe.
Căpitanul se înşela. Uraganul bântui cu extremă furie încă două zile, punând de câteva ori în primejdie „Centaurul11, ale cărui aripi se dislocau puţin câte puţin.
În dimineaţa celei de-a treia zile, când vântul începu în fine să scadă în intensitate, căpitanul le ceru pasagerilor să se refugieze în galerie, pentru a nu fi luaţi de valuri.
— Coborâm pe mare? întrebă Holker.

— Da, domnule, răspunse comandantul. „Centaurul11 se menţine în văzduh cu mari eforturi şi, decât să cădem pe neaşteptate, prefer să cobor.
— Oceanul e agitat, observă Brandok.
— Armătura galeriei poate rezista oricărei încercări, iar geamurile au o grosime de cinci centimetri. Valurile nu vor izbuti niciodată să le spargă. Să devenim marinari, după ce am fost zburători. Noi nu mai suferim de rău de mare.
Intrară în galerie împreună cu echipajul şi cu comandantul, cele două cârme putând fi mânuite şi dinăuntru, iar „Centaurul11 coborî pe valuri. Brandok, Toby şi chiar Holker se temură o clipă că vor sfârşi pe fundul Atlanticului.
Îndată ce se aşeză pe apă, nava zburătoare fu supusă unor zguduituri şi balansuri atât de teribile, încât era de temut că se va răsturna, fără să se mai poată redresa. Îndată ce elicele de oţel ieşiră din cavităţile lor şi se puseră în mişcare, „Centaurul11 îşi recăpătă stabilitatea şi pomi ca o navă oarecare, urcând şi coborând o dată cu valurile. Chesoanele cu aer care îi umpleau carena îl ţineau de minune la suprafaţa apei, mai bine decât un butoi gol. Dar ce zguduituri, din când în când! Şi ce asalturi trebuia să suporte galeria! Talazurile se aruncau asupra ei cu o furie de necrezut, făcând să se cutremure armăturile.
Ce nenorocire dacă geamurile ar fi cedat! Niciuna dintre persoanele închise înăuntru n-ar mai fi rămas în viaţă.
— Ei, drăcia dracului! exclamă Brandok, care se ţinea strâns de un stâlp de susţinere a galeriei, pentru a putea să reziste zguduiturilor. Iată o emoţie care-ţi face pielea de găină. Domnule Holker, nu ne vom încheia cumva călătoria cu o rostogolire în abisurile Atlanticului?
— Nu vă fie teamă; aceste nave sunt minunat construite şi pot să reziste, chiar pe mare, celor mai puternice valuri. Nu vedeţi ce liniştiţi sunt mecanicii şi timonierii? De aici puteţi înţelege că se simt în deplină siguranţă.
— Şi unde ne aflăm? întrebă Toby.
— La nu mai puţin de patru sau cinci sute de mile de coastele Spaniei, îi răspunse căpitanul, care-l auzise.
— Aţi spus ale Spaniei? Voiaţi să spuneţi ale Angliei!
— Nu, domnule. După ce ne-am îndepărtat de coastele engleze, vântul ne-a purtat spre sud, în direcţia insulelor Canare.
— Ne vom întoarce astfel în Europa? întrebă Brandok.

— Sărmanul meu „Centaur “nu mai poate să-şi reia zborul. Priviţi cum valurile îi sfărâmă aripile şi elicele. Dar nu vă îngrijoraţi; mergem cu o viteză de patruzeci de mile pe oră, pentru că maşinile funcţionează. Peste cel mult două zile vom ajunge la Lisabona sau la Cadix şi în acele porturi veţi găsi nave maritime şi aeriene pentru Anglia, câte veţi dori.
— Deci vom fi nevoiţi să trecem prin Golfstream, pentru a ne întoarce în Europa?
— Desigur, răspunse căpitanul.
— Şi vom avea prilejul de a vedea acele faimoase mori?
— Chiar încerc să mă îndrept spre numărul şapte, pentru a mă debarasa de ocnaşul închis în ultima cabină, pe care nu l-aţi văzut încă. Insula aceea se află la douăzeci şi cinci de mile de oraşul submarin portughez Escarios; aş putea deci să evit un drum inutil până acolo.
— Nu, domnule căpitan, spuse Holker. Prietenii mei nu au văzut încă unul dintre acele refugii ale celor mai mari ticăloşi ai lumii. Suntem gata să plătim biletul dublu şi să vă facem un cadou important, dacă ne veţi duce la Escarios.
— Fie, răspunse comandantul, după o scurtă ezitare. Poate voi găsi acolo nişte mecanici care să-mi repare aripile şi elicele „Centaurului41.

13

Morile Golfstreamului

După optsprezece ore, „Centaurul11, care continuase să navigheze, intra în curentul Golfstreamului, la o sută douăzeci de mile spre nord de insula Madeira şi, lucrul cel mai important, ajungea acolo pe un timp splendid, ciclonul îndepărtându-se cu o zi mai devreme.
Se ştie că Golfstreamul e un fluviu gigantic care curge prin Atlantic, fără să-şi amestece apele cu cele ale oceanului, care îl împresoară din toate părţile. În nicio altă zonă a globului nostru nu există un curent atât de minunat. El are un curs mai rapid decât cel al Amazoanelor şi mai impetuos decât cel al fluviului Mississippi şi debitul acestor două fluvii, considerate a fi cele mai mari de pe Pământ, nu reprezintă nici măcar a mia parte din volumul apelor pe care acest curent le transportă zilnic.
Acest fluviul al mării – cum pe drept cuvânt îl numesc navigatorii – îşi are originea în imensa aglomerare de stânci şi de recifuri care alcătuiesc arhipelagul Bahamas, din Marea Antilelor,

străbate tot golful Mexicului, traversează Atlanticul, urcă mai întâi spre nord, coteşte apoi spre est şi atinge coastele Europei, păstrându-şi neatinse apele calde pe care le poartă cu sine pe un traseu de mii şi mii de leghe.
— Acum veţi vedea altă invenţie minunată a savanţilor noştri, spuse Holker, când „Centaurul41 se pomeni în apele Golfstreamului. Veţi vedea ce folos au ştiut să tragă oamenii anului 2000 din acest mare curent care, în vremea dumneavoastră, n-a fost luat în seamă. Pare imposibil ca savanţii de atunci să nu fi fost preocupaţi de forţa uriaşă conţinută de aceste ape.
— Ce-aţi făcut cu acest fluviu al mării? întrebă Toby. Tu mi-ai vorbit de nu ştiu ce mori.
— E adevărat, unchiule.
— La ce pot servi?
— Cum ştiţi, unchiule, toate maşinile noastre funcţionează cu electricitate; avem deci nevoie de o putere enormă pentru giganticele noastre dinamuri. America de Nord avea faimoasele ei cascade; cea de Sud, numeroasele ei fluvii. În Europa, erau puţine cursuri de apă, cu cascade sărace, absolut insuficiente. Ce s-au gândit, atunci, savanţii ei? Au recurs la Oceanul Atlantic şi şi-au aţintit privirile asupra Golfstreamului. Şi, într-adevăr, ce forţe imense se puteau obţine din acel fluviu al mării! Au construit enorme insule plutitoare, din tablă de oţel, prevăzute cu roţi colosale, asemănătoare celor ale vechilor dumneavoastră mori, şi le-au remorcat până în Golfstream, ancorându-le temeinic. Astăzi sunt peste două sute, instalate lângă coastele europene şi cam tot atâtea în Golful Mexicului, menite să furnizeze, aproape fără nicio cheltuială, energia necesară întreprinderilor din America Centrală şi chiar celor de pe coastele nordice ale Guyanei, Venezuelei, Columbiei şi Braziliei.
— Şi cum este transmisă această energie? Prin fire aeriene?
— Nu, unchiule, prin cabluri submarine, asemănătoare celor pe care le foloseaţi în vechime pentru telegrafia transatlantică.
— Ce viteză are curentul Golfstreamului? întrebă Brandok.
— Între cinci şi opt kilometri pe oră, răspunse Holker.
— Şi pot să reziste acele insule uraganelor?
— Sunt solid ancorate şi chiar dacă lanţurile s-ar rupe, oamenii puşi să supravegheze morile n-ar fi expuşi nici unui pericol,

acele insule, sau mai curând acele mari corpuri plutitoare, fiind insubmersibile.
— Şi ce forţă poate furniza fiecare dintre ele?
— Un milion de cai-putere.
— Ce n-au folosit oamenii aceştia! exclamă Toby. Până şi curentul Golfstreamului, pe care noi îl consideram capabil doar să răspândească o căldură binefăcătoare pe plajele Irlandei şi ale Scoţiei. Ce oameni! Ce oameni!
— Domnule Holker, interveni Brandok, în aceşti o sută de ani a suferit curentul Golfstreamului vreo deviaţie?
— De ce îmi puneţi această întrebare?
— Pentru că în vremea noastră exista temerea că deschiderea canalului Panama ar fi trebuit să producă o deplasare a curentului, datorată presiunii apelor Pacificului.
— Nicio deplasare, domnul meu. Cine ar putea să facă să devieze un astfel de fluviu, cu o lăţime de paisprezece până la patruzeci de metri şi o adâncime de şapte sute de metri?
— Aşadar, coastele britanice continuă să resimtă efectele binefăcătoare ale căldurii curentului?
— Dacă n-ar fi aşa, Irlanda, Scoţia şi chiar Anglia s-ar fi transformat în ţinuturi cvasipolare, fiind situate la altitudinea Siberiei.
În clipa aceea, se auzi un strigăt de afară:
— Insula numărul şapte!
— Lată moara cea mare, care aparţine Angliei, spuse Holker.
Ieşiră în grabă din galerie, lucru pe care puteau să-l facă fără să se expună vreunei primejdii, valurile fiind foarte liniştite. La trei sau patru mile spre nord, se vedea o antenă înaltă, ridicându-se deasupra unui turn scund şi masiv, colorat în roşu.
— Antena pentru telegrafia aeriană, spuse Holker.
— Toate morile sunt prevăzute cu astfel de antene? întrebă Brandok.
— Da, ca un mijloc de precauţie. Dacă o furtună rupe lanţurile ancorei şi deplasează insula plutitoare, staţia cea mai apropiată este înştiinţată printr-o depeşă şi cele mai puternice remorchere disponibile se precipită pentru a o readuce la locul său.
„Centaurul”, care înainta foarte repede, ajutat şi de curentul favorabil al Golfstreamului, care în zona aceea curgea cu trei mile şi jumătate pe oră, ajunse lângă moara numărul şapte. Aşa cum spusese Holker, era o enormă platformă plutitoare

circulară, din tablă de oţel, cu o circumferinţă de patru sute de metri, având în centru patru roţi imense, pe care curentul le făcea să se învârtă cu mare viteză. Între roţi se aflau patru clădiri, construite tot din fier, cu un singur etaj, prevăzute cu paratrăsnete; una era magazia de alimente, celelalte – locuinţele paznicilor. Patru rampe dădeau spre mare, fiecare având un troliu care susţinea o şalupă.
Văzând că se apropie nava zburătoare mutilată, cei doisprezece paznici se grăbiră să întrebe, plini de bunăvoinţă, dacă este nevoie de ajutor. Primind un răspuns negativ, îi invitară pe călători să urce pe insulă, pentru a vizita locuinţele şi maşinăria care transmitea în Anglia forţa produsă de giganticele roţi.
Minuscula insulă era foarte curată. Aleile erau mărginite de lăzi de fier pline cu pământ, în care creşteau verze, dovleci, morcovi şi alte vegetale comestibile, sau se uscau, agăţaţi de funii, mari peşti pescuiţi în curent.
— Cum vă simţiţi aici? îl întrebă Brandok pe unul dintre paznicii care-i însoţeau.
— Foarte bine, domnule.
— Nu vă plictisiţi în singurătatea asta?
— Deloc, domnule. Avem mereu ceva de făcut şi apoi ne îndeletnicim cu pescuitul şi chiar cu vânătoarea, întrucât vin aici numeroase păsări marine, care ne oferă fripturi delicioase. Guvernul englez trimite în fiecare lună o navă pentru a ne aproviziona cu alimente şi cu tot ce ne poate fi necesar. Pe deasupra, în fiecare an avem o lună de concediu, pe care o petrecem în patrie. Ce-am putea să ne dorim mai mult?
— Şi cum e cu furtunile?
— Nu ne pasă de ele, domnule, şi nu ne tulbură deloc somnul.
Cei trei prieteni rămaseră câteva ore pe mica insulă plutitoare şi goliră câteva sticle de vin cu paznicii; apoi, pe la ora patru după-amiază, „Centaurul11 îşi reluă cursa către coastele Europei, pentru a-l debarca pe ocnaş în oraşul submarin Escarios.

14
Oraşul submarin

„Centaurul” înainta fără nicio dificultate, ca o adevărată navă maritimă, plutind magnific pe oceanul care continua să fie liniştit, după ultima izbucnire. N-ar fi putut să concureze, desigur, cu veritabilele transatlantice, înzestrate cu o viteză

extraordinară; totuşi, n-ar fi fost cu nimic mai prejos decât cele din urmă cu un secol, pe care le-ar fi putut întrece cu uşurinţă.
Brandok şi Toby erau extrem de încântaţi de călătorie. Se plimbau ore întregi deasupra galeriei, unde se afla o mică punte de metal care ducea de la proră la pupă; inspirau până în adâncul plămânilor sănătoasa briză marină, fumau excelentele trabucuri oferite de căpitan şi, mai ales, devorau mâncărurile, fiind amândoi dotaţi cu un apetit de invidiat. Se simţeau atât de bine pentru că nu mai aveau de-a face cu acele stranii tulburări şi tresăriri nervoase care îi îngrijoraseră în mod deosebit când treceau pe deasupra marilor oraşe americane şi deasupra giganticelor turbine ale Niagarei.
Holker nu-i părăsea o clipă, discutând cu însufleţire despre extraordinarele proiecte ale savanţilor anului 2000 şi dându-le explicaţii asupra miilor de lucruri pe care nu putuseră încă să le vadă, din pricina rapidităţii călătoriei lor.
— Domnule Holker, cum vom găsi Europa? îl întrebă după un dejun Brandok, în vreme ce îşi luau cafeaua pe puntea galeriei. Ca pe aceea de acum un secol, sau au avut loc schimbări politice în diferitele state?
— Multe schimbări, şi asta pentru a menţine pacea între popoare, eliminându-se astfel războaiele pentru totdeauna.
— Ce s-a întâmplat în marea Anglie?
— A devenit o mică Anglie, la fel de bogată şi de întreprinzătoare.
— De ce spuneţi „mică “?
— Pentru că şi-a pierdut toate coloniile, desprinse una câte una de patria mamă. Canada e un stat independent; Australia de asemenea; Africa de Sud nu mai are nimic în comun cu Anglia. Până şi India formează un stat aparte.
— Aşa că marele imperiu colonial… interveni Toby.
— S-a dezintegrat în întregime, spuse Holker.
— Fără războaie?
— Toate coloniile făcuseră o înţelegere secretă pentru a se declara independente în aceeaşi zi, Angliei ne mai rămânându-i altceva de făcut decât să se resemneze, pentru a nu trebui să intre în conflict cu toate.
— Încă din vremea noastră, imperiul începuse să se destrame, spuse Brandok. Şi Rusia?

— A pierdut Siberia, devenită şi ea independentă, cu un rege aparţinând familiei imperiale. Austria a pierdut arhiducatele germane, iar Ungaria, recucerindu-şi independenţa, ocupă acum Turcia europeană.
— Şi arhiducatele?
— Au fost absorbite de Germania, în vreme ce Istria şi Trentino au fost restituite Italiei, împreună cu vechile colonii veneţiene din Dalmaţia.
— Aşa încât Italia…
— Este astăzi cea mai puternică dintre naţiunile latine, recăpătând Malta, Nisa şi Corsica.
— Dar Turcia?
— A fost definitiv respinsă în Asia Mică şi în Arabia, păstrând în Europa doar Constantinopolul, oraş dorit de prea multe naţiuni, care ar fi putut deveni cauza periculoasă a unei pennanente discordii. A, era să uit să vă spun că s-a născut un nou stat.
— Care?
— Polonia, format din provinciile poloneze ale Rusiei, Austriei şi Germaniei. Acum cincizeci de ani, Europa se agita în mod primejdios, existând ameninţarea unui război teribil. Monarhii şi conducătorii republicilor s-au gândit deci să rânduiască mai bine harta europeană, printr-un mare Congres, care s-a ţinut la Haga, sediul arbitrajului mondial. Acolo s-a convenit să se restituie tuturor statelor provinciile care le aparţineau, potrivit unor drepturi geografice şi istorice şi să creeze unul nou, Polonia, care ameninţa să dezlănţuie războiul dintre Rusia, Austria şi Germania. Astfel pacea a fost asigurată, graţie intervenţiei viguroase a confederaţiilor americane şi a fostelor colonii engleze, care şi-au impus punctul de vedere naţiunilor recalcitrante, prea puţin dispuse să piardă vreo parte din posesiunile lor. Acum, pe bătrânul continent european domneşte, de zece lustri, o pace absolută.
— Şi cine rezolvă problemele care s-ar putea ivi?
— Curtea arbitrară de la Haga a fost recunoscută de toate naţiunile lumii. De altfel, cum v-am spus, un război ar fi astăzi imposibil, întrucât ar duce la exterminarea celor două naţiuni beligerante.
— Oh! exclamă în clipa aceea Toby, care se ridicase de pe scaun. Acolo răsare Luna! Ce monstruoasă pare! N-am văzut-o niciodată atât de mare! Să se fi modificat până şi acel satelit?

Holker se ridică şi el.
Începuse să se lase întunericul şi spre răsărit se vedea scânteind, la suprafaţa apei, o jumătate de disc uriaş, care proiecta în jurul său o lumină intensă, uşor albăstruie.
— Credeţi că aceea e Luna! exclamă Holker. Vă înşelaţi, unchiule.
— Dar ce poate fi?
— Cupola oraşului submarin Escarios.
— Aş vrea să ştiu de ce aţi întemeiat oraşe submarine, care trebuie să fi costat sume enorme.
— Pur şi simplu pentru a descotorosi societatea de indivizii periculoşi care-i tulbură liniştea. Fiecare stat posedă unul, cât mai departe posibil de ţărm şi trimite acolo scursura societăţii, hoţii incorigibili, anarhiştii cei mai primejdioşi, criminalii cei mai sângeroşi.
— Păziţi de un mare număr de gardieni?
— Nici măcar unul, dragă unchiule.
— Atunci se vor masacra între ei.
— Nici vorbă. Ei ştiu că, la cea mai mică dezordine, oraşul va fi înecat fără milă.
Această ameninţare a produs efecte nesperate. Frica îmblânzeşte acele fiare, care sfârşesc prin a se domestici cu totul.
— Şi cine-i guvernează?
— Asta-i priveşte pe ei. Îşi aleg şefi şi se pare că, deocamdată, în acele penitenciare domneşte o admirabilă armonie. Mai e un alt motiv care contribuie la a-i face docili.
— Care anume?
— Neîncetata luptă cu foamea.
— Guvernele nu le trimit alimente acelor condamnaţi?
— Nu, doar năvoade, maşini pentru a produce stofe, cizme, veselă şi alte obiecte; le vând navelor care acostează şi cumpără în schimb materiile prime necesare acelor industrii, tutun, alimente etc.
— Uneori trebuie să sufere de foame, spuse Brandok.
— Oceanul le oferă hrană mai mult decât au nevoie. Atraşi de lumina lămpilor care luminează acele oraşe, peştii se îngrămădesc în cantităţi uriaşe. Sunt destui încât să-i săreze şi să-i trimită în Europa şi chiar în America.
— Dar apa?

— Au maşini care le furnizează câtă doresc, prin evaporarea apei din mare.
— Aşa încât ocnaşii nu mai primesc nimic de la societate, spuse Toby.
— Doar forţa necesară pentru a face maşinile lor să funcţioneze, procurată, în cea mai mare parte, de morile Golfstreamului.
— Acele oraşe trebuie să fi costat sume enorme, observă Brandok.
— Nu spun că nu, dar cât profită acum statele şi societatea! Milioanele cheltuite înainte pentru întreţinerea atâtor talhari rămân în casele de bani ale guvernelor. Trebuie să mai adaug că teama de a fi trimişi în oraşele submarine a făcut să scadă imens numărul delictelor.
— Nu vom fi în primejdie intrând, sau, mai exact, coborând în Escarios?
— Nici vorbă. Ei ştiu că orice acţiune agresivă împotriva unui străin ar însemna scufundarea oraşului lor.
— O măsură cam inumană…
— Care-i ţine însă în frâu şi încă cum! Iată că am ajuns. Comandantul trebuie să-i fi înştiinţat pe locuitori despre sosirea noastră: aud aparatul nostru funcţionând.
„Centaurul11 se oprise în faţa imensei cupole, care trebuia să aibă o circumferinţă de cel puţin patru sute de metri, construită din armătură de oţel de o grosime extraordinară şi din plăci rotunde de sticlă, foarte groase şi ele, încastrate solid. Un grătar de fier acoperea întreaga cupolă, pentru a o feri mai bine de izbiturile valurilor şi o galerie ducea de jur împrejur, plină de năvoade puse la uscat.
În vârf, unde părea să se fi ivit o deschizătură, apăruseră doi oameni mai în vârstă, îmbrăcaţi cu haine de stofa grosolană şi încălţaţi cu cizme înalte de marinari.
Căpitanul „Centaurului” acostă cu precauţie nava de una din cele patru scări de fier care duceau în vârful cupolei scânteietoare, invitându-i pe călători să-l urmeze.
— Sunt cunoscut aici, spuse el. Nu aveţi de ce să vă temeţi.
O luă înaintea celor trei prieteni şi îl salută pe unul dintre cei doi oameni, cu politeţe şi familiaritate:
— Bună seara, taică Jao. Cum merg lucrurile pe aici?
— Foarte bine, căpitane, răspunse cel întrebat, ridicându-şi politicos pălăria în faţa celor trei călători.

— Cei pe care-i conduci sunt la fel de liniştiţi?
— N-am de ce să mă plâng. Şi apoi, de ce ar trebui să devină răi? Trăim în belşug şi nu ne lipseşte nimic.
— Domnii aceştia doresc să vă viziteze oraşul. Răspunzi de siguranţa lor?
— Intru totul; sunt bineveniţi.
— E guvernatorul coloniei, spuse căpitanul, întorcându-se către Brandok, Toby şi Holker.
— Urmaţi-mă, domnilor, adăugă ocnaşul, cu un surâs amabil.
— A, trebuie să las aici un expulzat din Europa, supus englez pe care-l vei preda mai târziu unei nave a naţiunii sale, spuse căpitanul. Pe mine mă încurcă, pentru că un ciclon mi-a avariat aripile şi elicele.
— Lăsaţi-mi-l; voi avea eu grijă de el. Să mergem, domnilor; peste o jumătate de oră voi suna stingerea şi atunci toate lămpile vor înceta să mai lumineze.
Îi conduse pe cei trei călători şi pe căpitan în faţa unui fel de puţ care se deschidea în mijlocul cupolei şi unde se afla un ascensor. Îi invită să ia loc pe banchete şi aparatul coborî rapid, trecând printr-un cerc de lămpi cu radiu, care revărsau torente de lumină în toate direcţiile.
Spre vădita uimire a lui Brandok şi a lui Toby, cărora nu le venea să-şi creadă ochilor, se pomeniră într-o vastă piaţă dreptunghiulară, de o sută de metri lungime şi şaizeci lăţime, mărginită în toate părţile de frumoase construcţii cu acoperişuri de zinc, împărţite în mici compartimente – camerele destinate ocnaşilor. În spatele lor se vedeau altele, prevăzute cu volanţi şi cu tuburi de metal. În piaţă era un talmeş-balmeş de butoiaşe, prăjini şi năvoade.
— Întregul meu oraş se află aici, spuse guvernatorul.
— Câţi locuitori are? întrebă Toby.
— Sunt o mie două sute şaptezeci de clădiri şi douăzeci de ateliere, în care lucrează cei care nu se ocupă cu pescuitul.
— Pe ce este aşezat oraşul? întrebă Toby.
— Pe vârful unei insuliţe scufundate, la o adâncime de cincisprezece metri.
— Şi nu se zdruncină când afară bântuie furtuna?
— Deloc, domnule; pereţii, construiţi din plăci de oţel prinse în armături foarte solide şi susţinuţi de enorme coloane de fier înfipte adânc în stâncă, pot să suporte orice izbitură. Şi apoi

trebuie să ştiţi că, la opt sau zece metri sub nivelul mării, valurile nu se fac simţite. Cupola suportă asaltul lor şi poate să le sfideze rămânând nevătămată.
— Nu e minunat totul, domnule Brandok? întrebă Holker.
— E o lume nouă, răspunse americanul. Nu m-aş fi aşteptat să văd, după numai o sută de ani, atâtea noutăţi extraordinare!
Căpitanul „Centaurului14 îl privi uimit:
— Aţi spus o sută de ani?
— Glumeam… Spune-mi, supuşii dumitale te ascultă întotdeauna?
— Eu nu le ordon niciodată să facă un lucru sau altul, răspunse şeful oraşului submarin. Cine nu munceşte nu mănâncă, aşa că toţi sunt constrânşi să se ocupe cu ceva, fără ca eu să le-o impun.
— N-au fost niciodată răzvrătiri? întrebă Toby.
— La ce bun? Eu nu sunt rege, nu reprezint nicio putere. Dacă nu sunt mulţumiţi de mine, îmi cer să las locul altuia şi totul se sfârşeşte aşa.
În clipa aceea, un bubuit surd se repercută în interiorul imensei cupole, făcând să vibreze plăcile de sticlă.
— Acesta e un tunet, spuse căpitanul „Centaurului14, al cărui chip se înnegurase. Să avem oare parte de toate ghinioanele?
— Ne aflăm în perioada schimbării alizeelor şi vremea se înrăutăţeşte dintr-un moment într-altul.
Micul grup luă loc în ascensor şi în scurt timp ajunse pe imensa cupolă.
Atlanticul căpătase un aspect urât, iar cerul unul şi mai urât încă. Dinspre apus veneau talazuri mari şi nori întunecaţi înaintau cu o iuţeală vertiginoasă. Tunetul răsuna puternic în depărtare.
— Un adevărat uragan e gata să se dezlănţuie, domnii mei, spuse căpitanul. Cu o navă atât de avariată, nu îndrăznesc să reiau drumul spre Europa.
— Vom fi aşadar nevoiţi să ne petrecem noaptea aici? întrebă Brandok.
— Avem paturi comode şi pot să vă ofer şi o cină gustoasă pe bază de peşte, se înţelege, spuse Jao. Vă asigur că oamenii mei nu vă vor supăra cu nimic.
— Ceea ce mă preocupă este nava mea, spuse căpitanul. Valurile ar putea s-o izbească de cupolă.

— Fundul mării e solid în jurul stâncii şi ancorele dumneavoastră vor rezista.
— Mai e ceva care mă nelinişteşte. Oamenii dumitale dorm totdeauna, în timpul nopţii?
— De ce mă întrebaţi? replică Jao, uimit.
— Mai întâi răspunde-mi.
— Când bântuie furtuna şi Luna nu se vede, preferă să se odihnească, pentru că ar arunca năvoadele fără folos. În noaptea asta urâtă, nu se vor da jos din pat.
— Îmi garantezi asta?
— Răspund pentru ei.
— Problema este că transport o încărcătură de alcool, destinat nu ştiu căror combinaţii chimice.
— Nimeni nu ştie de ea, deci puteţi dormi liniştiţi. Şi apoi, supuşii mei, cum îi numiţi dumneavoastră, trebuie să-şi fi pierdut obişnuinţa de a bea, pentru că vânzarea de băuturi spirtoase este strict oprită aici. Nava care ar furniza astfel de băuturi ar fi imediat confiscată de veghetori.
— Cine sunt aceştia? întrebă Brandok, care era cel mai curios dintre toţi.
— Nave speciale aparţinând tuturor naţiunilor, însărcinate să vegheze pe toate oceanele şi să-i ajute pe navigatori… Domnilor, vreţi să acceptaţi o cină şi un pat, în modesta mea căsuţă? Ar putea fi periculos să dormiţi la bordul „Centaurului44, cu uraganul acesta care se apropie.
— Şi oamenii mei? întrebă căpitanul.
— După ce vor fi ancorat temeinic nava, vor coborî şi ei în oraşul submarin. Voi face să fie găzduiţi de câţiva ocnaşi care se bucură de stimă.
— Grozavă stimă, mormăi Brandok.
— Să mergem, domnilor, spuse Jao.
Uraganul se dezlănţuise cu o furie nemaipomenită. Rafale de vânt măturau oceanul, ridicând valuri gigantice, care se spărgeau, cu bufnituri şi vuiete înspăimântătoare, de pereţii şi cupola oraşului submarin.
Puternic zdruncinat, „Centaurul44 sălta ca o minge de gumă, cu toate că îşi aruncase ancorele.
— Groaznică noapte, spuse căpitanul, dând din cap. Nu ştiu dacă biata mea navă va putea să reziste.

După ce ordonă echipajului să o părăsească imediat şi să-i urmeze, luară loc în ascensor şi coborâră în mica piaţă, care era încă splendid luminată şi unde se aflau mai mulţi ocnaşi, ocupaţi să-şi cârpească năvoadele, ca să le poată folosi îndată ce oceanul se va fi liniştit.
Jao îşi conduse oaspeţii spre o frumoasă căsuţă construită din tablă de fier, împărţită în patru cămăruţe, care semănau mai mult a cabine, spaţiul fiind prea preţios în acel straniu oraş pentru ca vreun locuitor să-şi permită luxul de a avea încăperi mai mari.
Jao îi introduse în biroul său, care slujea şi drept sufragerie, îi invită să ia loc şi le servi el însuşi (neavând servitori, pentru că nici guvernatorul nu se putea bucura de prerogative speciale) peşti delicioşi, gătiţi în acea dimineaţă, şi pâinişoare. Cu toate că era compusă numai din produse ale mării, cu garnitură de mici alge marine gătite cu pricepere şi cu o singură sticlă de vin, păstrată poate de Jao pentru un prilej deosebit, cina fu apreciată de navigatorii de pe „Centaur14, cărora nu le lipsea pofta de mâncare.
Fiind prea obosiţi, guvernatorul îi conduse în camera care le era destinată, o altă cabină, care abia era în stare să-i primească pe Brandok, Toby şi Holker.
Căpitanul „Centaurului44 îi părăsise, pentru a vedea cum evoluează uraganul şi pentru a-şi pune în siguranţă măcar echipajul.
— Ei bine, Toby – spuse Brandok, când rămaseră singuri –, se pare că lumea s-a schimbat, dar că natura n-a pierdut nimic din violenţa ei. Aceşti oameni moderni, cu adevărat minunaţi, n-au reuşit s-o pună în lanţuri.
— Cine ştie dacă nu vor izbuti, cândva, să realizeze şi acest miracol. Aşa cum, în vremea noastră, am ştiut să întemniţăm fulgerul, într-o zi sau alta, aceste fiinţe extraordinar de puternice vor sfârşi prin a pune la treabă până şi furiile oceanelor şi impetuozitatea vânturilor. Sunt ferm convins că nimic nu va mai fi imposibil pentru savanţii anului 2000.
— În aşteptarea acestei reuşite, am să dorm, spuse Brandok. Nu ştiu cărui fapt se datoreşte acest lucru, dar de câtva timp sunt adesea epuizat şi simt chiar nişte ciudate perturbări în creier. Când mă trezesc dimineaţa, nervii mei vibrează ca şi cum ar fi supuşi unor descărcări electrice. Tu, care acum o sută de ani ai

fost medic, ai putea să-mi explici aceste fenomene? îţi mărturisesc sincer că uneori mă înspăimântă.
— Eu nu mai fac doi bani, în comparaţie cu medicii moderni, oftă Toby. Le atribui totuşi marii tensiuni electrice care domneşte pe această biată planetă. Sper că vei reuşi să te obişnuieşti.
Se aruncară în paturi, stinseră mica lampă cu radiu şi închiseră ochii, în vreme ce, departe, tunetul bubuia atât de puternic, încât făcea să vibreze geamurile cupolei.
Dormeau de câteva ore, când fură treziţi brusc de un urlet înfricoşător şi de un vacarm îndrăcit. Toby sărise primul din pat, reaprinzând lampa.
— Ce e? întrebă Brandok, îmbrăcându-se rapid.
— Să fi cedat cupola? strigă Holker, înspăimântat.
— Nu ştiu, răspunse Toby, nu mai puţin impresionat. Oricum, trebuie să fie ceva grav.
În clipa aceea, uşa se deschise şi căpitanul „Centaurului11 se precipită în cameră, ţinând în mână un mare revolver electric.
— Ocnaşii au înnebunit! urlă el. Urmaţi-mă imediat!
— Nebuni! exclamară Brandok, Toby şi Holker. Explicaţi-ne!
— Tăceţi… mai târziu! Fugiţi înainte să aibă loc un măcel!
Cei trei prieteni ieşiră în fugă din căsuţă, fără să mai pună alte întrebări. Jao îi aştepta. Bietul om îşi smulgea părul din cap şi blestema în mai multe limbi.
Lămpile fuseseră reaprinse în mica piaţă şi sub fulgerările de lumină intensă se vedea cum se agită locuitorii oraşului marin. Căpitanul avusese dreptate să spună că înnebuniseră cu toţii. Urlau, săreau în sus, se băteau între ei, se aruncau la pământ, rostogolindu-se într-un zgomot teribil, produs de drugii de fier cu care izbeau furioşi în pereţii metalici care-i apărau de invazia apelor oceanului.
— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Toby.
— Lucrul de care mă temeam, răspunse căpitanul. Nu simţiţi mirosul?
— Ba da, oraşul e îmbibat cu alcool.
— Alcoolul meu, pe care trebuia să-l transport la Hamburg şi pe care ticăloşii ăştia l-au furat.
— Şi „Centaurul14? întrebă Brandok.
— N-am habar. Nu ştiu dacă mai pluteşte sau s-a scufundat.
— Şi marinarii dumneavoastră?
— Nu i-am mai revăzut.

— Prieteni, spuse Toby, nu ne rămâne decât să fugim, înainte ca toţi aceşti nemernici să devină nebuni furioşi. Cât timp vor avea alcool vor continua să bea şi ar putea deveni periculoşi. Să ne salvăm cât putem mai repede.
O luară prin spatele caselor, îndrumaţi de bătrânul Jao, care plângea de mânie şi se îndreptară spre ascensor, în vreme ce ocnaşii, care nu încetau să golească butoiaşe de alcool, se dedau unui dans dezordonat. Din fericire, ascensorul se afla destul de departe de piaţă şi nu fusese avariat. Fără ajutorul nimănui, cei cinci oameni săriră în el şi, în câteva secunde, ajunseră pe cupolă.
Un uragan înspăimântător bântuia Oceanul Atlantic. Talazuri înalte cât munţii se năpusteau, cu vuiete înfricoşătoare, asupra balustradelor de fier, răsucindu-le ca şi cum ar fi fost de cositor, şi rafale teribile de vânt treceau pe deasupra oraşului submarin, cu şuierături asurzitoare. Un nor negru ca smoala gonea fără frâu pe cer, dezlănţuind fulgere şi tunete. Cei cinci oameni înaintaseră către partea sudică a cupolei, ţinându-se strâns de balustrade, pentru a nu fi smulşi de vântul care dobândise o viteză incalculabilă, când un om se ivi aproape de picioarele lor, strigând:
— Înapoi, derbedeilor, sau vă omor!
— Katterson! exclamă comandantul.
— Dumneavoastră, căpitane? răspunse cel care nu era altul decât pilotul navei aeriene. Credeam că v-au ucis.
— Nu încă. Unde este „Centaurul11? Mai rezistă?
— „Centaurul11 a dispărut, căpitane, împreună cu talharul pe care-l debarcasem şi cu o duzină de ocnaşi.
— Şi marinarii?
— Au fost surprinşi în somn, făcuţi prizonieri şi mi se pare că, nu ştiu dacă de bunăvoie sau pentru a-şi salva viaţa, s-au alăturat locuitorilor acestui oraş blestemat, pentru că, înainte de a fugi sus, i-am văzut bând împreună cu ei.
— Şi nava mea a dispărut?
— Au plecat cu ea, după ce au descărcat toate butoiaşele cu alcool. Dacă am înţeles bine, în vreme ce noi dormeam, ocnaşii au complotat pentru a pune stăpânire pe încărcătură şi a face un chef grozav. Prizonierul nostru, mai viclean decât ceilalţi, s-a îmbarcat cu câţiva prieteni pe care i-a găsit aici şi a pornit în larg.

— Şi noi ce vom face acum? întrebă Brandok, care nu părea totuşi prea impresionat.
— Vom fi nevoiţi să aşteptăm trecerea vreunei nave, răspunse căpitanul. Nu v-aş sfătui să coborâţi din nou, atâta vreme cât nebunii aceia mai au alcool.
— Era mult la bord? întrebă Toby.
— Treizeci de tone.
— Cât să bea pe săturate timp de o săptămână, spuse Brandok. Bună treabă, dacă o navă nu va veni să ne scoată din încurcătură.
— Şi să vă răzbune, adăugă bătrânul Jao. Cum v-am spus, guvernele Europei şi Americii nu sunt prea tandre cu locuitorii oraşelor submarine.
— Cum îi vor pedepsi? întrebă Toby.
— Inecându-i pe toţi. Justiţia este expeditivă astăzi.
— Jao, n-ai putea încerca să-i linişteşti pe demenţii aceia? întrebă căpitanul.
— O dată dezlănţuiţi, nu se mai potolesc şi dacă m-aş înfăţişă şi aş încerca să fac apel la raţiune, m-ar ucide pe loc. V-am spus că guvernatorii acestor penitenciare au o autoritate foarte relativă.
— Atunci, înainte să le vină cheful de a pune mâna şi pe noi, să-i împiedicăm să ajungă aici sus, spuse Brandok.
— Dacă scoatem din funcţiune ascensorul, nu vor veni să ne atace, replică Jao. Cupola este prea înaltă ca să poată ajunge aici şi pereţii metalici sunt perfect netezi. Ah! Bietul de mine! Nu mă aşteptam la o asemenea revoltă!
— Dă vina pe furtuna care ne-a împiedicat să ne continuăm drumul, spuse Toby.
— Şi pe încărcătura navei mele, adăugă căpitanul. Dar deocamdată să ne preocupe doar cum să rezistăm izbiturilor uraganului. Când va răsări soarele, vom vedea ce se poate face pentru a părăsi acest deloc plăcut oraş submarin şi pe foarte periculoşii săi locuitori.
Se retraseră către partea cea mai înaltă a cupolei, scoaseră ascensoml din locaşul său, pentru a fi mai siguri că ocnaşii n-aveau cum să-l coboare, şi începură să privească în jos prin larga deschizătură.
Beţia ajunsese la culme şi din oraşul submarin se ridica un damf atât de puternic, încât era greu de suportat. Ocnaşii, care

continuau să dea cep butoiaşelor, râdeau ca nişte nebuni şi păreau să nu mai ştie ce fac. În vreme ce grupuri dansau cu furie în piaţă, sărind ca nişte capre, ciocnindu-se, trântindu-se pe jos cu zecile deodată, alţii, cuprinşi de o neaşteptată furie a distrugerii, dărâmau casele, aruncând în aer paturi şi mese, sfaşiau năvoadele, rupeau în bucăţi uneltele de pescuit, urlând şi hohotind.
Din când în când, dansatorii şi distrugătorii se încăierau şi atunci o adevărată grindină de pumni şi de lovituri de ciomag cădea de pretutindeni. Capetele sparte erau prea multe pentru a putea fi numărate.
— Dacă aceşti descreieraţi ar putea să urce, ar sfărâma până şi geamurile cupolei, spuse Toby.
— Ar reuşi să disloce pereţii de fier ai oraşului? întrebă Brandok, îngrijorat.
— Nu vă temeţi, răspunse Jao. Sunt foarte groşi, iar ocnaşii nu au nici ciocane, nici alte instrumente potrivite.
— N-am mai văzut un asemenea dezmăţ, spuse căpitanul „Centaurului “. Dacă vor continua să bea, oamenii aceia vor transforma oraşul într-un adevărat ospiciu. Cum se vor sfârşi toate acestea? Mărturisesc că nu sunt deloc liniştit. Nu puteam spera decât în apariţia providenţială a vreunei nave. Din nenorocire, ne aflăm în afara rutei obişnuite a celor care merg din Europa în America. Dar să nu ne pierdem nădejdea.
Se întinseră în mijlocul platformei, unul lângă altul, aşteptând ivirea aurorei.
Uraganul devenise teribil. Era o furie de apă şi de vânt care se repezea asupra calotei, cu o violenţă nemaiîntâlnită. Talazuri gigantice se frângeau de pereţii oraşului, imprimând întregii mase oscilaţii care-i îngrijorau serios pe căpitanul „Centaurului” şi pe pilot, buni cunoscători ai mâniilor Atlanticului.
Din când în când, cu toate că era solid fixat de stânca submarină şi susţinut de enorme coloane de oţel, oraşul era zguduit puternic, ca şi cum ar fi fost gata să fie smuls şi dus departe. Nici cei trei americani nu erau liniştiţi, cu toate asigurările lui Jao.
— Dacă s-ar desprinde de stâncă? întrebă Brandok, la un moment dat. Ce s-ar întâmpla cu noi?
— Ar fi sfârşitul tuturor, răspunse căpitanul.

— Nicidecum, replică Jao, care nu părea deloc îngrijorat. Oraşul e ca un imens cheson de fier şi ar pluti foarte bine…
— Acum respir ceva mai liniştit, spuse Brandok. Ideea de a-mi încheia călătoria în fundul mării nu-mi surâdea deloc, chiar dacă…
O înjurătură a pilotului îl întrerupse.
— Ce este, Tom? întrebă căpitanul.
— Vă spun că dacă ne mai izbeşte un val ca acela care a trecut acum, oraşul nu va rezista. Am auzit bufnituri. Să fi cedat coloanele de oţel?
Îşi încordară auzul, dar zgomotul produs de tunetele bubuind în mijlocul norilor foarte groşi şi cel care urca din puţul ascensorului erau atât de puternice, încât nu se putea desluşi altceva.
— Poate că te-ai înşelat, Tom, spuse căpitanul.
— Poate. Dar aş dori să mă asigur.
— Am putea încerca să ajungem la balustradă, dacă mai există.
— Veţi fi luat de valuri, domnule, spuse Brandok.
— Eu şi Tom le cunoaştem de multă vreme şi nu ne vom lăsa surprinşi… Vino, pilotule!
Se aşezară pe brânci şi, fără să ia seama la sfaturile celor trei americani şi ale lui Jao, se îndepărtară tarându-se, ţinându-se cu putere de traversele de oţel care slujeau drept sprijin plăcilor de sticlă.
Zgomotul produs de continua spargere a valurilor devenise teribil. Erau momente în care întreaga cupolă părea gata să se disloce în urma acelor izbituri puternice.
Absenţa căpitanului şi a pilotului fu foarte scurtă. Ei se întoarseră iute, prin perdeaua de spumă care acoperea cupola.
— Ei, cum e? întrebară, neliniştiţi, cei trei americani şi Jao.
— Stâlpii de oţel se prăbuşesc, unul câte unul, răspunse căpitanul.
— Atunci vom fi duşi de valuri, spuse Brandok.
— Da – dacă uraganul nu se potoleşte.
— Speraţi că oceanul îşi va domoli furia turbată?
— Dimpotrivă, mă tem că ia naştere un ciclon înspăimântător.
— Şi nemernicii aceia de jos continuă să se distreze! exclamă Toby.
— Lasă-i să crape, spuse Brandok.
— Numai de nu ne-am îneca şi noi!

— V-am spus că, şi dacă oraşul ar fi smuls de pe stâncă, n-am fi în pericol, cel puţin până când am întâlni o altă stâncă, de care să se sfarme. Dar în această zonă a oceanului stâncile sunt rare, nu-i aşa, căpitane?
— Nu e niciuna până la Azore, aşa că am putea parcurge peste trei sute de mile fiind absolut siguri că nu ne vom izbi de ceva.
În clipa aceea, se auzi un zgomot formidabil. Un talaz colosal se prăbuşise asupra oraşului submarin, zdruncinându-l atât de violent, încât îi trânti unul peste altul pe cei trei americani, care se ridicaseră ca să vadă dacă dezmăţul ocnaşilor se sfârşise sau mai continua.
— Mi se pare că acest cheson de oţel s-a deplasat, spuse căpitanul.
Zgomotul înspăimântător părea să fi fost auzit şi de beţivani, pentru că zbieretele lor încetaseră brusc.
Jao aruncase în jur o privire rapidă.
— Da, spuse el. Oraşul s-a deplasat. Stâlpul de oţel care-i slujea drept principal sprijin nu se mai vede. A fost luat de val.
— Ce veste liniştitoare! exclamă Holker. Ce se va întâmpla acum?
Nimeni nu răspunse. Toţi priveau cu îngrijorare valurile care, reflectând lumina intensă a lămpilor cu radiu, păreau mase de bronz topit. Deşi încurajaţi de cuvintele lui Jao, care trebuia să ştie foarte bine cât de rezistent era acel straniu penitenciar, o profundă îngrijorare pusese stăpânire pe toţi. S-ar fi zis că nu mai respirau şi că inimile lor încetaseră să mai bată, atât de mare le era neliniştea. Acea enormă cutie metalică avea să plutească într-adevăr sau avea să se scufunde ca o masă inertă?
Tunetul bubuia mereu în adâncurile cerului, întrccându-se eu înspăimântătorul vuiet al valurilor şi cu urletele diabolice ale vântului.
Jos, în oraş, vacarmul încetase.
Din când în când, cupola era supusă unor noi asalturi. Cu toată grosimea lor enormă şi cu toată rezistenţa traverselor de oţel, erau oare geamurile pe punctul de a ceda?
Deodată, un nou şi mai formidabil talaz se prăbuşi, cu o furie irezistibilă, asupra penitenciarului, smulgându-l cu totul din stâncă şi ducându-l cu sine, prin dese perdele de spumă.

Aproape în aceeaşi clipă, se auzi vocea căpitanului, acoperind înfricoşătoarele urlete ale ciclonului:
— Plutim!... Ţineţi-vă bine!...

15
Traversând Atlanticul

Bătrânul Jao oare se înşelase? Dacă noua societate a anului 2000 se gândise să-i închidă pe indivizii periculoşi în acele stranii oraşe submarine, eliminând din bugetul ei cheltuielile de întreţinere a unor fiinţe inutile, le procurase totuşi aziluri sigure, de o soliditate pe care se putea conta, pentru a nu-i expune unei morţi neîndoielnice. Aşa că oraşul submarin, smuls de pe stâncă de asaltul valurilor, devenise un oraş plutitor, lăsat, ce-i drept, la cheremul capriciilor curenţilor şi vânturilor, dar putând să aştepte întâlnirea cu o navă maritimă sau zburătoare, cu condiţia ca vreo furtună să nu-l izbească de vreun obstacol. În asta consta primejdia.
Apa de băut n-avea să lipsească, puternicele distilatoare electrice putând să o furnizeze în mari cantităţi; hrana de asemenea, existând un mare număr de năvoade şi se ştie că oceanele sunt mult mai bogate decât mările.
Din păcate, uraganul nu dădea semne că ar vrea să se potolească. Nici valurile, nici vântul nu se linişteau, ameninţând să ducă oraşul plutitor în mijlocul Atlanticului, pentru că furtuna venea dinspre răsărit.
Giganticul cheson de oţel, după ce se cufundase, se ridicase imediat la suprafaţă, legănându-se teribil şi rotindu-se în jurul propriei axe. Dacă stâlpii de oţel cedaseră izbiturilor puternice ale valurilor, cupola rezistase uimitor de bine cufundării şi mai bine încă rezistaseră cei trei americani, căpitanul şi Jao.
Ţinându-se cu putere de traverse, ei aşteptaseră ca oraşul să revină la suprafaţă, opunând o rezistenţă disperată valurilor.
— Credeam că ne-a sunat ceasul, spuse Brandok, după ce inspirase adânc. Dar tu, Toby?
— Eu mă întrebam dacă sunt încă viu sau dacă navighez pe sub Atlantic.
— Sper că eşti mulţumit de inginerii care au construit această cutie colosală.
— Oameni minunaţi, dragul meu. În vremea noastră, n-ar fi fost capabili de astfel de lucruri.
— Sunt absolut convins. Căpitane, încotro ne împinge furtuna?

— Spre sud-vest.
— Sunt insule în această direcţie?
— Azorele.
— Ne vom zdrobi de ele?
— Asta depinde de cât va dura uraganul.
— Nu vi se pare că este pe cale să se potolească?
— Nicidecum. E la fel de puternic şi mă tem că ne va face să dansăm încă mult timp. Suferiţi de rău de mare?
— Nu.
— Atunci e bine.
— Şi dacă, peste câteva zile, lădoiul ăsta se va zdrobi de vreo insuliţă, va fi şi atunci bine? întrebă Holker, râzând.
— N-am întâlnit încă stânca aceea, aşa că, până ce-o vom întâlni, n-avem niciun motiv să ne alarmăm, răspunse căpitanul „Centaurului". E însă un alt lucru care mă preocupă destul de mult.
— Care?
— Răspunsul trebuie să mi-l dea domnul Jao.
— Spuneţi, căpitane.
— Supuşii dumitale au provizii?
— Doar pentru două sau trei zile.
— Şi noi?
— Înainte de declanşarea uraganului, erau mulţi peşti puşi la uscat de-a lungul balustradelor, dar cred că valurile i-au luat pe toţi.
— N-am putea obţine de la ocnaşi?
— Poate, când se vor fi săturat de băutură, răspunse Jao. Sunt totuşi câteva năvoade într-o mică încăpere din cupolă.
— Dar niciun distilator, pentru a ne procura apa necesară.
— Aici sus, nu.
— Suntem deci în pericol să murim dacă nu de foame, atunci de sete, supuşii dumitale putând să refuze să ne furnizeze apă. Iată lucrul de care mă temeam.
— Avem ascensorul, căpitane, spuse Jao.
— Care ne va oferi un prilej excelent de a fi ucişi de nebunii aceia. Eu nu voi coborî în oraş pentru a cere apă unor ticăloşi. Apropo, oare ce fac? Şi-or fi dat seama că temniţa lor a pornit prin Atlantic?
— Aş paria că nu, spuse Toby.
— Or fi dormind? se întrebă Brandok. Nu le mai aud ţipetele.

— Să mergem să vedem, spuse căpitanul. Sunt curios să ştiu dacă mai beau şi mai dansează.
Se îndreptară spre puţul ascensorului. Lămpile cu radiu continuau să lumineze, dar în interiorul oraşului plutitor domnea o tăcere adâncă.
În piaţă, în mijlocul unui mare număr de butoiaşe şi al unor resturi de tot felul, dormeau grupuri de ocnaşi, doborâţi de teribila beţie. Alţii zăceau între casele aproape distruse, rămase fără acoperişuri. Un damf oribil urca prin deschizătură.
— Domn buştean, constată Brandok.
— Cred şi eu, după un astfel de dezmăţ! replică Toby. Un butoi cu amoniac n-ar fi de ajuns pentru a-i repune pe picioare.
— Iar noi vom profita de somnul lor, spuse Jao.
— În ce scop? întrebă căpitanul „Centaurului11.
— Pentru a face o provizie de apă, domnule.
— Eşti un om minunat… Cine va coborî?
— Eu.
— Şi dacă te ucid?
— Nu este nicio primejdie, interveni Toby. Nemernicii aceia nu se vor trezi mai devreme de douăzeci şi patru de ore.
— Şi marinarii mei – să fi fost omorâţi? se întrebă căpitanul.
— Văd câţiva în piaţă, spuse pilotul. N-au putut rezista tentaţiei unei beţii colosale şi au pactizat cu ocnaşii. Nu mai contaţi pe ei.
— Mizerabilii!
— Sunt toţi irlandezi şi ştiţi ca şi mine cât beau oamenii ăştia, când au ocazia.
— Să nu pierdem timpul, spuse Jao. Ajutaţi-mă, domnilor!
Ascensorul fu reinstalat la locul său şi fostul guvernator coborî în oraş, însoţit de pilot. Prima lor grijă fu să desfunde butoiaşele cu alcool care nu fuseseră încă golite, punând astfel capăt acelei orgii periculoase; apoi făcură rost de o ladă cu peşte uscat şi de un butoiaş cu apă dulce.
Niciun ocnaş nu se trezise. Cei peste trei sute de ticăloşi rămăseseră nemişcaţi şi sforăiau atât de tare, încât făceau să vibreze până şi geamurile cupolei.
Ascensorul urcă din nou şi fu ridicat din puţ, ca să nu poată fi utilizat de cei de jos.
— Acum putem să aşteptăm întâlnirea cu o navă, spuse Jao. Cel puţin cincisprezece zile nu vom fi în pericol de a muri de foame şi de sete.

— Şi supuşii dumitale vor avea de ajuns pentru a rezista atâta vreme? întrebă Brandok.
— Să crape toţi! Sunt nişte mizerabili care nu merită nicio milă! răspunse Jao, furios. Nu mă voi mai ocupa de ei.
— Ba mă tem că vom fi nevoiţi să ne ocupăm, chiar serios, replică Brandok. Când se vor trezi şi vor simţi cum le dansează oraşul pe valuri, vor voi să urce şi ei, făcându-ne multe necazuri.
— Vă împărtăşesc opinia, domnule, declară căpitanul. Vom avea furtuna deasupra capetelor şi pe nebunii aceia sub noi. Prevăd că plimbarea noastră prin Atlantic nu va fi prea plăcută. Cine ştie! Să aşteptăm răsăritul soarelui, pentru a putea aprecia mai exact violenţa şi durata ciclonului.
Oraşul plutitor ieşise destul de mult din apă, după desprinderea de pe stâncă şi nefiind niciun pericol ca valurile să ajungă până la vârful cupolei, cei şase oameni se tolăniră lângă orificiul ascensorului, ca să aibă parte, dacă era posibil, de câteva ore de somn. Enorma ladă metalică era supusă însă unor izbituri atât de teribile şi de bruşte, încât era cu neputinţă să dormi ca lumea. Valurile care urmau valurilor, cu o furie tot mai mare, o zgâlţâiau teribil şi o făceau, uneori, să se învârtească în jurul ei, fiind lipsită de cârme. Din când în când, se cufunda greoaie, ca şi cum ar fi fost gata să dispară pentru totdeauna în abisurile Atlanticului; apoi se ridica brusc, cu mii de zgomote stranii, care-l impresionau îndeosebi pe Brandok, ai cărui nervi păreau, de câtva timp, puternic zdruncinaţi. Uneori se înălţa pe crestele valurilor, legănându-se înfricoşător, apoi cobora, cobora cu o iuţeală vertiginoasă, rotindu-se ca o sfârlează.
Şi uraganul, în loc să se linişească, îşi sporea intensitatea. Fulgere orbitoare se iveau neîncetat, într-un crescendo terorizant, urmate de tunete formidabile care se răsfrângeau sinistru până în interiorul oraşului, făceau să vibreze pereţii de metal, fără să-i trezească pe beţivani.
Întreaga noapte, enorma masă oscilă şi se roti, bătută necontenit de valurile care o purtau mai curând spre Marea Sargaselor decât spre Azore, cum crezuse la început căpitanul.
În sfârşit, pe la ora patru dimineaţa, o licărire de lumină se zări printr-o spărtură a norilor de furtună. Atlanticul oferea un spectacol impresionant. Mase de apă, acoperite de spumă, se încălecau turbate, ciocnindu-se şi sfarâmându-se. Nu se vedea

nicio navă, aeriană sau maritimă. Doar marii albatroşi zburau prin perdelele de spumă şi de ceaţă, grohăind ca nişte porci.
— Nicio speranţă de salvare, aşa-i, căpitane? întrebă Brandok.
— Deocamdată, nu, răspunse comandantul „Centaurului11.
— Încotro ne împinge vântul?
— Spre sud-vest.
— Departe de rutele navelor?
— Da, din păcate.
— Deci unde vom ajunge?
— E imposibil de spus, pentru că vântul ar putea să se schimbe dintr-o clipă într-alta.
Chiar în momentul acela, strigăte înfricoşătoare izbucniră în interiorul oraşului plutitor. Cei trei americani, căpitanul, pilotul şi Jao se repeziră spre gura puţului. Ocnaşii se treziseră şi, cuprinşi de un delir furios, se încăieraseră, înarmaţi cu unelte de pescuit şi cu cuţite. Mizerabilii cădeau cu duzinile, cufundaţi în adevărate lacuri de sânge, cu craniile despicate de lovituri de căngi şi cu piepturile sfâşiate de lovituri de cuţit.
— Nenorociţilor, ce faceţi? strigă Jao, îngrozit.
Vocea lui se pierdu în vacarmul provocat de combatanţi.
Căpitanul trase câteva focuri cu revolverul său electric, sperând că detunăturile, totuşi prea slabe, aveau să atragă atenţia acelor nemernici. Niciunul nu se sinchisi: poate că nicio lovitură de tun n-ar fi fost de-ajuns pentru a-i impresiona.
— Lăsaţi-i să se măcelărească, spuse Brandok. Abia vor fi mai puţini talhari.
— De altfel, n-am putea face nimic pentru a-i potoli, observă căpitanul. Dacă am coborî, ne-ar sfâşia.
— Aş vrea să ştiu de ce se ucid în halul ăsta, spuse Holker.
— Sunt încă beţi, nu se vede? răspunse căpitanul. Varsă alcool şi sânge…
— Încetaţi! striga între timp Jao, cât îl ţinea gura. Ajunge, mizerabililor! Ajunge!
Erau vorbe spuse degeaba. Oribilul măcel continua, cu şi mai multă turbare, între cele două grupuri, formate din cine ştie ce motiv. Se băteau în piaţă, pe străduţe, până şi înăuntrul caselor, urlând şi blestemând. Din când în când, unii se desprindeau şi alergau să soarbă putere din puţinele butoiaşe pe care pilotul şi Jao nu le observaseră şi nu le desfundaseră, apoi, şi mai aţâţaţi, se năpusteau cu o nouă furie în încăierare.

Înspăimântătoarea bătălie dură peste o jumătate de oră, cu mari pierderi de o parte şi de alta, apoi cei abia vreo sută de supravieţuitori, istoviţi, se despărţiră, refugiindu-se care în barăcile aproape distmse, care în ungherele cele mai întunecate ale oraşului, lăsându-se să cadă pe sol ca nişte trupuri neînsufleţite.
— S-a sfârşit, spuse Brandok. Dacă reîncep, vor transforma oraşul plutitor într-un oraş al morţilor!
— Un nou pericol pentru noi, observă căpitanul. Cine va arunca în ocean trei sau patru sute de cadavre? Ţinând seama de căldura care domneşte aici, vor intra curând în putrefacţie şi printre supravieţuitori va izbucni o boală care-i va nimici.
— Şi care nu ne va cruţa, poate, nici pe noi, dacă nu vom găsi un mijloc de a părăsi acest oraş al morţilor, spuse Toby.
— Deocamdată trebuie să vă resemnaţi, domnilor, adăugă căpitanul. Nu văd niciun petec de pământ la orizont.
— „Centaurul" trebuie să fi fost construit într-o zodie neprielnică, dragă domnule căpitan, spuse Brandok.
— Aşa se pare. A fost un şir continuu de nenorociri. Să aşteptăm sfârşitul acestei călătorii deloc vesele. Oraşul nu este deocamdată în pericol să se scufunde, aşa că avem dreptul să sperăm.
Dar speranţele păreau să se împuţineze, fiindcă uraganul continua să bântuie cu putere, răscolind Atlanticul pe o suprafaţă fără îndoială imensă. Cu toate acestea, oraşul plutea mereu foarte bine, când ridicându-se, când cufundându-se până la jumătatea cupolei. Uneori valurile ajungeau în preajma celor şase oameni, care se ţineau strâns de marginea puţului, pentru a nu fi duşi de ele. Spuma îi acoperea câteodată atât de mult, încât nu se mai puteau deosebi, cu toate că se aflau atât de aproape unul de altul.
Soarele răsărise de vreun ceas, dar razele lui nu izbuteau să străbată imensa masă de aburi, aşa încât pe ocean domnea o semiobscuritate înfricoşătoare.
La amiază, naufragiaţii înghiţiră cu greu câteva îmbucături; apoi, după ce se legară cu năvoade de gratiile geamurilor, încercară să doarmă câteva ore, sub paza pilotului „Centaurului11. În timpul nopţii, nu închiseseră ochii o clipă; Brandok şi Toby se simţeau extrem de obosiţi şi căzuseră pradă unui tremur convulsiv, care îi îngrijora mult.

Spre seară, o splendidă rază de soare sfâşie în fine norii, luminând pieziş valurile, întrucât astrul era aproape de asfinţit. Înştiinţat de pilot, căpitanul se grăbise să se ridice, pentru a încerca să afle, măcar cu aproximaţie, unde ajunsese oraşul plutitor, tarât de uragan. Fu imediat izbit de prezenţa maselor enorme de alge, care unduiau în mijlocul valurilor.
— Mă temeam de asta, spuse el, încreţindu-şi fruntea.
— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Brandok, care-i observase reacţia.
— Dragii mei domni, suntem în pericol de a fi opriţi definitiv din drum, devenind prizonieri.
— De cine anume? întrebară cei trei americani.
— De sargase. Dacă acest uriaş cheson este purtat în mijlocul îngrămădirilor de alge, nu va mai ieşi nimeni de acolo, vă asigur, decât dacă se va dezlănţui o altă furtună, în sens invers.
— Dumneavoastră, căpitane, purtaţi ghinion, spuse Brandok.
— Aşa s-ar părea, dacă nu cumva ne poartă Jao sau oraşul său.
— Vântul ne împinge chiar spre sargase? întrebă Toby.
— Da, şi valurile îl ajută, răspunse căpitanul, care devenea tot mai îngrijorat.
— Furtună, alge, morţi şi indivizi periculoşi sub picioarele noastre, murmură Brandok. Nu merita osteneala de a ne întoarce la viaţă după o sută de ani, pentru a îndura astfel de încercări.
— Şi cei administraţi de dumneata ce fac, Jao? întrebă căpitanul.
— Sforăie în mijlocul morţilor.
— Ar fi mai bine pentru noi dacă nu s-ar mai trezi deloc; sunt sigur că ne vor pricinui multe necazuri când vor deschide ochii şi nu vor mai găsi alcool, pentru a-şi continua beţia… Atenţie! Izbitura va fi destul de puternică pentru a ne arunca în apă, dacă nu ne vom ţine destul de strâns.
Oprit din goana lui furibundă, biciuit puternic de vântul care-l presa fără răgaz, Atlanticul îşi sporea furia, încercând în zadar să disloce interminabilele mase de alge, solid împletite între ele printr-un nesfârşit număr de rădăcini. Neputând să treacă, valurile se întorceau asupra lor însele, provocând contraasalturi de o indescriptibilă violenţă. Imense cortine de spumă rătăceau pe deasupra sargaselor, coborând uneori şi sfaşiindu-se sub suflul viguros al vijeliei.
Oraşul plutitor se clătina în mod alarmant, cufudându-şi flancurile în ocean. Toate balustradele îi fuseseră smulse, dar

traversele de oţel ale geamurilor rezistau. Ar fi fost un dezastru dacă ar fi cedat sub greutatea monstruoasă a talazurilor. Niciunul dintre ocnaşi n-ar fi supravieţuit invaziei apelor.
Ultimele licăriri ale amurgului erau pe cale să dispară, când oraşul plutitor, care-şi continua goana spre sud-vest, se pomeni printre primele alge.
— Am ajuns! exclamă căpitanul, dominând o clipă, cu vocea lui tunătoare, miile de vuiete ale furtunii. Ţineţi-vă bine!
Un munte lichid ridică oraşul, îl ţinu o clipă suspendat în văzduh, apoi îl proiectă cu o forţă extraordinară. Se auzi un bubuit sonor, produs de pereţii de oţel, apoi enorma masă rămase nemişcată, în vreme ce valurile treceau iute peste cupolă, lăsând să cadă prin orificiul ascensorului torente de apă, care se prăbuşiră peste capetele beţivilor, ca un duş salutar.

16

Printre sargase

Cum se ştie, Marea Sargaselor nu este decât o îngrămădire imensă de alge, adunate acolo de jocul direct şi indirect al curenţilor marini şi mai ales de marele curent al Golfstreamului. Are o suprafaţă de circa 260.000 mile pătrate, cu o lungime de 1.200 şi o lăţime care variază între 50 şi 160 de mile.
Algele, numite sargassi becciferum, se prezintă ca nişte mănunchiuri separate, cu o lungime de treizeci până la optzeci de centimetri; risipite sau aglomerate, formează când nişte fâşii, când veritabile câmpuri, uneori atât de dese, încât reţin velierele care au ghinionul de a fi purtate de vânt în mijlocul lor.
Se crede că acolo, dedesubt, s-ar afla celebra Atlantidă, atât de misterios dispărută cu milioanele ei de locuitori şi s-ar putea foarte bine ca acea insulă să slujească drept temelie nesfârşitei îngrămădiri de vegetale.
Împins în mijlocul algelor de forţa valurilor, oraşul plutitor se încastrase atât de bine, încât rămăsese aproape îndată nemişcat, ca şi cum ar fi eşuat pe un banc de nisip. Pătrunzând printre alge cu o latură, enorma masă de oţel era ca o monstruoasă pană de metal înfiptă într-un şi mai monstruos trunchi de copac. Valurile care treceau pe deasupra nemăsuratelor câmpuri de alge încercau zadarnic să le împrăştie. Asaltau încă oraşul, îndeosebi cupola, spre neplăcerea celor şase oameni, ameninţaţi de pericolul de a fi smulşi de acolo; nu reuşeau, totuşi, să-l zdruncine.

— Călătoria noastră s-a sfârşit, căpitane? întrebă Brandok, care se agăţa cu disperare de marginea puţului.
— Din păcate, răspunse comandantul „Centau. Rului “. Suntem mai rău decât eşuaţi şi nu ştim cine ar putea să scoată dintre alge acest gigantic cheson de metal. Nicio întreagă flotă n-ar izbuti.
— Vom fi deci constrânşi să trăim aici până la capăt sau să murim de foame?
— De foame, nu, pentru că sargasele sunt bogate în peşti, ce-i drept minusculi, dar nu mai puţin gustoşi, nici mai puţin hrănitori decât alţii şi care pot fi prinşi fără năvoade. Vom găsi şi raci mari şi nesătui, care ne vor furniza o mâncare delicioasă.
— Aş prefera totuşi să mă aflu departe de aici.
— Şi eu nu mai puţin decât dumneavoastră.
— Şi-ar putea face apariţia vreo navă care să ne salveze din această situaţie neplăcută?
— Da, e posibil ca vreun vehicul zburător să treacă peste această mare de ierburi, dar când?
O zarvă înfricoşătoare izbucni în clipa aceea în adâncurile oraşului plutitor.
— S-au trezit, spuse Toby. Domnule Jao, încearcă să-i potoleşti pe turbaţii ăia şi să le explici ce s-a întâmplat în timpul fenomenalei lor beţii.
— Va fi o treabă cam dificilă; ar fi mai bine pentru noi să se omoare între ei până la cel din urmă.
Se aplecară toţi peste marginea puţului şi văzură dedesubtul lor, în piaţa plină de cadavre, cincizeci sau şaizeci de oameni care priveau în sus, urlând ca nişte fiare:
— Ascensorul! Coborâţi ascensorul! Vrem să fugim!
— Ticăloşilor! strigă Jao. Ce-aţi făcut?
— Domnule Jao! strigă un individ cu o statură gigantică. Iertaţi-ne, ne pierdusem minţile şi nu mai ştiam ce facem. De vină este alcoolul, cu care nu mai eram obişnuiţi.
— Şi v-aţi măcelărit, bandiţilor.
— Dacă înnebunisem…
— Aţi distrus până şi casele şi toate uneltele de pescuit.
— De vină este alcoolul! strigă un altul. Dacă blestematul de căpitan nu l-ar fi adus aici, n-am plânge astăzi atâţia camarazi.
— Da, el este ticălosul! urlară treizeci, patruzeci de voci.

— Şi voi sunteţi nişte talhari! strigă comandantul „Centaurului11, arătându-se.
Izbucni o imensă clamoare, asemenea răgetului a o sută de lei strânşi laolaltă.
— Mizerabile!
— Canalie!
— Ne-ai otrăvit dinadins!
— Un guvern mârşav te-a trimis aici ca să ne faci să înnebunim şi apoi să ne ucidem unul pe altul.
— La moarte! La moarte!
— Toby! exclamă Brandok. Au dreptate!
— Bine, spuse Jao. Vom vorbi din nou despre asta când aburii alcoolului n-or să vă mai întunece judecata.
— Ah! Câine de guvernator! strigă uriaşul. N-am să mor înainte de a-ţi pune pielea pe băţ!
— Vino s-o iei, răspunse Jao.
— N-ai să-mi scapi, îţi jur!
— Să-i ucidem pe toţi! urlară ceilalţi, la unison.
— Să-i lăsăm să strige şi să ne vedem de treburile noastre, spuse căpitanul. Oricum nu vor putea să ajungă la noi, dacă nu coborâm ascensorul şi, pentru a le lua orice speranţă, îl arunc în ocean.
Şi înainte ca vreunul dintre ceilalţi să se poată opune, cu un efort extraordinar, îl aruncă de pe cupolă. Algele, care, în locul acela, nu erau prea dese, se dădură în lături şi-l înghiţiră.
— I-aţi condamnat la o moarte sigură pe acei nenorociţi, spuse Toby.
— Ştiţi ce ar face o navă, dacă mâine ar acosta aici? întrebă căpitanul.
— Nu.
— Ar arunca în aer oraşul, împreună cu toţi cei dinăuntrul lui, morţi şi vii, cu o bombă cu aer lichid. E adevărat, Jao?
— Aşa au decretat guvernele din Europa şi din America, pentru a ţine în frâu drojdia societăţii, răspunse bătrânul.
— N-au trecut trei luni de când o navă aeriană, trimisă de guvernul american, a scufundat oraşul submarin Fortawa, pentru că cinci sute de ocnaşi se răzvrătiseră, omorând căpitanul şi toţi pasagerii unei nave, jefuindu-i apoi încărcătura.
— Acestea sunt legi inumane, declară Brandok.

— Societatea vrea să trăiască şi să muncească în linişte, spuse căpitanul. Cu atât mai rău pentru talhari… Dar să lăsăm aceste discuţii lipsite de interes şi să mâncăm, câtă vreme oceanul ne dă un răgaz.
— Nu voi putea să mănânc liniştit, gândindu-mă că sub mine se află poate o sută de persoane care încep să sufere de foame.
— Câteva zile, alimentele nu le vor lipsi, spuse Jao. Dacă după aceea le va veni mintea la cap, îi vom scăpa de cadavre, ca să nu izbucnească vreo teribilă epidemie, care ne-ar fi fatală şi nouă, dată fiind căldura înspăimântătoare care domneşte în această regiune, şi le vom îngădui să vină să respire o gură de aer. Ce spuneţi, căpitane?
— Eu i-aş lăsa să crape.
— Ar fi inuman, spuseră Toby şi Holker.
— Sunt convins că, până la urmă, se vor linişti, interveni Brandok. Când cadavrele vor începe să se descompună, vor trebui să cedeze.
— Să ne căutăm de mâncare, repetă căpitanul. Nu ne convine să consumăm peştele nostru uscat, căruia s-ar putea să-i simţim lipsa, mai târziu. Să coborâm pe sargase, domnilor; cum v-am spus, peştii, racii mici şi mari se găsesc din belşug printre aceste alge.
Coborâră de-a lungul geamlâcului cupolei, ţinându-se cu o mână de traversele de metal şi se lăsară pe câmpul de sargase, care, în acel loc, era destul de des pentru a-i susţine.
Căpitanul avusese dreptate asigurându-i că mâncarea n-avea să le lipsească. În mijlocul algelor, alcătuite din tulpini brune, foarte ramificate, cu pedunculi scurţi, prevăzuţi cu frunze lanceolate, forfoteau miriade de peştişori plaţi, diformi, cu o gură foarte mare, lungi abia de un centimetru, din specia antennarius, octopozi purpurii, mici cefalopode care săreau şi raci mari, ocupaţi cu masacrarea nefericiţilor lor vecini.
— Ce ghinion să n-avem o tigaie şi o sticlă cu untdelemn! murmură Brandok, care nu pierdea totuşi timpul. Ce bunătăţi prăjite am putea mânca!
Vânătoarea, pentru că era vorba mai curând de vânătoare, decât de pescuit, dură o jumătate de oră şi fu foarte rodnică.
Neputând să gătească peştişorii, fiindcă plitele cu radiu se aflau înăuntrul oraşului plutitor, cei trei americani şi însoţitorii lor fură nevoiţi să-i mănânce vii.

Între timp, uraganul se calma, puţin câte puţin. Norii se împrăştiaseră, până la urmă, vântul încetase să-şi lanseze puternicele rafale şi Atlanticul, obosit parcă de gigantica bătălie care dura de patruzeci şi opt de ore, îşi potolise valurile.
Mânia ocnaşilor nu dădea însă semne că s-ar fi liniştit. Prea copioasele libaţii tulburaseră cu totul acei creieri care nu fuseseră, poate, niciodată prea echilibraţi. Înfuriaţi şi mai mult de refuzul lui Jao de a coborî ascensorul, devastaseră depozitele, răvăşindu-le; apoi reîncepuseră demolarea căsuţelor rămase în picioare, sfărâmând şi nimicind totul. Urlete feroce se înălţau din când în când din orificiul ascensorului, răscolindu-i pe Toby şi pe Brandok, dar lăsându-i indiferenţi pe căpitan, pe Jao, pe pilot şi chiar pe Holker, cei patru oameni moderni obişnuiţi să-i considere pe răufăcători drept nişte fiare periculoase pentru societate.
Vacarmul încetă la căderea serii. Obosiţi să distrugă şi să urle, ocnaşii se hotărâseră, în sfârşit, să se odihnească, cu toată duhoarea insuportabilă care se răspândea sub imensa cupolă, de la cadavrele ce începuseră să se descompună.
Aşezaţi pe marginea puţului, cei trei americani şi companionii lor, cam trişti, priveau cerul pe cale să se întunece, întrebându-se ce altă nenorocire avea să-i lovească. S-ar fi zis că un nou uragan era pe punctul de a se dezlănţui pe oceanul neliniştit. O zăpuşeală grea, sufocantă, domnea în straturile înalte şi joase ale atmosferei, saturată de electricitate. Cu câteva ore în urmă, soarele asfinţise mai roşu ca de obicei, într-un nor negru ivit spre apus.
— Din nou vreme rea, aşa-i, căpitane? întrebă Brandok.
— Da, răspunse comandantul „Centaurului”, care părea mai preocupat ca de obicei. Va fi o a doua furtună, domnii mei, care va scoate cu totul în afara rutei navele zburătoare aflate, poate, în această zonă. Am totuşi o speranţă.
— Care? întrebă Toby.
— Că acest uragan, venind dinspre apus, ne va elibera de sargase şi ne va împinge în larg.
— Ar fi o adevărată şansă, căpitane.
— Să nu ne bucurăm prea curând, domnule. Dacă vântul ne-ar împinge de data asta spre Canare? Iată lucrul de care mă tem.
— N-aţi vrea să debarcăm pe aceste insule? întrebă Brandok, surprins.

Comandantul „Centaurului11 îl privi la rândul său pe american cu uimire:
— Dar de unde veniţi dumneavoastră?
— Din America.
— O ţară care nu se află prea departe de Canare.
— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi.
— Pentru nava maritimă sau aeriană care ar ajunge acolo ar fi o nenorocire, declară căpitanul. Niciun om din echipaj n-ar scăpa cu viaţă.
— Dar ce s-a întâmplat cu insulele acelea? întrebă Toby, nu mai puţin surprins decât Brandok.
— Drace! Guvernele Americii, Europei, Asiei şi Africii le-au populat cu toate animalele care existau cândva pe toate cele cinci continente.
— De ce? întrebă Brandok.
— Pentru a conserva speciile. Acolo sunt tigri, lei, elefanţi, pantere, jaguari, pume, bizoni, şerpi şi atâtea alte animale pe care nu le cunosc nici măcar după nume, răspunse căpitanul. Cum ştiţi astăzi, toate continentele sunt suprapopulate, aşa că acele animale n-ar mai fi găsit nici refugiu, nici scăpare, înainte de nimicirea lor completă, zoologii din întreaga lume s-au gândit să conserve măcar ultimele specii.
— Transportându-le în Canare?
— Da, domnule Brandok.
— Şi locuitorii acelor insule nu sunt devoraţi?
— Care locuitori?
— Nu mai există? Scuzaţi-mi ignoranţa, căpitane, dar noi venim din zonele cele mai izolate ale continentului american, unde nu ajung veşti despre evenimente care se petrec pe glob, spuse Toby, care nu dorea nicidecum să dezvăluie misterul minunatei lor reînvieri.
— Credeam că americanii sunt mai avansaţi decât noi, europenii. Deci nu ştiţi nimic despre catastrofa care a lovit acele insule nefericite, acum cincizeci de ani?
— N-am auzit niciodată despre asta, răspunse Brandok.
— Se ştia că toate acele insule sunt de origine vulcanică, reluă căpitanul. Nu sunt altceva decât piscurile unor imenşi munţi sau mai curând vulcani, înghiţiţi, poate, în timpul cataclismului care a dus la scufundarea anticei Atlantide. Într-o zi nefastă, giganticul Tenerife, după cine ştie câte mii de ani de somn,

începu să se trezească, revărsând o cantitate prodigioasă de lavă şi atâta cenuşă încât să acopere toate insulele arhipelagului. Şi nu s-a limitat la asta, aruncând în atmosferă o asemenea masă de gaz asfixiant, încât a nimicit întreaga populaţie.
— N-a scăpat nimeni? întrebă Brandok.
— Abia cincisprezece, douăzeci de locuitori, care au adus în Europa teribila veste, răspunse căpitanul. Acea erupţie înfricoşătoare a durat douăzeci de ani, făcând să dispară câteva insule, apoi a încetat brusc. După ce au încercat zadarnic să repopuleze arhipelagul, guvernele europene şi americane s-au gândit să reunească acolo toate animalele, sălbatice sau nu, care mai existau pe cele cinci continente, pentru a împiedica nimicirea lor totală.
— Aşa că insulele au devenit tot atâtea menajerii, spuse Toby.
— Da, domnule. Din când în când, vânători curajoşi se duc acolo ca să vâneze, să procure exponate pentru muzee şi să nu lase animalele să se înmulţească peste măsură.
— Câte lucruri au înfăptuit oamenii într-o sută de ani, murmură Brandok, care căzuse pe gânduri. Dacă am putea repeta experienţa, ce am vedea peste încă un secol? Poate că noi, venind dintr-un alt timp, n-am putea trăi…
Uraganul anunţat de căpitan înainta cu un teribil crescendo de tunete şi de fulgere atât de intense, încât Brandok şi Toby aveau impresia că orbesc. Se părea că electricitatea produsă de nenumărate maşini care funcţionau pe scoarţa terestră se repercutează şi în straturile înalte ale atmosferei: cei doi americani nu văzuseră niciodată, în vremea lor, fulgere atât de orbitoare şi durând atât de mult.
De astă dată, uraganul venea dinspre apus. Era deci probabil ca Marea Sargaselor, supusă furioaselor asalturi ale Atlanticului, să-şi deschidă miile şi miile de braţe, eliberând oraşul plutitor. În miezul nopţii, oceanul, ridicat de un vânt foarte impetuos, dădu primele lovituri câmpurilor de sargase. Talazurile lui se prăbuşeau cu extremă furie asupra maselor de alge, rozându-le şi desfacându-le, ici şi colo, marginile.
Atacat pe dedesubt, oraşul plutitor se agita în toate direcţiile. Valuri de o putere incalculabilă păreau să-l izbească în partea inferioară, fiindcă, din când în când, trebuia să suporte

zguduituri foarte violente, care puneau la grea încercare muşchii celor trei americani şi ai companionilor lor.
Treziţi de bubuitul neîntrerupt al tunetelor, de luminile orbitoare ale fulgerelor şi de zgomotul continuu al valurilor, ocnaşii reîncepuseră să urle, unindu-şi glasurile cu cel puternic al furtunii, înspăimântaţi de tot acel vacarm, neştiind ce se petrecea în exterior, ei cereau să fie coborât ascensorul, care nu mai era, ameninţând că vor găuri pereţii oraşului plutitor, înecându-i pe toţi.
— Doar asta ne-ar mai lipsi! exclamă căpitanul, cam îngrijorat. Dacă-şi înfăptuiesc ameninţarea, adio tuturor! Nici câmpul sargaselor nu ne va salva, bătut de valuri cum este. Dragă Jao, trebuie să încerci să-i calmezi.
— Ar trebui să-i facem să urce şi atunci ne-ar ucide pe toţi, răspunse bătrânul, care începuse să tremure.
— Încearcă totuşi să-i linişteşti.
— Nu mă vor asculta. Vor să iasă din acel infern, în care se sufocă. Nu simţiţi ce duhoare oribilă încep să degaje toate acele cadavre?
— Nu noi am comis măcelul, spuse căpitanul. Acum să suporte consecinţele. Fiind atât de puţini şi fără ascensor, nu putem să urcăm până aici peste patru sute de cadavre. Ne-ar trebui o săptămână de muncă.
— Poate nici n-ar fi de-ajuns, întări pilotul.
— Ar trebui să facem totuşi ceva pentru nenorociţii aceia, spuse Toby.
— Ce imbecil sunt! exclamă Jao. Şi încă mai imbecili sunt ei.
— De ce, prietene? îl întrebă căpitanul.
— Pentru că putem transforma oraşul plutitor într-o imensă gheţărie. Şi nimeni nu s-a gândit la asta până acum…
— În ce mod ar fi posibil? întrebară Brandok şi Toby.
— Avem mai mult de douăzeci de rezervoare pline cu aer lichid, pentru conservarea peştilor. Zece se află sub cupolă, iar celelalte în cele patru colţuri ale oraşului. În cinci minute, cadavrele vor îngheţa, sau aproape şi descompunerea lor va fi imediat oprită.
— Dar vor îngheţa şi cei vii, observă Brandok.
— Au pături; să se învelească, spuse căpitanul, ridicând din umeri.

— Cel puţin, încercaţi mai întâi să-i liniştiţi şi să-i înştiinţaţi, interveni Toby. Nu auziţi cum bat în pereţii oraşului? Nu mă îndoiesc că sunt foarte rezistenţi, dar ar putea ceda în vreun punct.
— Aveţi dreptate, spuse Jao.
Pentru a fi auzit mai bine de ocnaşi, coborî până la traversele de oţel care serviseră drept sprijin ascensorului, fiind luminat de puternicele fascicule de raze proiectate de lămpile cu radiu, care nu mai fuseseră stinse. Fu văzut imediat de cei care priveau fără încetare în sus, mereu cu speranţa că vor vedea coborând ascensorul. Un val de invective se înălţă prin puţ, stârnind un vacarm îndrăcit.
— Iată-l pe talhar!
— Iată-l pe trădător!
— Să-l linşăm pe ticălosul care a jurat să ne distrugă!
— Coboară, câine!… Coboară!…
Jao îi lăsă să-şi verse veninul, primind cu înţelepciune, fără să reacţioneze, uraganul de injurii şi de ameninţări şi când văzu că şi-au pierdut răsuflarea, făcu un gest prietenesc, strigând:
— Încetaţi o dată, nebunilor! Vreţi să mă ascultaţi sau nu? Dacă veţi continua, mă urc pe cupolă şi nu mă mai vedeţi niciodată.
— Da, da, să-l lăsăm să vorbească! strigară mai multe voci.
— Vorbeşte, bătrâne, spuse altcineva.
— Oraşul nostru s-a desprins de pe stâncă şi furtuna ne-a împins printre sargase.
— Minţi!
— Unul dintre voi, dar numai unul, să urce pentru a se convinge că am spus adevărul.
— Coboară ascensorul!
— L-au luat valurile.
— Atunci trimite jos o funie.
— Bine. Vă avertizez însă că dacă urcă mai mult decât unul, o vom tăia. Cupola e avariată şi s-ar prăbuşi sub greutatea voastră.
— Şi vrei să crăpăm aici, printre cadavrele astea care put îngrozitor?
— Deschideţi rezervoarele cu aer lichid şi vor îngheţa imediat.
Abia sfârşise de vorbit şi toţi acei oameni se năpustiră spre cele patru colţuri ale oraşului plutitor, unde se vedeau enorme tuburi de oţel. Îndată se auziră şuierături puternice, apoi un curent de

aer îngheţat ţâşni din puţ, în vreme ce plăcile de sticlă se acopereau pe dedesubt cu un strat de ţurţuri de gheaţă.
Între timp, Brandok, căpitanul şi pilotul luaseră funiile de care se agăţau înainte năvoadele, cruţate în parte de furtună şi le înnodaseră.
— Să le coborâm în gheţărie, spuse Brandok, trăgând până în adâncul plămânilor aerul rece care ieşea în valuri din puţ. Suntem aproape de ecuator şi clănţănim din dinţi. Dar ce n-au inventat oamenii minunaţi din anul 2000? Am să sfârşesc prin a înnebuni de-a binelea!
După ce deschiseseră valvele, ocnaşii alergaseră să se adăpostească în casele care se mai menţineau, de bine de rău, în picioare, învelindu-se cu toate păturile pe care le găseau. Dacă sub cupolă se forma gheaţă, ce frig trebuia să domnească acolo jos, unde cele patru rezervoare emanau grade peste grade de ger?
În cele din urmă, funia ţinută strâns de căpitan, de pilot şi de Jao, atinse podeaua; dar atunci un alt tumult şi mai înfricoşător izbucni printre acei talhari furibunzi. Douăzeci de mâini o prinseseră şi nu mai voiau să-i dea drumul. Cei care nu reuşiseră s-o apuce începuseră să-i lovească sălbatic pe tovarăşii lor care ajunseseră primii la ea.
Scârbiţi de acele scene, căpitanul şi companionii lui încercaseră zadarnic să ridice funia. Ar fi fost necesar un scripete. Tocmai se gândeau s-o taie, când un tânăr ocnaş, mai sprinten decât ceilalţi, sări peste capetele bătăuşilor, cu un salt demn de un clovn, se prinse de funie şi o tăie, cu o lovitură de cuţit, chiar sub picioarele lui.
— Sus! Sus! strigă căpitanul.
Tânărul se înălţă repede, fiindcă şi americanii îi dădeau o mână de ajutor căpitanului. Văzându-l cum urcă, ocnaşii îl copleşeau cu injurii, ameninţând că-l vor spinteca îndată ce va coborî.
— Nu ne vom putea înţelege niciodată cu acele canalii, murmură Brandok. Puşcăriaşul de azi nu se deosebeşte de cel de acum o sută de ani. Ştiinţa a perfecţionat totul, în afara rasei şi omul rău a rămas rău. Vor trece secole după secole, dar, dând la o parte spoiala de civilizaţie, dedesubt se va afla întotdeauna omul primitiv, cu instinctele lui feroce…
Trasă cu putere de căpitan şi de companionii lui, funia ajunse la marginea puţului. Puşcăriaşul care se agăţase de ea, un tinerel

încă imberb, blond, costeliv, numai braţe şi picioare, îndată ce se văzu aproape de ţintă, se desprinse de funie, sărind cu agilitate pe cupolă.
— Priveşte şi du-te să le spui tovarăşilor tăi ce-ai văzut, îi zise Jao.
— Puţin îmi pasă dacă se află pe mare sau în infern! replică puşcăriaşul, inspirând adânc. Am ieşit din abatorul acela şi asta mi-e de ajuns. Omorâţi-mă, dacă vreţi, dar nu mă mai întorc acolo. M-ar face bucăţi.
— Rămâi, atunci, spuse căpitanul. Te avertizez însă că dacă ne vei da de furcă, vei avea de-a face cu revolverul meu electric.
— Nu vă voi pricinui niciun necaz, v-o jur, domnule!
Dedesubt, ocnaşii urlau cât îi ţinea gura. Dar zgomotul puternic al furtunii nu întârzie să acopere toate acele strigăte. Uraganul răvăşea pentru a doua oară Atlanticul.
— Unde ne va duce? se întrebă căpitanul, privind cu îngrijorare valurile care se năpusteau, cu extremă furie, asupra câmpurilor de sargase.
Oraşul plutitor, care era puţin înclinat, se înălţă brusc, ieşind din apă cu mai mulţi metri.
— Ţineţi-vă de traverse! strigă Jao.
Un talaz monstruos, străbătând câmpul de sargase pe care se sprijinea oraşul, se prăbuşea cu mii de vaiete, împingând înaintea sa perdele dese de apă pulverizată, care voalau până şi lumina lămpilor.
— Aşadar pornim? întrebă Brandok, care-l ţinea strâns pe Toby cu mâna dreaptă, ca să nu fie dus de val.
O trombă, o adevărată trombă de apă, se abătu peste ei, acoperindu-i şi udându-i din cap până în picioare, apoi oraşul plutitor se desprinse făcând un salt imens. Era din nou liber.

17

Insula fiarelor sălbatice

Pentru a doua oară, oraşul submarin se afla în voia oceanului. Forţele brutale ale naturii învinseseră din nou, dar de data asta nu în defavoarea naufragiaţilor – puteau fi numiţi astfel – pe care îi eliberaseră dintr-o captivitate ameninţând să devină fatală pentru toţi.
Enorma masă îşi reîncepuse dansul dezordonat, încotro mergea? Nimeni nu putea să răspundă. Era evident doar că

vântul şi valurile o împingeau spre nord-est, în direcţia Canarelor.
Cei şapte oameni, de vreme ce tânărul ocnaş rămăsese cu ei, nu se găseau însă în condiţii favorabile. Mai norocoşi erau puşcăriaşii, care se aflau acum în siguranţă, apăraţi de pereţii de oţel, la adăpost de valuri şi de teribilele rafale de vânt, chiar dacă aveau de-a face cu frigul intens degajat fără încetare de rezervoarele cu aer lichid.
Uraganul bântuia cu o furie extraordinară. Părea că hotărâse să distrugă nefericitul oraş plutitor.
— Toby, spuse Brandok, în vreme ce valurile continuau să treacă peste cupolă, cu o forţă înfricoşătoare, ca oricărei bun american, mi-au plăcut întotdeauna aventurile, dar începe să-mi fie lehamite de povestea asta interminabilă. Ştii la ce mă gândesc?
— Te gândeşti că valurile sunt prea violente şi că Atlanticul nu e prea clement cu oamenii de acum o sută de ani.
— Nu, mă gândesc că o să sfârşesc rău.
— Şi te lamentezi după ce ai trăit aproape un secol şi jumătate şi ai văzut atâtea minunăţii? Ce-ai fi tu acuma, dacă n-ai fi băut licoarea mea? Un pic de cenuşă, fără nicio bucăţică de os.
— Ai dreptate, Toby, răspunse Brandok, străduindu-se să zâmbească. Doar noi am supravieţuit, după ce sute şi sute de milioane de oameni au dispărut în marele abis al morţii şi mai am tupeul să mă plâng!
— Mulţumeşte-te deci să trăieşti un ceas sau o lună şi nu te mai gândi la altceva. Orice s-ar întâmpla, niciun muritor n-a avut atâta noroc. Mai bine fereşte-te de valuri. Atentează la viaţa noastră.
Şi atentau, într-adevăr. În cincizeci sau poate o sută de ani, Atlanticul nu avusese o asemenea izbucnire de furie. Brandok, care, în tinereţea lui, îl traversase de multe ori, nu-l văzuse niciodată atât de înverşunat.
Dar mai ales tensiunea electrică extremă îi afecta pe cei doi americani. Fulgerele aveau o durată extraordinară, de cinci şi chiar zece minute, iar trăsnetele cădeau câte douăsprezece deodată. Mai nervos, poate, decât Toby, Brandok tresărea ca şi cum ar fi primit veritabile descărcări electrice şi când îşi trecea o mână peste cap, părul lui, deşi ud, trosnea şi scotea scântei.

Între timp, oraşul plutitor continua să fie dus de valuri, ca o simplă coajă de nucă. Nu mai era o navă: putea fi considerat o imensă epavă pradă furiilor oceanului. Întreaga noapte şi ziua următoare, enorma lui masă, mereu tarâtă de valuri, rătăci pe Atlantic, fără ca naufragiaţii să fi putut încerca să-l îndrepte într-o anumită direcţie.
În tot acest timp, ocnaşii, probabil foarte impresionaţi de zgomotele valurilor, de bubuitul neîntrerupt al tunetelor şi de mişcările dezordonate ale oraşului, rămăseseră liniştiţi. Pe de altă parte, frigul intens care domnea acolo jos le domolise furiile. Niciodată nu fusese o gheţărie atât de rece, de vreme ce cristalele de gheaţă acoperiseră până şi cadavrele, oprindu-le descompunerea.
În dimineaţa celei de-a doua zile, căpitanul, care făcea mereu de gardă împreună cu pilotul, scoase un strigăt:
— Tencrife!
Cei trei americani, Jao şi tânărul puşcăriaş, care dormitau legaţi strâns de traversele de oţel, pentru a nu putea fi luaţi de talazurile pe care Atlanticul le prăvălea Iară încetare asupra cupolei, se ridicară.
Se lumina de ziuă, dar era o lumină cenuşie, tristă, norii de furtună neîngăduindu-i să se răspândească tară oprelişti. Spre răsărit, o coloană de foc se înălţa foarte sus, oscilând în toate direcţiile şi străpungând cerul.
— Muntele gigantic erupe încă? întrebă Brandok.
— Se pare că s-a trezit, răspunse căpitanul.
— Şi vântul ne împinge spre insulele acelea?
— Din nefericire!
— Deci, după ocnaşi, trebuie să avem de-a face cu fiarele sălbatice?
— Nu toate insulele sunt populate cu lei, tigri, pantere, jaguari, leoparzi etc. Multe slujesc drept adăpost sigur unor animale inofensive sau aproape, ca bizonii, ultimele exemplare din ţara dumneavoastră, struţi, girafe, gazele, cerbi, dami şi multe altele, pe care n-aş putea să le numesc. Dacă valurile ne vor împinge spre una dintre acestea din urmă, nu vom avea de ce să ne temem, ba chiar vom face rost de nişte fripturi delicioase. Din nenorocire, mi se pare că valurile ne gonesc spre Tenerife.
— Mi se face pielea de găină, căpitane.
— Ne vom refugia în interiorul oraşului…

— Ca să ne ciopârţească ocnaşii…
— Drace! Uitasem că avem un vulcan şi sub picioarele noastre, spuse comandantul „Centaurului11. Dar n-am ajuns încă pe uscat şi nu ştim unde vor trimite aceste valuri capricioase să se sfărâme imensul cheson de metal.
— Vă temeţi că se va sfărâmă? îl întrebă Toby.
— Ţărmurile acelor insule sunt, mai peste tot, tăiate vertical şi n-aş putea să vă spun, domnule, în ce mod vom acosta. Prea bine nu, desigur. Vom găsi acolo valuri de adâncime, care vor arunca oraşul plutitor cine ştie unde. Orice s-ar întâmpla, vă sfătuiesc să nu vă desprindeţi nicio clipă de traversele cupolei; cine se va lăsa dus de valuri va fi, fără îndoială, zdrobit. Fiţi numai ochi şi ţineţi-vă strâns!
Oraşul plutitor era împins, într-adevăr, spre vechea posesiune spaniolă, devenită acum de nelocuit, din pricina furiilor imensului munte. Ca şi cum ar fi vrut să acompanieze turbarea Atlanticului, conul enorm erupea cu extraordinară vigoare, învăluit de limbi de foc. De-a lungul pantelor sale repezi coborau adevărate fluvii de lavă, incendiind pădurile. Bombe colosale ieşeau din craterul lui aprins şi, după ce străbăteau norii, cădeau descriind arcade superbe, lăsând în urmă dâre de foc, apoi se spărgeau explodând.
Bătrânul vulcan, stins de mii de ani şi apoi reînviat, făcea să i se simtă puterea. Vuiete înfricoşătoare, care acopereau uneori bubuitul tunetelor, ieşeau din gâtlejul lui dogoritor.
— Cine ar fi crezut că acest colos avea să se trezească din nou şi de două ori la rând? murmură Toby. Asta înseamnă că Pământul n-a început încă să se răcească.
Oraşul plutitor continua să înainteze, trecând prin vastul canal dintre insulele Gran Canaria şi Fuerteventura, ameninţat de marele pericol de a se izbi de nenumăratele stânci apărute după ultima erupţie a vulcanului Tenerife.
Fiindcă valurile se mai liniştiseră, cele două insule opunând furiilor Atlanticului două bariere de netrecut, căpitanul şi tovarăşii săi se ridicaseră în picioare.
O lumină puternică, roşie precum aceea a aurorei boreale, cobora din conul imens, dând apelor reflexe sângerii.
Spectacolul era sublim şi totodată înspăimântător. Vârtejuri de fum, roşiatic şi el, dar având luciri sinistre, livide, ca şi cum mase de sulf ar fi ars în crater, ajungeau până sub norii de

furtună, învolburându-se pe aripile vântului. Bombele continuau să cadă, cu un zgomot de tunet, dezrădăcinând şi incendiind bătrânele păduri, în vreme ce torentele de lavă se revărsau ca o mare de foc.
— Am văzut o dată Vezuviul, spuse Brandok. Era însă o nimica toată, în comparaţie cu acest titan.
Mereu împins de valuri, oraşul plutitor intrase în zona luminată. Părea că navighează pe o mare incandescentă.
Reflectând strălucirile vulcanului, geamurile cupolei proiectau până în fundul oraşului o lumină atât de intensă încât o făcea să pălească pe aceea a lămpilor cu radiu. Neputând să ghicească despre ce era vorba, ocnaşii urlau înfricoşător, pentru că nimeni nu le explica de unde proveneau acele străluciri puternice.
Neliniştea, sau mai curând teama care pusese stăpânire pe căpitan şi pe ceilalţi, era prea mare pentru a-i lăsa să se gândească_ la cei care îngheţau înăuntrul giganticei mase de oţel.
Ciocnirea era pe cale să se producă. Tenerife se afla doar la câteva ancabluri şi talazurile continuau să împingă oraşul plutitor cu mare putere. Avea să reziste sau avea să se sfărâme? Aceasta era întrebarea care-i preocupa pe toţi, fără să-i poată da un răspuns.
Era ora două dimineaţa. Vulcanul scotea flăcări şi tunete, cu o furie tot mai mare. Întreaga insulă părea că arde.
Cei trei americani, căpitanul, pilotul şi cei doi ocnaşi se întinseseră pe cupolă, ţinându-se strâns de traverse.
Năvălind prin canal, valurile asaltau fără încetare colosalul obstacol, care le împiedica să înainteze fără oprelişte. Veneau unul după altul, la intervale foarte scurte, dând naştere unor formidabile talazuri de adâncime.
Pe neaşteptate, oraşul plutitor se înălţă cu câţiva metri, cu un huruit îngrozitor, apoi se răsturnă pe o latură, fiind tarât spre plaja care se ivise fără veste, după retragerea ultimului val. O parte a cupolei se rupse cu un zgomot imens, prăbuşindu-se în interiorul oraşului împreună cu Jao şi tânărul ocnaş, care se aflau, din nenorocire, în acea zonă. Mai norocoşi, cei trei americani, căpitanul şi pilotul reuşiseră să sară la timp pe uscat, căţărându-se iute pe plaja abruptă, înainte ca valul de adâncime să revină la asalt.

În locul acela, marea prezenta un spectacol înspăimântător. Oprite brusc din goana lor impetuoasă, la asaltul insulei talazurile urcau cu un zgomot teribil, asurzitor. Coloane enorme de spumă se prăbuşeau, cu un bubuit de tunet, asupra stâncilor, sfărâmându-le, pulverizându-le.
Împins din toate părţile, oraşul plutitor se izbea iar şi iar de ţărm. Enorma cutie de metal, care, timp de mulţi ani, de pe stânca de care fusese fixată, sfidase nevătămată furia Atlanticului, se disloca puţin câte puţin. Dinăuntru se auzeau urlete înfiorătoare. Văzând cum se revarsă apa prin cupola aproape sfărâmată, ocnaşii fugeau în neştire, pentru a nu muri înecaţi de formidabilul asalt al valurilor.
— Sunt pierduţi! spuse căpitanul, care se ţinea strâns de o stâncă, lângă Brandok.
— Credeţi? îl întrebă acesta, cu o voce care-i trăda emoţia.
— Nicio construcţie omenească nu poate rezista unor astfel de izbituri. Într-o jumătae de oră, poate chiar mai puţin, pereţii de metal se vor sfărâma şi niciunul dintre acei nenorociţi nu va scăpa.
— Nu putem face nimic pentru a-i salva de la moarte? întrebă Toby, care se afla de cealaltă parte a căpitanului.
— Ce-aţi vrea să facem? Dacă am coborî, valurile ne-ar duce în larg, fără să-i putem ajuta cu ceva pe locuitorii sărmanului oraş!
— Mi se rupe inima, văzându-i cum mor…
— Gândiţi-vă că asistaţi la un naufragiu. Oceanul îşi cere, din când în când, victimele care i se cuvin.
— Şi care va fi soarta noastră? întrebă Brandok.
— Nu fericită, desigur, dacă nu ne vine în ajutor vreo navă, răspunse căpitanul. Mâine ne vom afla printre lei, tigri, leoparzi, jaguari şi nu ştiu cum ne vom descurca, domnii mei, fiindcă tocmai pe această insulă au fost reunite toate fiarele sălbatice în stare să se apere singure şi deci să-şi păstreze specia.
— Şi nu dispuneţi decât de revolverul dumneavoastră?
— De nimic altceva, domnule.
— Atunci suntem în pericol să ne încheiem călătoria în pântecele acestor feroce şi sângeroşi locuitori.
— Din nenorocire!
— N-avem de ce să deplângem soarta locuitorilor oraşului submarin.
— Ar trebui, poate, s-o invidiem, răspunse căpitanul.

În acest timp, enorma cutie de oţel, împinsă fără încetare de valurile care o asaltau, continua să izbească stâncile de pe ţărm, cu un zgomot infernal.
Geamurile groase se spărgeau şi apa năvălea înăuntru ca un şuvoi. Ţipetele nenorociţilor care se înecau, fără a se putea sustrage morţii, deveneau tot mai rare şi mai slabe, în vreme ce, dimpotrivă, vulcanul scotea tunete formidabile, rivalizând cu zgomotele furtunii.
Deodată, oraşul fu ridicat de un talaz monstruos şi complet răsturnat. Fundul lui, acoperit de alge şi de incrustaţii marine, se arătă o clipă, apoi întreaga masă fu înghiţită şi dispăru sub valuri, cu morţii şi cu viii, dacă aceştia din urmă mai erau.
— S-a sfârşit, spuse căpitanul, care, pentru prima oară, păru mişcat. De altfel, chiar dacă ar fi scăpat acum de la moarte, nu s-ar fi salvat, mai târziu, de judecata societăţii. O bombă cu silurită, lăsată să cadă dintr-o navă aeriană, i-ar fi scufundat oricum, pedepsindu-i pentru rebeliunea lor.
— Ce este această silurită? întrebă Toby.
— Un explozibil foarte puternic, inventat recent, care pulverizează o clădire cu douăzeci de etaje ca şi cum ar fi un castel de hârtie… Domnilor, văd deasupra noastră o stâncă tăiată vertical. Vreţi un sfat bun? Să ne grăbim să urcăm pe ea înainte de venirea zorilor.
— Nici aici nu suntem în pericol, observă Brandok. Valurile nu ajung până la noi.
— Dar ar putea să ajungă fiarele, răspunse căpitanul. Urcarea pe această stâncă n-ar fi prea dificilă pentru o panteră sau pentru un leopard. Urmaţi-mă, dacă nu vreţi să regretaţi mai târziu.
Doar căpitanul, căruia nu-i scăpa nimic, observase că, puţin mai în spate, se înălţa o mică stâncă de formă piramidală, ale cărei laturi abrupte erau aproape perpendiculare pe sol şi care putea deveni un foarte bun refugiu faţă de atacurile nenumăratelor fiare de pe marea insulă. Înţelegând că salvarea lor se afla acolo, sus, cei trei americani, cu toate că abia se mai ţineau pe picioare, după atâta nesomn cu care nu erau obişnuiţi, îi urmară pe căpitan şi pe pilot. Lumina vie proiectată de vulcanul aprins le îngăduia să aleagă partea cea mai accesibilă, pentru a se urca pe micul con. Pereţii lui erau atât de netezi, încât căpitanul începea să se îndoiască serios că vor putea ajunge în vârf, când

descoperi un fel de canal cam îngust, cu marginile acoperite de mărăcini, cu pantă abruptă, dar care putea fi totuşi de folos.
— Curaj, domnilor, spuse el, văzând că americanii erau la capătul puterilor. Încă un ultim efort: când veţi fi acolo sus, veţi putea să vă odihniţi în linişte.
Agăţându-se de mărăcini şi ajutându-se unul pe altul, după douăzeci de minute izbutiră să ajungă în vârful trunchiului de con. Platforma superioară era foarte mică, dar era de-ajuns pentru cinci oameni.
— Dacă vă e somn, dormiţi, spuse căpitanul. Vom veghea noi. Până la răsăritul soarelui, nu va fi nicio primejdie aici. Fiarele sunt prea speriate de erupţie încât să le ardă acum de noi. În noaptea asta nu-şi vor părăsi culcuşurile.
— Chiar am nevoie de somn, spuse Brandok, care devenise foarte palid, ca şi cum acel efort suprem l-ar fi epuizat de tot. Nu ştiu ce e cu mine: membrele îmi tremură şi muşchii îmi tresar, ca şi cum ar primi în continuare descărcări electrice. Este a doua oară când mi se întâmplă asta.
— Eu simt aceleaşi efecte, spuse Toby, lăsându-se să cadă ca un trup neînsufleţit.
— Un somn bun vă va calma, spuse căpitanul. Aţi trecut prin prea multe emoţii, în atât de puţine zile.
Doctorul clătină din cap şi-l privi pe Brandok, care tresărea ca şi cum ar fi avut o pilă electrică în corp.
— Mă tem ca această electricitate intensă, care a saturat întreg văzduhul globului şi cu care nu suntem obişnuiţi, să nu ne fie fatală, murmură el. Suntem oameni din alte vremuri.
Cu toate vuietele mării, şuierele vântului şi tunetele formidabile ale vulcanului, cei trei americani închiseră ochii, adormind aproape instantaneu. Trecuseră trei nopţi de când stăteau treji şi doar căpitanul şi pilotul său, obişnuiţi să stea de veghe, mai puteau să reziste la o atât de îndelungată încercare. Somnul binefăcător dură până la opt dimineaţa şi cine ştie cât s-ar fi prelungit, dacă n-ar fi fost treziţi de căpitan, cu viguroase zgâlţâituri.
Uraganul încetase şi soarele, deja sus pe boltă, îşi arunca razele arzătoare asupra insulei înverzite, care fusese cândva una dintre cele mai splendide perle ale Atlanticului. În centrul acelui ţinut fertil, unde creşteau cele mai superbe plante ale tropicelor, se înălţa, gigantic, Tenerife, din al cărui crater ieşeau încă

imense limbi de foc şi nori deşi de fum, întunecând cerul. Toate pădurile de pe coastele lui ardeau, zvârcolindu-se sub muşcăturile lavei care curgea fără odihnă. Toate câmpiile care se întindeau până la ţărmurile mării, ondulând uşor, erau acoperite cu superbe păduri de palmieri, cocotieri şi bananieri. Nu se vedea însă nicio casă, niciun petic de pământ cultivat: fortăreţele şi satele dispăruseră sub acea vegetaţie abundentă.
— Acesta e imperiul fiarelor sălbatice? întrebă Brandok, care era mai puţin încercat de tresăririle nervoase.
— Da, domnule, răspunse căpitanul.
— Dar nu văd acele teribile animale.
— Să nu doriţi să le vedeţi… De altfel, nu vor întârzia să apară.
— Aveţi dreptate, căpitane, nu vor întârzia, spuse pilotul. Iată acolo jos, câteva care se zăresc printre tufişurile din jurul stâncii. Ne-au adulmecat şi se pregătesc să-şi umple pântecele cu carnea noastră. Priviţi!
Căpitanul şi cei trei americani se uitară în direcţia indicată de pilot şi nu putură să-şi stăpânească un fior de groază. Treizeci sau patruzeci de animale cu blana galben-roşcată şi cu coamele bogate şi negricioase îşi făceau drum printre tufişuri, apropiindu-se de stânca pe care se sprijinea conul.
— Asta e o haită de lei! exclamă căpitanul. Sunt nişte vecini periculoşi, care ne vor face să trăim un teribil sfert de oră.
— Pot să ajungă până la noi? întrebară Toby şi Holker, care erau mult mai speriaţi decât Brandok.
— Ar putea să dea asaltul dinspre fisură, răspunse căpitanul. Din fericire, trecerea e îngustă şi nu vor putea să urce decât câte unul.
— Aveţi destule gloanţe pentru a-i opri? întrebă Brandok.
— Iau şase asupra mea; cât despre ceilalţi… A! Adunaţi pietre, bolovani, tot ce poate servi ca proiectil. Sunt în canal. Repede, domnilor! Nu e timp de pierdut!
Cei cinci oameni se lăsară să lunece prin crăpătură, unde erau destui bolovani, desprinşi din stâncă de ploile torenţiale. Cu un efort suprem, ridicară mai mulţi pe mica platformă, aliniindu-i în faţa capătului de sus al canalului.
Abia terminaseră operaţia, când leii, sătui să-i privească de la distanţă, se mişcară, urcând pe stâncă. Răgeau înfricoşător şi îşi arătau colţii ascuţiţi, fluturându-şi coamele.

Un mascul cu o statură impunătoare, după ce scosese un răget formidabil, ca o bubuitură de tunet, trecând de contrafort, pătrunse hotărât în canal, înfigându-şi ghearele în crăpăturile stâncii.
— Pe cât posibil, să economisim muniţiile, spuse căpitanul. Domnilor, ajutaţi-mă să lansez această bombă!
Pregătiră un bolovan de vreo patruzeci de kilograme, urcat cu puţin înainte, nu Iară efort, pe platformă, şi aşteptară momentul potrivit pentru a-l arunca. Leul, pe care manevra îl făcuse bănuitor, se oprise; dar, împins de foame şi încurajat de răgetele celorlalţi, începu iar să se caţere. Căpitanul, care avea pregătit şi revolverul electric, aşteptă să înainteze mai mult, apoi strigă:
— Aruncaţi!…
Împinsă cu putere, piatra se rostogoli în jos prin despicătură, cu o iuţeală tot mai mare şi căzu asupra fiarei, care se afla, atunci, într-un loc foarte strâmt. Lovită în cap de acel proiectil special, ea rămase ca trăsnită, astupând canalul cu trupul său.
Nu era totuşi un obstacol de netrecut pentru acei săritori, care nu sunt opriţi nici măcar de o palisadă înaltă de trei sau patru metri. Un alt leu, care se ascunsese în despicătură tară să fie văzut de cei asediaţi, prea ocupaţi cu supravegherea mişcărilor celui dintâi, îşi anunţă prezenţa printr-un răget formidabil. Într-o clipă sări peste corpul neînsufleţit şi porni la asalt.
Apărătorii conului n-aveau timpul necesar pentru a arunca un alt bolovan. Din fericire, căpitanul avea revolverul său. Se auzi un şuierat slab şi a doua fiară căzu, cu un glonţ în creier.
— Bravo, căpitane! strigă Brandok.
Ceilalţi lei, devenind mai prudenţi, se opriseră, apoi începură să dea ocol stâncii în formă de con, umplând văzduhul cu răgetele lor. Între timp, la marginea pădurii se iviseră alte animale. Erau acolo tigri, leoparzi, jaguari şi, ciudat lucru, păreau să se afle în relaţii bune, devreme ce nu se atacau unii pe alţii, aşa cum ar fi făcut, poate, în pădurile lor natale. Contactul continuu îi convinsese, probabil, să se respecte reciproc, dându-şi seama că sunt de forţe aproape egale. Este sigur însă că nu-i cruţau pe cei mai slabi, pentru a nu muri de foame.
— Situaţia noastră e pe punctul de a deveni disperată, spuse căpitanul. Chiar dacă am reuşi să-i nimicim pe lei, iată acolo alte animale, nu mai puţin periculoase, gata să le ia locul. V-am spus, domnilor, că vom regreta sfârşitul ocnaşilor. Era preferabil

să murim înecaţi, decât să simţim ghearele şi dinţii acestor fiare. Oceanul ne-a cruţat, pentru a ne condamna la o moarte mai crudă. Putea să ne înghită… Tu ce spui, pilotule?
Marinarul nu răspunse. Cu mâna la ochi, privea în sus, foarte concentrat.
— Ei, pilotule, ai amuţit? insistă căpitanul.
În aceeaşi clipă, de pe buzele marinarului se desprinse un strigăt:
— Un punct negru în spaţiu!
— O navă aeriană? întrebă căpitanul, făcând un salt.
— Nu ştiu, comandante, dacă e o pasăre de mari dimensiuni sau ajutorul care soseşte la momentul potrivit. Priviţi cu atenţie, în vreme ce eu îi supraveghez pe lei.
Brandok şi companionii lui se răsuciseră şi ei, privind în sus. Un punct negru, uşor alungit, care nu putea fi confundat cu o pasăre, acvilă sau condor, se mărea cu o iuţeală fantastică, despicând văzduhul la o înălţime extraordinară, ca şi cum ar fi vrut să treacă pe deasupra imensei coloane de foc şi de fum care ieşea din craterul Tenerifei.
— Da! O navă! urlară toţi.
— Iată salvarea care ajunge la timp, comentă căpitanul, trăgând asupra unui al treilea leu, care se hotărâse să pornească la atac.
Nava zburătoare dispăru pentru câteva clipe printre trâmbele de fum, apoi reapăru, coborând rapid. Prora ei era orientată către micul con şi înainta cu impetuozitatea unui condor.
— Ne-au văzut şi se îndreaptă spre noi! strigă pilotul. Mai rezistaţi câteva clipe, comandante!
Ca şi cum ar fi simţit că prada era pe cale să le scape, leii îşi reluau asaltul, în vreme ce mai mulţi tigri şi jaguari ieşeau din tufişuri, pentru a lua parte şi el la ospăţ. Văzând că o fiară pătrunde în despicătură, căpitanul nu ezită să consume încă un glonţ şi, fiind un bun trăgător, nu rată nici de astă dată ţinta.
— Al treilea, spuse el. Dar mai sunt cincisprezece sau şaisprezece, fără a pune la socoteală toate celelalte fiare, care par dornice să guste un pic de came de om. De altfel, le înţeleg. Sunt mulţi ani de când n-au avut parte de acest fel de mâncare.
Un al patrulea leu, după ce scoase un răget înfricoşător, se năpusti prin despicătură, sărind pe deasupra cadavrelor celorlalţi, dar nu avu o soartă mai bună.

Siguri acum că vor fi luaţi la bordul navei zburătoare, care se apropia cu fiecare clipă, naufragiaţii din oraşul submarin începuseră să arunce în toate direcţiile bolovanii adunaţi, pentru a opri nu doar asaltul leilor, ci şi pe cel al celorlalte animale. Acea grindină de pietre avu mai mult succes decât gloanţele căpitanului. Fiarele speriate începuseră să dea îndărăt, făcând salturi gigantice, pentru a nu se trezi cu coastele zdrobite.
— Curaj, domnilor! strigă căpitanul, trăgând câte un glonţ. Să alungăm în desişuri această haită înfometată!
Grindina de bolovani şi de pietre continua să cadă cu furie, îndeosebi în canalul pe unde încercau să se strecoare fiarele, acela fiind singurul punct vulnerabil al micului con. Lupta disperată dura de câteva minute, când o voce sonoră şi autoritară căzu din cer:
— Toţi la pământ!
Căpitanul îşi ridică ochii. Nava aeriană, un frumos aparat cenuşiu, prevăzut cu elice imense, plana aproape deasupra lor.
— Supuneţi-vă ordinului!
Se trântiră pe plaformă, fără să ceară vreo explicaţie. Peste o clipă, o sferă roşiatică, nu mai mare ca o portocală, cădea la capătul de jos al canalului, unde lei, tigri şi jaguari, în deplină înţelegere, se strânseseră pentru a da un ultim şi formidabil asalt al conului. Se auzi o explozie teribilă, care făcu să se cutremure stâncile şi ridică un imens nor de praf. O mică bombă, conţinând acea teribilă substanţă pe care căpitanul „Centaurului11 o numise silurită, explodase în mijlocul fiarelor.
— Ridicaţi-vă, domnilor! strigă aceeaşi voce. Acum nu mai sunt fiare în jurul dumneavoastră.
Brandok fu primul în picioare.
Efectele produse de mica bombă erau înspăimântătoare. Jumătate din stânca de sprijin al conului sărise în aer şi nu se mai vedea nicio urmă de animale. Puternicul exploziv pulverizare tigri, lei şi jaguari.
— Cum ar fi posibil un război, cu astfel de bombe? murmură americanul. Zece nave zburătoare ar fi de ajuns pentru a distruge, în zece minute, cel mai mare oraş de pe Pământ.
Nava cobora încet, în vreme ce echipajul ei arunca o scară de frânghie. Căpitanul „Centaurului11 fu primul care o apucă şi urcă până sus, unde un bărbat bărbos şi foarte robust îl aştepta surâzător, cu braţele deschise.

— Thompson! exclamă căpitanul, sărind peste balustradă.
— Firsen! exclamă celălalt, strângându-i mâna cu putere, după obiceiul englezesc. Te caut de o săptămână.
— Tu!
— Ştirea că nişte nemernici au pus stăpânire pe nava ta ajunsese în Anglia şi în Franţa. Ştii că au îndrăznit să atace nave maritime?
— Cine?
— Cei care ţi-au luat „Centaurul11.
— Şi ce s-a întâmplat cu ei?
— I-am scufundat cu o jumătate de duzină de bombe cu silurită, la două sute de mile de strâmtoarea Gibraltar.
— Şi nava mea a fost aruncată în aer, împreună cu ei?
— Nu voiau să o predea.
— Nu-i nimic. Guvernul englez mă va despăgubi, spuse căpitanul „Centaurului11, ridicând din umeri. Mai bine să se odihnească pe fundul Atlanticului, decât să devină o navă-pirat… Cer ospitalitate pentru mine şi pentru domnii aceştia care mă însoţesc. Unde mergi?
— În Franţa.
— Foarte bine: e o ţară frumoasă.
Brandok, Toby şi Holker şi pilotul urcaseră şi ei pe navă. Cel dintâi însă, cum puse piciorul pe punte, fu cuprins de un tremur atât de puternic, încât era să cadă peste Holker.
— Ce aveţi, domnule? îl întrebă căpitanul „Centaurului11.
Brandok nu răspunse imediat. Era schimbat la chip şi foarte palid. Ochii lui, destul de dilataţi, păreau să-i iasă din orbite şi muşchii feţei îi tresăreau ciudat.
— Dar ce aveţi, domnule? repetă căpitanul.
— Nava e propulsată electric, nu-i aşa? întrebă, în cele din urmă, americanul, cu o voce atât de alterată, încât îi uimi pe toţi.
— Da, domnule.
— Acum înţeleg… Toby!
Doctorul nu-i răspunse. Stătea în mijlocul punţii şi fixa o lampă mare cu radiu, cu o privire sticloasă, asemenea celei a persoanelor hipnotizate. Era şi el extrem de palid şi tresărea ca şi cum ar fi fost supus, din când în când, unor descărcări electrice.
— Ce au domnii aceştia? întrebă Tompson.

— Nu ştiu, răspunse căpitanul „Centaurului11, care părea foarte impresionat. E a doua sau a treia oară când îi văd tremurând aşa.
— Cine sunt?
— Nişte americani care fac ocolul lumii.
În clipa aceea, Holker se apropie de ei.
— Prietenii mei nu sunt obişnuiţi cu activitatea electrică intensă de pe aceste nave, spuse el. Dispuneţi să fie duşi în cabinele lor şi să încercăm să ajungem pe uscat cât mai curând. Vă ofer o mie de dolari dacă mâine vom fi la Lisabona.
— Vom forţa maşinile, răspunse Thompson.
— Cât de mult veţi putea, spuse Holker, care părea destul de preocupat.
Se apropie de Brandok, care se rezemase de balustrada de la babord, ca şi cum n-ar fi fost capabil să stea în picioare fără un sprijin.
— Ce simţiţi, domnule Brandok? îl întrebă el.
— Nu ştiu… îngăimă tânărul. Mă încearcă un tremur ciudat şi o tulburare inexplicabilă. M-au apucat îndată ce am pus picioarele pe navă. S-ar spune că este supus unor şocuri continue creierul meu. Când mă aflam pe platforma conului, simţeam, dimpotrivă, o extraordinară stare de bine.
— Marea tensiune electrică produce aceste efecte, domnule Brandok. Când vom fi pe sol, tremurul dumneavoastră va dispărea.
Tânărul clătină din cap, cu un aer descurajat, apoi spuse abia auzit:
— Eu şi Toby suntem oameni din alte vremuri.
Patru marinari zdraveni îi luară pe tanăml american şi pe Toby de subsuori şi îi duseră în cabinele de la pupa, aşezându-i pe nişte paturi comode.
— Mă tem că oamenii aceştia sunt pierduţi, murmură Holker. În vremea lor, electricitatea nu căpătase dezvoltarea de azi. Ce se va întâmpla cu ei? începe să-mi fie frică.
A doua zi, înainte de amiază, nava zburătoare ajungea la estuarul fluviului Tajo şi intra, cu toată viteza, în capitala Portugaliei.
Brandok şi Toby se calmaseră, puţin câte puţin, dar nu mai păreau să fie cei doi prieteni joviali dinainte. S-ar fi zis că o

adâncă preocupare le tulburase creierii şi, la cea mai mică emoţie, tremurul şi tresăririle muşchilor apăreau din nou.
Holker, care începea să fie speriat, se duse cu ei la gară, unde rezervase un compartiment special. După douăzeci şi cinci de minute, vagoanele porneau prin tubul căii ferate subterane, cu o viteză de două sute de kilometri pe oră.
Traversară Spania în şase ore, fără să coboare în nicio staţie. Văzând că starea însoţitorilor săi se agrava tot mai mult, Holker era grăbit să ajungă în capitala Franţei, pentru a consulta un specialist în legătură cu boala care-i lovise şi care ar fi putut să aibă o altă origine.
În dimineaţa zilei următoare, descindeau în gara capitalei franceze, care îşi dublase suprafaţa şi numărul locuitorilor. Într-o sută de ani, devenise unul dintre oraşele cele mai industrializate din lume.
Aerul marii capitale, saturat de electricitate din cauza nenumăratelor sale maşini electrice, nu făcu decât să agraveze starea sănătăţii lui Toby şi Brandok. Fură duşi la un hotel, cuprinşi de delir.
Din ce în ce mai înspăimântat, Holker chemă îndată pe unul dintre cei mai cunoscuţi medici, căruia îi relată ce li se întâmplase nefericiţilor săi prieteni, neuitând să-l informeze despre miraculoasa lor reînviere.
Primi un răspuns teribil:
— Cu toate că mi-e greu să cred că aceşti oameni ar fi descoperit secretul de a dormi un secol, nici eu, nici altcineva nu va putea să-i salveze. Datorită fie electricităţii intense, cu care nu erau obişnuiţi, fie emoţiei produse de minunatele noastre înfăptuiri, creierul lor a suferit un astfel de şoc, încât nu se va mai vindeca niciodată. Conduceţi-i în munţii din Auvergne, în sanatoriul prietenului meu Bandin. Cine ştie? Poate că aerul dătător de viaţă al acelor piscuri ar putea să înfăptuiască un miracol…
În aceaşi zi, Holker, împreună cu doi infirmieri şi cu cei doi prieteni care-şi pierduseră minţile, se urca într-o navă zburătoare închiriată anume şi pleca spre Auvergne.
O lună mai târziu, singur şi trist, lua trenul de la Paris, pentru a se întoarce în America. Îşi pierduse orice speranţă. Brandok şi Toby fuseseră declaraţi nebuni şi, mai mult încă, nebuni incurabili.

— Ar fi fost mai bine dacă nu s-ar fi trezit din somnul lor secular, murmură Holker, cu un lung suspin, instalându-se în compartimentul său din vagon. Şi mă întreb dacă, tensiunea electrică crescând, întreaga omenire nu va sfârşi prin a înnebuni, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat. Iată o mare problemă, care ar trebui să-i preocupe pe savanţii noştri.